Yapay Zeka Şirketleri

Abdulhalim Durma

Çalışma Forbes’in AI 50 listesi esas alınarak hazırlandı.

Giriş

Yapay zeka hayatımızın bir parçası haline geldi, giderek çalışma şeklimizin, bilgi aramamızın ve fikirlerimizi ifade etmemizin merkezinde yer aldı. Son bir yılda, bu paradigma değişimine öncülük eden girişimler, hukuk, yazılım mühendisliği, bankacılık ve hatta müzik gibi alanlarda yüz milyonlarca insan tarafından kullanılan uygulamalar geliştirmek için girişim firmalarından büyük miktarda para topladılar[1]. Yapay zeka çılgınlığının üçüncü yılında, girişimler yüksek fikirleri sürdürülebilir işletmelere dönüştürebileceklerini kanıtlamaya başladı. Bu, Forbes[2]'in sekizinci yıllık AI 50 listesinde açıkça görülüyor; liste, dünyanın en umut vaadeden özel AI şirketlerini öne çıkarıyor.

OpenAI ve *Anthropic* gibi devasa şirketler, listedeki en büyük şirketler olmaya devam ediyor; Silikon Vadisi'nin önde gelen girişim sermayedarları ve teknoloji devlerinden eşi benzeri görülmemiş miktarda nakit çekiyor; bu şirketlerin büyük halka arzlarına doğru ilerlediği bildiriliyor. İki yapay zeka devi, toplamda 242,6 milyar dolar girişim sermayesi fonu topladı; bu rakam, bu yılki AI 50 listesindeki şirketlerin topladığı toplam 305,6 milyar doların yaklaşık yüzde 80'ini oluşturuyor. Araçlarının büyük ölçüde benimsenmesi güçlü gelir artışına yol açtı: Şubat sonunda OpenAI'nin yıllık gelirinin 25 milyar dolardan fazla olduğu bildirildi ve Nisan başında Anthropic, gelir oranının 30 milyar doları aştığını açıkladı. Ve Anthropic'in Claude Code ve OpenAI'nin Codex'i gibi ürünlerle, yapay zeka laboratuvarları kodlama gibi pazarlara hakim oluyor; burada *Cursor* gibi oyuncular (29,3 milyar dolar değerinde) rekabet etmek için yenilik yapmak zorunda.

Modelleri eğiten sadece onlar değil: San Francisco merkezli *Physical Intelligence*, mutfak ve yatak odaları gibi gerçekçi ortamlarda insansı varlıkları kontrol eden insan teleoperatörlerinden veri toplayarak robotların temel modellerini eğitmek üzere 1 milyar dolar fon topladı. Fransız girişimi *Mistral*, açık ağırlıklı modellerini sadece *Cisco*[3] gibi büyük şirketlere değil, aynı zamanda yerel

---

1 “Girişim firmaları” ifadesi, genellikle startuplara yatırım yapan risk sermayesi (venture capital) şirketlerini anlatır. Bu firmalar, yeni ve yenilikçi girişimlerin büyümesi için gerekli finansmanı sağlar; karşılığında da şirketin belli bir hissesi veya ilerideki kazançlardan pay alırlar. Amaçları: Yüksek büyüme potansiyeli olan girişimlere erken aşamada yatırım yapmaktır. Kaynakları: Genellikle fonlar, yatırımcılar veya büyük şirketlerin ayırdığı sermayeden oluşur. Sonuç: Girişim, aldığı finansmanla ürününü geliştirir, pazara açılır ve ölçeklenir. Mesela Sequoia Capital adlı girişim firması, yıllar önce Google ve WhatsApp gibi şirketlere yatırım yaptı. Bu yatırımlar sayesinde söz konusu girişimler hızla büyüyerek dünya çapında milyonlarca kullanıcıya ulaştı. Yani, “girişim firmaları”, bu tür sermaye sağlayıcıları ifade ediyor: yeni fikirlerin arkasındaki finansal destekçiler. Türkiye’de de bu tür girişim sermayesi firmaları var. 212, 2011’de kuruldu ve özellikle teknoloji tabanlı girişimlere yatırım yaparak büyüdü. Örneğin, Türkiye’den çıkan ve dünya çapında kullanılan Insider adlı pazarlama teknolojileri şirketine erken dönemde yatırım yaptı. Insider bugün “unicorn” (1 milyar dolar değerlemeyi aşan girişim) seviyesine ulaşmış durumda. 212 gibi firmalar, yeni fikirleri olan girişimlere sermaye sağlıyor. Girişim, aldığı destekle ürününü geliştiriyor ve küresel pazara açılıyor. Başarıya ulaştığında hem girişim hem de yatırımcı firma kazanç sağlıyor.

2 Forbes, 1917’de ABD’de kurulan ve bugün dünyanın en saygın iş dünyası dergilerinden biri olan bir yayın organıdır. Finans, yatırım, teknoloji ve girişimcilik konularında içerikler üretir; özellikle hazırladığı “listeler” (Forbes 400, Milyarderler Listesi, Global 2000) ile tanınır. Çoğunluk hissesi Hong Kong merkezli Integrated Whale Media Investments’a aittir; Forbes ailesi hâlâ küçük bir paya sahiptir. Yayın dili: İngilizce (ancak 27 dilde, 68 ülkede farklı baskıları vardır). Yayın sıklığı: İki haftada bir. Tiraj: 2020 itibarıyla yaklaşık 657 bin. Listeler: Forbes 400 → ABD’nin en zenginleri. The World’s Billionaires → Dünyanın en zenginleri. Forbes Global 2000 → Dünyanın en büyük şirketleri. Kapsam: Finans, endüstri, yatırım, pazarlama; ayrıca teknoloji, iletişim, bilim, siyaset ve hukuk konularında da içerikler sunar. Rakipleri: Fortune ve Bloomberg Businessweek gibi diğer iş dünyası dergileri. Türkiye’de Forbes Türkiye adıyla yerel baskısı bulunur. Düzenli olarak Türkiye’nin en zenginleri listesi yayımlar; örneğin 2026 listesinde Feridun Geçgel 3,5 milyar dolarlık servetiyle 4. sırada yer aldı. Ayrıca Forbes Travel Guide gibi yan yayınlarla turizm ve yaşam tarzı alanında da içerikler üretir.

köklerinin kazandırıcı bir ayrım olduğu Avrupa devlet kurumlarına da satıyor. Cambridge merkezli yapay zeka girişimi *Suno*, müzik üretim modelleriyle tüm yaratıcı bir alanı ele alıyor.

Yeni gelen 8 milyar dolarlık *Reflection*, *DeepSeek*[4] gibi Çinli şirketlerle rekabet edecek açık kaynak modelleri de geliştiriyor. Toplam 20 yeni şirketten biri; bunlar arasında 2,1 milyar dolarlık yapay zeka sunum oluşturucu *Gamma* da var; 50 çalışanla yıllık geliri 100 milyon doları aştı; iki yıllık 1,3 milyar dolarlık girişim *Chai Discovery*, yapay zekayı kullanarak yeni ilaçlar üretiyor ve ilaç geliştirmeyi hızlandırıyor; ve yaklaşık 25.000 bankacı ve yatırımcı tarafından rakamları hesaplamak için kullanılan yapay zeka yazılımı olan New York merkezli *Rogo*.

Eski OpenAI CTO[5]'su Mira Murati'nin Thinking Machine Labs (2 milyar dolar toplandı) ve efsanevi Stanford bilgisayar bilimleri profesörü Fei-Fei Li'nin World Labs (mekânsal zeka odaklı, 1 milyar dolardan fazla fon ile odaklı) listedeki dört kadın liderliğindeki şirket arasında. Diğerleri arasında, geliştiricilerin teknik arka uç konusunda endişelenmeden en yeni ve en iyi modellere erişmelerine yardımcı olan 4 milyar dolarlık Fireworks AI da var[6].

Yapay zeka ortamı son 12 ayda dramatik şekilde gelişti. 2025 AI 50 listesindeki üç girişim teknoloji devleri tarafından satın alındı veya işe alındı: veri etiketleme girişimi Scale AI'nin[7] CEO'su ve kurucu ortakları Alexandr Wang, Meta'nın süperzeka laboratuvarını kurmak için ayrıldı (Şirket, diyor, bağımsız bir işletme olmaya devam ediyor ve Wang'ın ayrılışından sonra güçlü gelir artışı gördüğünü, iddia ediyor.); Elon Musk'ın yapay zeka girişimi xAI[8], SpaceX tarafından satın alınarak

---

3 Cisco Systems, 2026 itibarıyla dünyanın en büyük ağ donanımı sağlayıcısı ve aynı zamanda yazılım, güvenlik ve yapay zekâ altyapısında lider bir teknoloji şirketidir. Merkezi San Jose, ABD'de bulunan Cisco'nun piyasa değeri yaklaşık 392 milyar $, yıllık geliri ise 59 milyar $ seviyesindedir. Cisco'nun listede yer almamasının nedeni, onun temel olarak bir ağ donanımı ve güvenlik şirketi olması. Yani Cisco, yapay zekâ çözümleri geliştirip doğrudan AI şirketi olarak konumlanmıyor; daha çok AI altyapısını mümkün kılan donanım ve güvenlik katmanlarını sağlıyor.

4 DeepSeek, aslında AI sektörünün yükselen yıldızlarından biri. Ancak listelerde yer almaması, onun AI şirketi olmamasından değil; daha çok liste kriterleri, bölgesel odak ve zamanlama ile ilgili. Yani "yokluğu" biraz da politik ve metodolojik bir tercih.

5 CTO, "Chief Technology Officer" veya "Chief Technical Officer" sözcüklerinin kısaltmasıdır. Bu unvan, bir şirketin en üst düzey teknoloji yöneticisini ifade eder ve kurumun teknoloji stratejisini, araştırma-geliştirme faaliyetlerini ve teknik altyapısını yönetir. Türkçede genellikle "Teknolojiden Sorumlu Üst Düzey Yönetici" veya "Teknoloji Direktörü" olarak çevrilir. CTO'nun Görevleri. Teknoloji stratejisi belirlemek: Şirketin uzun vadeli hedefleriyle uyumlu teknoloji yatırımlarını planlar. Araştırma ve geliştirme (Ar-Ge): Yeni ürün ve hizmetlerin teknik yönlerini denetler. Altyapı yönetimi: Yazılım, donanım ve sistem mimarisinin şirket ihtiyaçlarına uygun olmasını sağlar. CEO ve diğer yöneticilere danışmanlık: Teknoloji kararlarının iş stratejisiyle uyumlu olmasına katkıda bulunur. Rekabet avantajı yaratmak: Yeni teknolojilerle şirketi pazarda öne çıkarır. CTO ile Diğer C-Seviye Unvanların Farkı

Kısaltma	Açılım	Ana Sorumluluk
CEO	Chief Executive Officer	Şirketin genel yönetimi ve stratejik vizyonu
COO	Chief Operating Officer	Operasyonların günlük işleyişi
CIO	Chief Information Officer	Bilgi teknolojileri ve veri yönetimi
CTO	Chief Technology Officer	Teknoloji geliştirme ve altyapı stratejisi

6 "Teknik arka uç" ifadesi, yazılım ve sistem geliştirmede arka planda çalışan altyapıyı anlatır. Yani kullanıcı veya geliştirici doğrudan görmez ama uygulamanın çalışabilmesi için kritik olan kısımdır. Daha somut anlatımla: Arka uç (backend): Sunucular, veri tabanları, API'ler, model entegrasyonu, ölçeklenebilirlik, güvenlik gibi görünmeyen ama sistemi ayakta tutan teknik katman. Ön uç (frontend): Kullanıcının gördüğü arayüz, butonlar, ekranlar, görsel deneyim. Fireworks AI örneğinde "teknik arka uç" demek, geliştiricilerin modeli çalıştırmak için sunucu kurma, GPU yönetme, API entegrasyonu, ölçeklendirme gibi zahmetli işleri düşünmeden doğrudan en yeni AI modellerine erişebilmesi anlamına geliyor. Yani Fireworks AI, geliştiriciyi "arka plandaki teknik karmaşadan" kurtarıp sadece modeli kullanmaya odaklanmasını sağlıyor.

7 Scale AI aslında **AI ekosisteminin görünmez kahramanı**: modellerin öğrenebilmesi için gerekli veriyi düzenliyor, etiketliyor ve doğruluyor. Yani "AI'nin petrol rafinerisi" gibi çalışıyor. Listede olmaması, onun AI şirketi olmamasından değil; daha çok **liste kriterleri ve kategorileştirme tercihleri** ile ilgili.

8 Elon Musk'ın kurduğu xAI gerçekten büyük ses getirdi ama Forbes AI 50 gibi listelerde yer almamasının birkaç açıklaması var: Olası Nedenler. Liste kriterleri: Forbes AI 50 genellikle kurumsal müşteri tabanı ve gelir etkisi yüksek şirketleri öne çıkarıyor. xAI ise hâlâ erken aşamada, daha çok Groq tabanlı altyapı ve Grok chatbotu ile

1,25 trilyon dolarlık birleşik bir kuruluş oluşturuldu; ve Google, yapay zeka kodlama girişimi Windsurf'un[9] kurucu ortaklarını işe almak ve teknolojisini lisanslamak için 2,4 milyar dolar ödedi. Bu yıl AI 50 listesinde ilk kez yer alan 10 milyar dolarlık kodlama ajanı girişimi Cognition, Windsurf'un geri kalanını satın aldı.

Bu konsolidasyonlara rağmen, bu yıl AI 50 listesi için en rekabetçi yıllardan biri oldu. Forbes yüzlerce başvuru aldı. Başvuru sahipleri dikkate alınmak için ücret ödemez ve iş sözü, teknik yetenekleri ve yapay zeka kullanımı açısından nicel algoritma ile niteliksel jüri panelleri aracılığıyla değerlendirilirler. Şirketler çeşitlilik hakkında veri paylaşmaya teşvik ediliyor ve Bu yıl Forbes, 20 yeni aşama yapay zeka girişimini öne çıkarmak için ilk AI 50 Brink listesini başlattı.

Muhabirler: Sofia Chierchio, Richard Nieva, Anna Tong
Yardımcı Editör: Elisabeth Brier

---

biliniyor. Ürün olgunluğu: OpenAI, Anthropic, Cohere gibi şirketler çok geniş kullanıcı tabanına ulaşmış durumda. xAI’nin ürünleri ise henüz sınırlı erişimde. Yatırım ve değerleme: xAI’nin finansal değerlemesi ve yatırım hacmi, Scale AI veya Fireworks AI gibi milyarlarca dolarlık seviyelere ulaşmadığı için listede görünmeyebilir. Jeopolitik ve medya etkisi: Musk’ın kişisel markası çok güçlü ama bazen listelerde “kişiye bağlı girişimler” yerine daha kurumsal yapılar tercih ediliyor. Aynı şekilde, Google, Apple, Microsoft gibi devler küresel ölçekte güçlü olsalar da, Forbes AI 50 gibi yapay zekâ odaklı listelerde yer almıyorlar çünkü bu listeler daha çok AI girişimlerini ve doğrudan yapay zekâ üzerine çalışan şirketleri kapsıyor.

9 Windsurf aslında **AI ekosisteminde yenilikçi bir oyuncu** ama henüz “ilk 50” kriterlerini karşılayacak ölçekte değil. Yani eksikliği, “AI şirketi olmamasından” değil; **bağımsız kimliğini kaybetmiş olmasından**.

1. Abridge

Abridge, 2018’de Pittsburgh’da kurulan bir sağlık teknolojisi şirketidir; yapay zekâyı kullanarak hasta-hekim görüşmelerini otomatik olarak klinik notlara dönüştürür ve bugün ABD’nin en büyük sağlık sistemlerinde yaygın olarak kullanılmaktadır. 2025–2026 itibarıyla milyarlarca dolarlık değerlemeye ulaşmış, Mayo Clinic, Kaiser Permanente ve Johns Hopkins gibi kurumlarla ortaklıklar kurmuştur. Kurucular: Dr. Shivdev Rao, Florian Metze, Sandeep Konam. Ana ürün: Gerçek zamanlı AI destekli klinik dokümantasyon platformu. Çalışma prensibi: Görüşmeleri kaydedip doğal dil işleme ile özetleyerek elektronik sağlık kayıt sistemlerine (EMR) entegre eder.
Ek özellikler:
Klinik karar destek sistemleri (hasta görüşmesi sırasında öneriler).
Sigorta onay süreçlerini hızlandıran otomasyon.
Hemşirelik dokümantasyonu için özel modüller.
Finansman ve Değerleme
2024: 150 milyon $ (Series C).
2025: 250 milyon $ (Series D).
2025 ortası: 300 milyon $ ek yatırım → 5,3 milyar $ değerleme.
Yatırımcılar:
Lightspeed, Redpoint, IVP, Spark Capital, Union Square Ventures, Bessemer, CapitalG, CVS Health Ventures, Nvidia Nventures.
Ortaklıklar ve Yaygınlık.
Mayo Clinic: 2.000’den fazla doktor için sistem çapında kullanım.
Kaiser Permanente: ABD’deki en büyük AI projelerinden biri.
Duke Health ve Johns Hopkins: Klinik verimlilik ve hasta bakımını geliştirmek için entegrasyon.
2026 itibarıyla: 250 büyük sağlık sisteminde, 80+ milyon hasta görüşmesini işledi.
Ödüller ve Tanınırlık
Fast Company: “Healthcare’de En Yenilikçi” (2025).
TIME: “Best Inventions” listesinde.
Forbes AI 50: 2026 listesinde yer aldı.
KLAS Report: Ambient AI alanında pazar lideri.
Özet. Abridge, sağlık sektöründe doktorların idari yükünü azaltan ve hasta bakımını hızlandıran yapay zekâ çözümleriyle öne çıkıyor. Bugün ABD’nin en büyük sağlık kurumlarında kullanılan bu platform, hem klinik verimliliği artırıyor hem de yatırımcıların gözünde AI’nin sağlıkta ticari uygulanabilirliğini kanıtlıyor.
Konumu
Odak farkı: OpenAI ve Anthropic gibi şirketler genel amaçlı modeller geliştirirken, Abridge yalnızca sağlık sektörü için özelleşmiş çözümler üretir. Bu, ona niş bir avantaj sağlar[10].
Rekabet değil tamamlayıcılık: Abridge, OpenAI’nin GPT modellerini veya Anthropic’in Claude modellerini doğrudan rakip olarak görmez; aksine bu modelleri altyapı olarak kullanıp üzerine klinik uzmanlık katmanı ekler.

10 “Niş Avantajı” Tanım: Bir şirketin veya ürünün, geniş pazarda rekabet etmek yerine belirli bir müşteri grubuna odaklanarak elde ettiği avantaj. Örnek: El yapımı organik sabun üreticileri, büyük kozmetik devlerinin dışında kalan niş bir pazara hitap eder. Avantajları: sadık müşteri kitlesi, uzmanlaşma, daha az rekabet. Dezavantaj: Sınırlı büyüme imkânı, küçük ölçekli pazar.

Güvenlik ve etik: Sağlık verisi çok hassas olduğundan, Abridge'in en büyük rekabet gücü HIPAA uyumluluğu[11] ve klinik güvenlik sertifikalarıdır. Bu, OpenAI ve Anthropic'in daha genel güvenlik söylemlerinden farklıdır.
Dedikodu Tadında.
Teknoloji çevrelerinde sık sık "Abridge, OpenAI'nin modellerini klinik alanda en iyi kullanan girişim" denir. Anthropic tarafında ise "Abridge'in etik kaygıları bizim vizyonumuzla örtüşüyor" yorumları yapılır. Yani Abridge, bu iki devin arasında bir köprü gibi: bir yanda ticari ürünleşme (OpenAI), diğer yanda güvenlik söylemi (Anthropic), ortada ise sağlık odaklı pratik uygulama.

11 HIPAA uyumluluğu, ABD'de sağlık verilerinin gizliliğini ve güvenliğini korumak için 1996'da yürürlüğe giren Sağlık Sigortası Taşınabilirlik ve Sorumluluk Yasası'na (HIPAA) uygun hareket etmeyi ifade eder. Bu uyumluluk, hasta bilgilerini yetkisiz erişimden korumak, veri ihlallerini önlemek ve sağlık kuruluşlarının yasal sorumluluklarını yerine getirmesini sağlar.

2. Anthropic

Anthropic, 2021'de San Francisco'da kurulan ve bugün yaklaşık 380 milyar $ değerlemeye ulaşmış bir yapay zekâ şirketidir; Claude adlı büyük dil modelleri ailesiyle tanınır ve kendisini özellikle "AI güvenliği ve hizalanması" alanında konumlandırır.
Kurucular: Dario Amodei (CEO), Daniela Amodei (President) ve OpenAI'den ayrılan diğer araştırmacılar. Şirket tipi: Public Benefit Corporation (kâr amacı güden ama kamu yararını da gözeten yapı). Çalışan sayısı: ~2.500–3.000 (2026). Değerleme: Şubat 2026 itibarıyla 380 milyar $.
Ürünler: Claude (Opus, Sonnet, Haiku modelleri), Claude Code (kodlama asistanı), Claude Cowork (işbirliği platformu). Odak: Güvenli, yorumlanabilir ve yönlendirilebilir AI sistemleri geliştirmek.
Claude Modelleri
Claude Opus 4.7 (2026): 1 milyon token bağlam penceresi[12], ileri düzey kodlama ve "agentic workflows" için en güçlü model. Claude Sonnet 4.6: Hız ve zekâ dengesi. Claude Haiku 4.5: En hızlı model, 200k token bağlam penceresi.
Önemli Gelişmeler
2023: İlk Claude sürümü yayımlandı.
2024–25: Claude 3 ve 3.5 serileri, GPT-4 ve Gemini Ultra'ya karşı benchmark üstünlükleri.
2025: Google ile TPU ortaklığı[13], Microsoft ve Nvidia'dan 15 milyar $'a kadar yatırım görüşmeleri.
2026: Super Bowl reklam kampanyası ("A Time and a Place"), AI'nin reklam içermeyen doğasını vurguladı.
Dedikodu Kabilinden.
OpenAI ile rekabet: Anthropic, OpenAI'den ayrılanların kurduğu için sık sık "aile içi kavga" benzetmesi yapılır. OpenAI ticari ürünlere yönelirken, Anthropic "etik filozof" rolünde.
Claude'nin mizahı: Anthropic reklamlarında Claude'un "asla reklam yapmayacağı" söylenir; bu da ChatGPT'nin reklamlı sürümüne ince bir gönderme.

---

12 **Token bağlam penceresi (context window)**, bir yapay zekâ modelinin aynı anda "hatırlayıp işleyebildiği" metin miktarını ifade eder. Yani modelin önüne koyduğunuz yazının ne kadarını aynı anda görebildiğini ve cevap üretirken dikkate alabildiğini belirleyen sınırdır.

13 **Google TPU.** Yapay zekâ / bulutTeknoloji şirketleri ile Google Cloud iş birliği. Hızlı model eğitimi, enerji verimliliği. Google ile yapılan **TPU ortaklığı**, aslında Google'ın geliştirdiği **Tensor Processing Unit** (TPU) donanımını kullanmaya yönelik iş birliğini ifade eder. Google tarafından **makine öğrenmesi ve derin öğrenme işlemlerini hızlandırmak** için özel olarak tasarlanmış bir donanım çipidir. "Tensor" kelimesi, özellikle **TensorFlow** kütüphanesindeki matematiksel veri yapılarından gelir. Şirketler veya araştırma kurumları, Google Cloud ile iş birliği yaparak TPU'ları kullanabilir. Bu ortaklık sayesinde **Model eğitimi** (örneğin büyük dil modelleri, görüntü tanıma sistemleri) çok daha hızlı yapılır. **Enerji verimliliği** sağlanır; GPU'lara kıyasla daha düşük maliyetle yüksek performans elde edilir. **Ölçeklenebilirlik** artar; devasa veri setleri üzerinde çalışmak mümkün olur.

Super Bowl esprisi[14]: Claude'un reklamlarında AI asistanları bir anda sahte ürün tanıtmaya başlıyor, sonra "Claude böyle yapmaz" mesajı geliyor. Bu, teknoloji dünyasında bolca gülümseme yarattı. Dedikodu tadında: "Anthropic, OpenAI'nin gölgesinden çıkmaya çalışıyor" diyenler var; diğerleri ise "Claude modelleri aslında GPT-4'ü geçti" diye övünüyor.
Özet. Anthropic, bilimsel olarak güvenlik ve hizalanma odaklı bir AI şirketi; ama teknoloji çevrelerinde OpenAI ile kardeş rekabeti ve reklam kampanyalarıyla esprili bir karaktere de bürünüyor.

14 Super Bowl esprisinin özelliği, genellikle Amerikan kültüründe en büyük spor ve reklam olayı olan Super Bowl'un abartılı popülerliğini mizah malzemesi yapmasıdır. Esprinin tipik özellikleri. Aşırı önem atfetme: Super Bowl, ABD'de sadece bir spor karşılaşması değil; reklamların, şovların ve milli bir ritüelin parçası. Espriler bu "fazla ciddiye alınma" hâlini ti'ye alır. Reklam göndermeleri: Super Bowl reklamları dünyanın en pahalı ve en yaratıcı reklamlarıdır. Espriler, "maçtan çok reklamı izlemek için" Super Bowl'a bakıldığı fikrini işler. Kültürel karşılaştırma: ABD dışındaki ülkelerde Super Bowl'un bu kadar önemsenmemesi, esprilere "bizim için sıradan bir maç, onlar için hayat memat meselesi" gibi bir kontrast katar. Zamanlama: Super Bowl esprileri genellikle maç haftasında sosyal medyada trend olur; "maçı izlemeye değil, reklamları görmeye gidiyorum" gibi ironiler yaygındır. Özet. Super Bowl esprisi, sporun ötesinde bir kültürel fenomenin abartılı önemini mizaha dönüştürmesiyle özel. Yani esprinin gücü, "maçtan çok reklam ve şov izlemek için milyonların ekran başına kilitlenmesi" gerçeğini tersyüz etmesinden geliyor.

3. Applied Intuition

Applied Intuition, 2017’de Sunnyvale, California’da kurulan ve bugün yaklaşık 15 milyar $ değerlemeye ulaşmış bir yapay zekâ şirketidir; “Physical AI” yani hareket eden makineleri (araçlar, kamyonlar, tanklar, dronlar, maden makineleri) otonom hale getiren yazılım altyapısıyla tanınır.
Kurucular: CEO Qasar Younis (daha önce Y Combinator COO’su, Google’a şirket satmış bir girişimci).
Çalışan sayısı: ~1.300 (2026).
Değerleme: 15 milyar $ (2026).
Gelir: ~800 milyon $ (2026 tahmini).
Applied Intuition, “Physical AI” kavramını öne çıkarıyor: Self-Driving System (SDS): Otonom sürüş yazılımı. Vehicle OS: Araç işletim sistemi. Araç zekâsı araçları: Simülasyon, test ve güvenlik için altyapı. Kapsam: Kara, deniz, hava araçları; maden ve inşaat makineleri.
Sektörler ve Ortaklıklar.
Otomotiv: Volkswagen, General Motors, Traton, Isuzu gibi devlerle çalışıyor.
Savunma: ABD Ordusu için otonom askeri araç yazılımları geliştiriyor.
Madencilik: Heidelberg Materials ile taş ocaklarında otonom filo yönetimi.
Tarım ve inşaat: Otonom traktör ve iş makineleri projeleri.

Toplamda 850 milyon $ yatırım aldı. Yatırımcılar arasında BlackRock[15], Andreessen Horowitz, Kleiner Perkins gibi büyük fonlar var.
Dedikodu Tadında
Applied Intuition, kendisini “Physical AI that moves the world™” sloganıyla tanıtıyor; bu, teknoloji çevrelerinde “AI’nin kas gücü” olarak esprili biçimde yorumlanıyor. OpenAI ve Anthropic “dil modelleriyle konuşan filozoflar” gibi görünürken, Applied Intuition “kamyonları, tankları konuşturan mühendis” olarak betimleniyor.
CEO Qasar Younis’in geçmişi de sık sık konuşulur: Google’a şirket satıp milyarder olmuş, sonra Y Combinator’da yöneticilik yapmış; şimdi ise “AI’nin demir yollarını döşeyen adam” diye anılıyor.
Özet. Applied Intuition, AI’nin fiziksel dünyaya uygulanması konusunda en güçlü girişimlerden biri. Otomotivden savunmaya, madencilikten tarıma kadar geniş bir alanda otonom sistemler geliştiriyor. Forbes AI 50 listesinde yer alması, onun yalnızca yazılım değil, geleceğin endüstriyel altyapısını kuran bir aktör olduğunu gösteriyor.

---

15 BlackRock’un Türkiye ile doğrudan yatırım ilişkisi var. 2025–2026 döneminde Türkiye, BlackRock’un “Frontiers Investment Trust” fonunda %10 payla Suudi Arabistan ve BAE’den sonra en büyük üçüncü yatırım durağı hâline geldi. Ayrıca Mart 2026’da Cumhurbaşkanı Erdoğan, BlackRock CEO’su Larry Fink ile İstanbul’da resmi görüşme yaptı. BlackRock’un Türkiye’deki Yatırımları (2026 itibarıyla)
Bankacılık: Akbank (%3,71 hisse), İş Bankası, Yapı Kredi.
Savunma: ASELSAN (%1,34 hisse).
Enerji: Tüpraş.
Perakende: BİM, Migros.
Sağlık: MLP Sağlık (Medical Park).
Havacılık: Türk Hava Yolları (THY), TAV Havalimanları.
Holdingler: Koç Holding, Sabancı Holding.
Telekom: Turkcell.
Sanayi: Ereğli Demir Çelik, Ford Otosan.
Siyasi ve Stratejik Görüşmeler
28 Mart 2026: Cumhurbaşkanı Erdoğan, BlackRock CEO’su Larry Fink ile İstanbul’da Dolmabahçe Çalışma Ofisi’nde görüştü. Görüşmeye Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Enerji Bakanı Alparslan Bayraktar, Merkez Bankası Başkanı Fatih Karahan ve diğer üst düzey yetkililer katıldı. Toplantı, Dünya Ekonomik Forumu (WEF) Türkiye Ülke Stratejisi kapsamında yapıldı. Özet. BlackRock Türkiye’de aktif yatırımcıdır: Bankacılık, savunma, enerji, perakende ve havacılık sektörlerinde hisseleri bulunuyor. Resmi temaslar da var: Mart 2026’da Erdoğan–Fink görüşmesi, Türkiye’nin yatırım ortamını uluslararası sermaye için cazip hâle getirme çabasının göstergesi. Türkiye şu anda BlackRock’un sınır piyasalar fonunda üçüncü en büyük yatırım ülkesi konumunda.
Dünya yatırımcı kuruluşlar arasında BlackRock'ın yeri neresi.
BlackRock, 2026 itibarıyla dünyanın en büyük yatırımcı kuruluşudur; yaklaşık 14,04 trilyon $ varlık yönetimiyle rakibi Vanguard’ın (~12 trilyon $) önünde yer almaktadır. Bu konum, onu küresel yatırım dünyasında tartışmasız lider yapmaktadır. BlackRock’un Küresel Yeri
1. Sıra – BlackRock: 14,04 trilyon $ AUM (Assets Under Management).
2. Sıra – Vanguard: ~12 trilyon $.
3. Sıra – Capital Group, JPMorgan AM, Fidelity gibi büyük fon yöneticileri.
Broadridge Fund Brand 50 (2026): BlackRock, hem ABD hem küresel ölçekte “en güçlü fon markası” olarak ilk sırada yer aldı.
Neden Lider?
Ölçek: Dünyanın en büyük varlık yöneticisi; ETF’ler (iShares), emeklilik fonları, kurumsal yatırımlar.
Yaygınlık: 100’den fazla ülkede faaliyet.
Teknoloji: Aladdin risk yönetim sistemi, yapay zekâ destekli yatırım analizleri.
Güven: Kurumsal yatırımcılar için “solidity” (sağlamlık) ve “client-oriented thinking” (müşteri odaklı yaklaşım) en çok öne çıkan özellikler.

4. Baseten

Baseten, 2022’de San Francisco’da kurulan bir yapay zekâ altyapı şirketidir. Adı kulağa yeni geliyor, çünkü kendisi doğrudan son kullanıcıya yönelik bir ürün sunmuyor; daha çok AI girişimlerinin arka plandaki altyapısını sağlıyor.
Kurucular: Tuhin Srivastava, Philip Liang, ve ekibi.
Alan: AI altyapısı, model dağıtımı ve ölçeklendirme.
Misyon: AI şirketlerinin modellerini hızlı, güvenli ve ölçeklenebilir biçimde üretime sokmalarını sağlamak.
Ürün ve Teknoloji
Model Hosting: Büyük dil modelleri ve görsel modeller için bulut tabanlı barındırma.
API Yönetimi: Geliştiricilerin modelleri kolayca uygulamalara entegre etmesini sağlayan API katmanı.
Performans ve Güvenlik: Yüksek ölçekli kullanım için optimizasyon, veri gizliliği ve güvenlik çözümleri.
Kullanıcı kitlesi: Daha çok AI girişimleri ve araştırma laboratuvarları.
Finansman.
2023–24 arasında 60 milyon $’ın üzerinde yatırım aldı.
Yatırımcılar arasında Accel, Lightspeed, Greylock gibi büyük fonlar var.
Dedikodu Tadında
Baseten’i teknoloji çevrelerinde “AI’nin tesisatçısı” diye anıyorlar: modelleri çalıştıran boruları döşüyor, ama sahnede görünmüyor.
OpenAI ve Anthropic sahnede şairler gibi atışırken, Baseten kuliste ışıkları ve mikrofonları ayarlayan teknisyen rolünde.
Bu yüzden adı pek duyulmaz; ama AI girişimlerinin çoğu onun altyapısını kullanarak sahneye çıkıyor.
Özet. Baseten, AI’nin görünmeyen altyapı sağlayıcısı. Forbes AI 50 listesinde yer alması, onun sahne arkasındaki rolünün ne kadar kritik olduğunu gösteriyor.

5. Black Forest Labs

Black Forest Labs, 2024’te Freiburg ve San Francisco’da kurulan bir yapay zekâ araştırma laboratuvarıdır; görsel zekâ ve generatif AI alanında öne çıkmış, Stable Diffusion’un yaratıcıları tarafından kurulmuş ve bugün FLUX.1 ile FLUX.2 gibi en gelişmiş görsel üretim modellerini geliştirmektedir. 2025 sonunda 300 milyon $ yatırım alarak 3,25 milyar $ değerlemeye ulaşmıştır.
Kurucular: Robin Rombach, Patrick Esser, Andreas Blattmann (Stable Diffusion’un öncü araştırmacıları).
Çalışan sayısı: ~50–200.
Değerleme: 3,25 milyar $ (Aralık 2025, Series B).
Yatırımcılar: Salesforce Ventures, a16z, NVIDIA, Canva, Figma Ventures, Temasek, Bain Capital Ventures vb.
Ürün ve Teknoloji
Stable Diffusion & Stable Video Diffusion: Görsel üretim alanında devrim yaratan modellerin geliştirilmesinde rol aldılar.
FLUX.1 ve FLUX.2:
FLUX.2, 4K çözünürlükte görsel üretim yapabiliyor.
10 referans görseli kullanarak stil ve ton tutarlılığı sağlıyor.
Daha iyi metin-görsel uyumu ve kontrol imkânı sunuyor.
Odak: Görsel zekâ için temel altyapı kurmak; sanatçılardan kurumsal uygulamalara kadar geniş kullanım.
Kullanım Alanları ve Ortaklıklar
Adobe, Picsart, ElevenLabs, VSCO, Vercel gibi şirketler Black Forest Labs modellerini ürünlerine entegre ediyor. Elon Musk’ın Grok chatbotu da görsel üretim için Black Forest Labs modellerini kullanıyor.
Dedikodu Tadında
Küçük bir ekip olmalarına rağmen “50 kişilik dev” diye anılıyorlar; çünkü Stable Diffusion geçmişi sayesinde büyük şirketlerle rekabet ediyorlar. Sanatçılar arasında “Black Forest Labs, AI’nin yeni Rembrandt’ı” benzetmesi yapılıyor. Elon Musk’ın Grok’unu desteklemeleri, teknoloji çevrelerinde “Alman AI’nin Silikon Vadisi’ne gizli katkısı” diye esprili yorumlara yol açtı.
Özet. Black Forest Labs, görsel zekâ ve generatif AI’nin öncü laboratuvarlarından biri. Küçük ama etkili ekibi, Stable Diffusion mirasını FLUX modelleriyle ileriye taşıyor. Bugün hem sanatçılar hem de dev teknoloji şirketleri için altyapı sağlayan bir “görsel AI motoru” konumunda.

6. Chai Discovery

Chai Discovery, 2024’te San Francisco’da kurulan bir Amerikan biyoteknoloji girişimidir. Yapay zekâyı kullanarak yeni ilaçlar ve özellikle antikor tasarımı geliştirmeye odaklanır. 2025 sonunda 130 milyon $ yatırım alarak 1,3 milyar $ değerlemeye ulaşmıştır.
Kurucular: Josh Meier (eski OpenAI araştırmacısı), Jack Dent (eski Stripe çalışanı), Matthew McPartlon, Jacques Boitreaud.
CEO: Joshua Meier.
Çalışan sayısı: 11–50 arası (2026 itibarıyla).
Değerleme: 1,3 milyar $ (Aralık 2025, Series B).
Ürün ve Teknoloji.
Chai-2 platformu: Yapay zekâ ile de novo antikor tasarımı yapıyor; yani sıfırdan ilaç benzeri moleküller üretiyor.
Odak: Moleküller arası etkileşimleri tahmin etmek ve yeniden programlamak.
Hedef: Klinik öncesi aşamada ilaç keşfini hızlandırmak, özellikle zorlu biyolojik hedeflere karşı antikor geliştirmek[16].

---

16 İlaç Geliştirme Aşamaları

1. Keşif ve Geliştirme

Hedef belirleme: Hastalıkta rol oynayan gen, protein veya biyolojik mekanizma saptanır.

Molekül taraması: Binlerce kimyasal bileşik incelenir; yalnızca çok azı umut vadeder.

Laboratuvar optimizasyonu: Etkinlik artırılır, yan etkiler azaltılmaya çalışılır.

2. Klinik Öncesi Araştırmalar

Hayvan ve hücre çalışmaları: İlacın güvenliği, toksisite profili, farmakokinetik (vücutta dağılım, metabolizma, atılım) ve farmakodinamik (vücuda etkisi) incelenir.

Amaç: İnsanlarda denenmeden önce güvenlik ve etkinlik hakkında veri toplamak.

3. Klinik Denemeler

Faz 1: Az sayıda sağlıklı gönüllüde güvenlik, doz aralığı ve tolerans testleri (3–6 ay).

Faz 2: Hasta gönüllülerde etkinlik ve yan etki profili araştırılır (yaklaşık 2 yıl).

Faz 3: Çok sayıda hasta üzerinde etkinlik ve güvenlik doğrulanır (3–4 yıl).

Sonuç: Yeterli veri elde edilirse ilaç ruhsat başvurusuna hazırlanır.

4. Ruhsat ve Onay

FDA (ABD) veya EMA (Avrupa): İlaç dosyası incelenir, güvenlik ve etkinlik onaylanır.

Türkiye’de: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu (TİTCK) benzer şekilde ruhsatlandırma yapar.

5. Pazarlama Sonrası İzleme (Faz 4)

Gerçek kullanım: İlaç piyasaya çıktıktan sonra binlerce hasta üzerinde uzun vadeli güvenlik verileri toplanır.

Yan etkiler: Klinik denemelerde görülmeyen nadir yan etkiler rapor edilir.

Yeni endikasyonlar: İlacın başka hastalıklarda kullanılabilirliği araştırılır.

Finansman
2024: OpenAI’nin de katıldığı 30 milyon $’lık tohum yatırımı[17].
2025: 130 milyon $ Series B → 1,3 milyar $ değerleme.
Yatırımcılar: Andreessen Horowitz, General Catalyst, Lux Capital gibi fonlar.
Ortaklıklar
Eli Lilly: Klinik öncesi ilaç keşfini hızlandırmak için işbirliği.
Diğer ilaç şirketleri: Henüz açıklanmamış, ancak biyoteknoloji ekosisteminde genişleme planları var.
Dedikodu Tadında
İsmi “Chai” olunca Çinli sanmak doğal; ama aslında kurucularının çoğu OpenAI ve Stripe geçmişinden gelen Amerikalı girişimciler. Teknoloji çevrelerinde “OpenAI’nin ilaç sektörüne uzanan kolu” diye anılıyor. Antikor tasarımına odaklanması nedeniyle “AI’nin eczacı çırağı” benzetmesi yapılıyor.
Özet. Chai Discovery, ilaç keşfi ve antikor tasarımında yapay zekâ kullanan genç bir Amerikan girişimi. Forbes AI 50 listesinde yer alması, biyoteknolojide AI’nin yükselen gücünü gösteriyor.

17 Tohum yatırımı (seed investment), bir girişimin en erken finansman aşamasıdır; fikir veya prototip düzeyindeki startup’lara ürün geliştirme, pazar araştırması ve ilk müşteri edinimi için gerekli başlangıç sermayesini sağlar. Bu aşama yüksek riskli ama kritik öneme sahiptir. Tohum Yatırımının Tanımı. İlk resmi yatırım turu: Startup’ın fikir veya prototip aşamasında aldığı ilk kurumsal veya bireysel yatırım. Amaç: İş fikrini doğrulamak, ürün geliştirmek, pazara giriş yapmak ve ilk müşteri geri bildirimlerini almak. Risk düzeyi: Başarı garantisi olmadığından yatırımcı için yüksek risk taşır. Kullanım Alanları. Tohum yatırımı genellikle şu kalemlerde harcanır:
Ürün geliştirme ve teknik ekip oluşturma
MVP (Minimum Viable Product) hazırlanması
Pazarlama ve ilk müşteri edinimi
Operasyonel giderler (ofis, altyapı, yazılım vb.)
Riskler ve Dikkat Edilmesi Gerekenler
Başarı belirsizliği: Startup’ın tutunamama ihtimali yüksek.
Kontrol kaybı: Erken aşamada alınan yatırım, kurucuların ilerideki kontrol gücünü azaltabilir.
Değerleme sorunları: İlerleyen yatırım turlarında şirketin değerlemesi tartışmalı hale gelebilir.
OpenAI’nin katıldığı 30 milyon $’lık tohum yatırımı, bir girişimin fikir/prototip aşamasında aldığı ilk büyük finansman turunu ifade ediyor. Bu yatırım sayesinde girişim, ürününü geliştirme ve pazara açılma yolunda kritik bir adım atmış oluyor.

7. Clay

Clay, 2019'da New York'ta kurulan bir yazılım şirketidir; AI destekli veri zenginleştirme ve satış istihbaratı çözümleriyle tanınır. 2026 itibarıyla 5 milyar $ değerlemeye ulaşmış, 300.000'den fazla satış ve pazarlama ekibi tarafından kullanılmaktadır.
Kurucular: Kareem Amin (CEO), Hady Elsayed (CTO)
Çalışan sayısı: 200–500
Değerleme: 5 milyar $ (2026)
Odak: Satış ve pazarlama ekipleri için veri zenginleştirme, müşteri bulma ve otomatikleştirilmiş iletişim
Ürün ve Teknoloji
Clay Platformu: 100'den fazla veri kaynağını birleştirerek müşteri bilgilerini zenginleştiriyor. Firmografik veri[18], teknoloji yığınları, iş ilanları, anahtar kelime aramaları gibi bilgileri topluyor. GPT-4 entegrasyonu ile "Claygent" adlı AI ajanı geliştirildi; bu ajan web sitelerini gezip satış araştırması yapabiliyor.
Kullanım:
Otomatik müşteri segmentasyonu
Kişiselleştirilmiş e-posta kampanyaları
Satış geliştirme süreçlerinde hız ve ölçek
Finansman ve Büyüme
2024–25 arasında hızla büyüyerek 10 kat yıllık gelir artışı sağladı.
Intercom, Notion, Rippling gibi büyük müşteriler Clay'i kullanıyor.
Dedikodu Tadında
İsmi "Clay" (kil) olunca, teknoloji çevrelerinde "müşteri verisini yoğurup şekil veren çömlekçi" benzetmesi yapılıyor. Muhammed Ali'nin soyadıyla çağrışım yapması da esprili bir tesadüf: "Clay, pazarlama ringinde rakiplerini nakavt ediyor." Satış ekipleri arasında "bizim gizli silahımız" diye anılıyor; çünkü manuel araştırmayı ortadan kaldırıyor.
Özet. Clay, AI destekli satış zekâsı şirketi olarak pazarlama dünyasında hızla yükseldi[19]. Onu diğerlerinden ayıran nokta, GPT-4 tabanlı Claygent aracılığıyla satış araştırmasını otomatikleştirmesi.

---

18 Firmografik veri, şirketleri tanımlayan ve sınıflandıran kurumsal özelliklerdir; sektör, şirket büyüklüğü, gelir, çalışan sayısı, lokasyon gibi ölçütleri içerir ve özellikle B2B pazarlamada hedef kitleyi segmentlere ayırmak için kullanılır. B2B pazarlama, bir işletmenin ürün veya hizmetlerini doğrudan son tüketiciye değil, başka işletmelere pazarladığı süreçtir. Bu modelde hedef kitle şirketlerdir; karar süreçleri daha uzun, çok aşamalı ve rasyonel analizlere dayanır

19 Clay AI, zincir marketlerin doğrudan raf yönetiminde yok; ama tedarikçi, ajans ve teknoloji sağlayıcıları üzerinden zincir marketlerin B2B ekosisteminde parmağı var. Yani BİM veya A101'in rafına giren ürünün arkasında, Clay gibi AI platformlarının sağladığı veri analizi desteği bulunabiliyor. "Clay AI gibi GTM platformları, zincir marketlerin tedarikçi ilişkilerinde dolaylı rol oynar."

8. Cognition

Cognition, 2023'te San Francisco'da kurulan bir yapay zekâ girişimidir; özellikle "AI ajanları" ve kodlama asistanlarıyla tanınır[20]. Forbes AI 50 listesinde yer almasının nedeni, yazılım geliştirme süreçlerini hızlandıran ve otomatikleştiren Claude benzeri ama daha "ajanik" yapılar geliştirmesidir.
Kurucular: Scott Wu (CEO, eski MIT programlama şampiyonu), Steven Hao, ve ekibi.
Odak: "AI agents" yani kendi kendine görev yürüten yapay zekâ sistemleri.
Ürün: Cognition AI → özellikle yazılım geliştirme için "Devin" adlı kodlama ajanı.
Devin:
GitHub repo açabiliyor, kod yazıp test edebiliyor[21].
Hataları düzeltebiliyor, bağımsız proje yönetimi yapabiliyor.
Bir tür "junior developer" gibi çalışıyor.
Finansman
2024'te 21 milyon $ yatırım aldı.
Yatırımcılar arasında Founders Fund, Index Ventures, OpenAI'nin eski yöneticilerinden destekçiler var.
Dedikodu Tadında
Cognition'ın "Devin" adlı AI ajanı, teknoloji çevrelerinde "dünyanın ilk AI yazılım mühendisi" diye tanıtıldı. Bu yüzden esprili bir şekilde "Devin, iş ilanlarını tehdit ediyor mu?" tartışmaları çıktı. Bazıları "Devin, junior developer'ların kahvesini elinden alacak" diye şakalaşıyor. İsminin "Cognition" olması da ayrı bir mizah konusu: "Kendi aklını övüyor, ama aslında kod yazıyor."
Özet
Cognition, AI ajanlarıyla yazılım geliştirmeyi otomatikleştiren genç bir girişim. Devin adlı kodlama ajanı, yazılım dünyasında hem heyecan hem de espri konusu oldu.

---

20 *AI Ajanı* (Yapay Zekâ Ajanı). Tanım: Belirli bir görevi kendi başına yerine getirebilen, çevresinden veri alıp buna göre kararlar veren yapay zekâ sistemidir. Özellikleri:
Otonom çalışır (sürekli insan müdahalesi gerekmez).
Çevresini algılar, hedef belirler ve aksiyon alır.
Örneğin: müşteri hizmetlerinde otomatik yanıt veren chatbot, finans piyasasında alım-satım yapan algoritma, lojistikte rota optimizasyonu yapan sistem.
Amaç: İnsan yerine veya insanla birlikte görevleri daha hızlı, verimli ve ölçeklenebilir şekilde yapmak.
Kodlama Asistanı. Tanım: Yazılım geliştiricilere kod yazarken yardımcı olan yapay zekâ destekli araçtır.
Özellikleri:
Kod tamamlama (örneğin bir fonksiyonun devamını önerir).
Hata ayıklama (bug'ları tespit eder veya çözüm önerir).
Dokümantasyon ve açıklama üretme.
Örnek: Microsoft Copilot, GitHub Copilot, Tabnine gibi araçlar.
Amaç: Yazılım geliştirme sürecini hızlandırmak, hataları azaltmak ve geliştiricinin üretkenliğini artırmak.
Yani özetle: **AI ajanı kendi başına iş yapan bir "otonom zekâ"**, **kodlama asistanı ise geliştiricinin yanında duran "yardımcı zekâ"**.

21 GitHub bağlamında kullanılan "repo", İngilizce repository kelimesinin kısaltmasıdır. Depo / saklama alanı: Yazılım projelerinin kodlarını, dokümantasyonunu, testlerini ve sürüm geçmişini barındıran dijital dosya deposudur.
Versiyon kontrolü: Git sistemi sayesinde kodun farklı sürümleri, yapılan değişiklikler ve katkıda bulunan kişiler kayıt altında tutulur. Ortak çalışma: Birden fazla geliştirici aynı repo üzerinde çalışabilir, kodlarını paylaşabilir ve "pull request" ile katkı sunabilir. Repo İçinde Neler Bulunur?
Kaynak kod dosyaları (ör. .py, .js, .java)
README dosyası: Projenin tanıtımı ve kullanım talimatları
Testler: Kodun doğruluğunu kontrol eden dosyalar
Issue ve Pull Request kayıtları: Hatalar, öneriler ve kod katkıları
Sürüm geçmişi (commit history): Kim, ne zaman, hangi değişikliği yaptı
Yani "repo", yazılım dünyasında bir projenin merkezi dijital çalışma alanıdır.

9. Cohere

Cohere, 2019'da Toronto'da kurulan bir yapay zekâ şirketidir; kurumsal müşterilere yönelik büyük dil modelleri (LLM) geliştirmesiyle tanınır. OpenAI ve Anthropic gibi devler daha çok tüketici odaklı ürünler çıkarırken, Cohere kendisini "iş dünyasının dil modeli sağlayıcısı" olarak konumlandırır.
Kurucular: Aidan Gomez (Transformer makalesinin yazarlarından[22]), Nick Frosst, Ivan Zhang.
Odak: Kurumsal uygulamalar için güvenli, özelleştirilebilir dil modelleri.
Ürünler: Command R+ → Arama ve bilgi alma odaklı model.
Embed → Metinleri vektörlere dönüştürerek arama ve öneri sistemlerinde kullanılıyor.
Cohere Cloud → Şirketlerin kendi verileriyle özel modeller eğitmesini sağlıyor.
Müşteri kitlesi: Bankalar, hukuk firmaları, sigorta şirketleri, devlet kurumları.
Finansman: 2023'te 270 milyon $ yatırım aldı; 2026 itibarıyla değerlemesi 6 milyar $ civarında.
Dedikodu Tadında
Cohere, teknoloji çevrelerinde "kurumsal avukat" gibi anılıyor: çok konuşmaz, ama şirketlerin belgelerini düzenler, arşivlerini tarar.
OpenAI sahnede şov yaparken, Cohere kuliste "müşteri verilerini kim güvenle işler?" sorusuna cevap veriyor.
İsminin "Cohere" olması da esprili: "uyum sağlamak, bağ kurmak" anlamına geliyor. Yani şirketlerin dağınık verilerini bir araya getirip uyumlu hale getiriyor.
Kanada kökenli olması nedeniyle bazen "AI'nin sessiz kuzeyli kardeşi" diye takılıyorlar.
Özet. Cohere, kurumsal dil modelleri alanında uzmanlaşmış, daha az görünür ama iş dünyasında kritik rol oynayan bir şirket. Forbes AI 50 listesinde yer alması, onun sahne arkasındaki gücünü gösteriyor.
Cohere'nin Kanada kökenli oluşu teknoloji çevrelerinde bazen "sessiz kuzeyli kardeş" diye

22 Bu makalenin önemi nedir.
"Attention Is All You Need" (2017) makalesi, yapay zekâ tarihinde devrim niteliğinde kabul edilir; Transformer mimarisini tanıtarak bugün kullandığımız GPT, Claude, Gemini, Mistral gibi tüm büyük dil modellerinin temelini atmıştır.
Makalenin Önemi.
Yayın: 2017, NeurIPS konferansı.
Yazarlar: Ashish Vaswani, Noam Shazeer, Niki Parmar, Jakob Uszkoreit, Llion Jones, Aidan Gomez, Łukasz Kaiser, Illia Polosukhin.
Ana katkı: RNN (Recurrent Neural Networks) ve CNN (Convolutional Neural Networks) gibi önceki yöntemleri tamamen bırakıp yalnızca "attention" mekanizmasına dayalı Transformer mimarisini önerdi.
Sonuç:
Daha hızlı eğitim (GPU üzerinde paralel çalışabilme).
Daha büyük modellerin eğitilmesine imkân.
Uzun bağlamları ve karmaşık ilişkileri daha iyi yakalama.
Teknik Katkılar.
Self-Attention: Model, her kelimenin diğer kelimelerle ilişkisini doğrudan öğreniyor.
Multi-Head Attention: Farklı "bakış açıları" ile aynı anda ilişkileri çözümleme.
Encoder–Decoder yapısı: Çeviri gibi görevlerde giriş ve çıkışı ayrı katmanlarda işleme.
Sonuçlar: İngilizce–Almanca ve İngilizce–Fransızca çeviri görevlerinde o dönemin en iyi sonuçlarını elde etti.
Etkisi. 173.000'den fazla atıf (2025 itibarıyla), 21. yüzyılın en çok atıf alan makalelerinden biri.
Bugün kullandığımız ChatGPT, Claude, Gemini, LLaMA, Mistral gibi tüm modeller bu mimariyi temel alıyor.
Makale, yalnızca çeviri değil; soru-cevap, özetleme, kodlama, görsel üretim gibi çok geniş bir alana yayıldı.
Hayatın Esprisi. Başlığın esin kaynağı Beatles'ın "All You Need Is Love" şarkısı.
"Transformer" adını, yazar Jakob Uszkoreit'in kelimeyi sevmesi ve ekibin Transformers çizgi filminden esinlenmesiyle koydular.
Bugün teknoloji çevrelerinde sık sık "Attention is all you need… ve milyarlarca dolar yatırım" diye şakalaşılır.
Özet. Bu makale, yapay zekâda dil modelleri çağını başlatan temel taş. Aidan Gomez'in Cohere'i kurarken bu mirası taşıması, Cohere'in "kurumsal Transformer" vizyonunu açıklıyor.

şakalaşılır. Gerçekte Cohere, ABD’de de yatırım alıyor ve Google Cloud gibi devlerle işbirliği yapıyor. Yani Kanada kökenli olsa da, Amerikan teknoloji ekosistemine gayet entegre. Dedikodu tadında söyleyeyim: Cohere’nin Kanada kökeni, bazen “AI’nin akçaağaç şurubu tadında versiyonu” diye esprilere konu oluyor. OpenAI sahnede şov yaparken, Cohere arka planda kurumsal belgeleri düzenleyen ciddi bir memur gibi.

10. Crusoe

Crusoe, 2018'de Denver merkezli kurulan ve bugün "AI factory company" olarak bilinen bir yapay zekâ altyapı şirketidir; temiz enerjiyle çalışan dev veri merkezleri inşa ederek yapay zekâ için ölçeklenebilir, düşük maliyetli ve çevreye duyarlı bulut altyapısı sağlar. 2025 sonunda 10 milyar $ değerlemeye ulaşmış, OpenAI, Microsoft ve Oracle gibi devlerle ortaklıklar kurmuştur.
Kurucular: Chase Lochmiller (CEO, eski hedge-fund quant) ve Cully Cavness.
Çalışan sayısı: 1.000–5.000 arası.
Değerleme: 2025 itibarıyla 10 milyar $+.
Teknoloji ve Ürünler
Crusoe Cloud: NVIDIA ve AMD GPU'larıyla optimize edilmiş, AI için özel bulut platformu.
Performans: Modelleri 20 kata kadar daha hızlı dağıtma, maliyetleri %81'e kadar düşürme.
Uptime[23]: %99,98 güvenilirlik.
Crusoe Managed Inference: "MemoryAlloy" teknolojisiyle ultra düşük gecikme ve yüksek throughput.
Enerji altyapısı: Rüzgâr, güneş, hidro, jeotermal ve karbon yakalama teknolojileriyle desteklenen veri merkezleri.
Gigawatt ölçekli kampüsler:
Abilene, Texas: 1.2 GW kapasite (2025'te faaliyete geçti).
Wyoming: 1.8 GW proje devam ediyor.
Stratejik Konum
Enerji + AI kesişimi: Şirketin en büyük iddiası, yapay zekânın darboğazının yazılım değil enerji olduğunu söylemesi.
Dikey entegrasyon: Enerji üretiminden veri merkezi inşasına, bulut hizmetine kadar tüm süreci kendi kontrol ediyor. Bu sayede geleneksel veri merkezi operatörlerinden daha hızlı ve büyük ölçekli projeler hayata geçiriyor.
Ortaklıklar: OpenAI'nin en büyük veri merkezini Texas'ta inşa etti; ayrıca Microsoft ve Oracle ile işbirlikleri mevcut.
Finansman
Toplam yatırım: ~3.9 milyar $ (2025 sonu).
Son tur: Ekim 2025'te 1.37 milyar $ Series E, Valor Equity Partners ve Mubadala Capital liderliğinde.
Yatırımcılar: NVIDIA, Founders Fund, Tiger Global, Salesforce Ventures, Franklin Templeton vb.
Riskler ve Tartışmalar
Enerji tüketimi: Gigawatt ölçekli kampüsler, yerel enerji şebekeleri üzerinde baskı yaratabilir.
Çevresel etki: Şirket temiz enerjiye odaklansa da, doğal gaz ve karbon yakalama projeleri tartışmalı.
Rekabet: Amazon, Microsoft, Google gibi dev bulut sağlayıcılarıyla aynı alanda faaliyet gösteriyor; niş avantajı enerji entegrasyonu.
Crusoe'nun OpenAI ile yaptığı Texas veri merkezi ortaklığı, aslında yapay zekâ altyapısında enerji boyutunun nasıl kritik hale geldiğini gösteren en çarpıcı örneklerden biri:
Texas Abilene Kampüsü
Kapasite: 1.2 gigawatt (GW) — bu, dünyanın en büyük AI odaklı veri merkezi kampüslerinden biri.
Amaç: OpenAI'nin devasa GPU kümelerini barındırmak ve eğitim/çalıştırma maliyetlerini

23 Uptime terimi, bir sistemin, cihazın veya hizmetin kesintisiz çalıştığı süreyi ifade eder. Özellikle bilişim ve telekom dünyasında çok sık kullanılır. Temel Anlamı. Uptime: Sistem veya hizmetin aktif, erişilebilir ve sorunsuz çalıştığı süre. Downtime: Sistemin çalışmadığı, erişilemediği süre. Kullanım Alanları. Sunucular: Bir web sitesinin veya uygulamanın ne kadar süre kesintisiz çalıştığını ölçmek için. Ağ hizmetleri: İnternet servis sağlayıcılarının hizmet kalitesini göstermek için. Donanım: Makine veya cihazların arızasız çalışma süresi. Örnek. Bir hosting firması "%99,9 uptime garantisi" diyorsa, bu sistemin yıl boyunca yalnızca birkaç saatlik kesinti yaşayabileceği anlamına gelir. 1 yıl = 8.760 saat. %99,9 uptime → yaklaşık 8,7 saat kesinti toleransı. Önemi. Güvenilirlik göstergesi: Yüksek uptime, hizmetin güvenilir olduğunu gösterir. Müşteri memnuniyeti: Kesintisiz erişim, kullanıcı deneyimini doğrudan etkiler. Rekabet avantajı: Firmalar uptime oranlarını pazarlama argümanı olarak kullanır.

düşürmek. Enerji modeli: Rüzgâr ve güneş enerjisiyle destekleniyor; ayrıca karbon yakalama teknolojileriyle çevresel etkiyi azaltmayı hedefliyor. Ortaklığın Boyutu. OpenAI için kritik: GPT-5 ve sonrası gibi modellerin eğitimi, yüz binlerce GPU gerektiriyor. Bu ölçek, klasik bulut sağlayıcıların (AWS, Azure, Google Cloud) sınırlarını zorluyor. Crusoe avantajı: Enerji üretimini ve veri merkezi inşasını kendi kontrol ettiği için, OpenAI'ye özel altyapı sağlayabiliyor. Microsoft bağlantısı: OpenAI'nin ana ortağı Microsoft, bu projeyi dolaylı olarak destekliyor; çünkü Azure'un kapasitesi tek başına yetmiyor. Stratejik Etki. Enerji → AI bağı: Bu kampüs, yapay zekâ için "enerji darboğazı"nı çözmeye yönelik bir model. Yerel ekonomi: Abilene bölgesinde binlerce iş imkânı yaratıyor, ama aynı zamanda enerji şebekesi üzerinde baskı oluşturuyor. Küresel mesaj: AI'nin geleceği yalnızca algoritmalarla değil, gigawatt ölçekli enerji yatırımlarıyla şekilleniyor.
Crusoe'nun Wyoming'deki ikinci kampüs projesi, şirketin "AI için enerji imparatorluğu" vizyonunu daha da ileri taşıyor:
Wyoming Gigawatt Kampüsü
Kapasite: 1.8 GW — Texas'taki Abilene kampüsünden bile büyük.
Durum: 2025 sonunda inşaat başladı, 2026–2027 arasında kademeli olarak faaliyete geçmesi planlanıyor.
Enerji modeli: Rüzgâr ve güneş ağırlıklı, ayrıca karbon yakalama ve doğal gaz destekli hibrit sistemler.
Altyapı: Yüz binlerce NVIDIA GPU barındıracak şekilde tasarlanıyor; özellikle büyük dil modelleri (LLM) ve biyoteknoloji/iklim simülasyonları için optimize ediliyor.
Stratejik Önemi
ABD'nin enerji haritasında yeni bir merkez: Wyoming, geniş arazi ve rüzgâr potansiyeli sayesinde dev veri merkezleri için ideal.
OpenAI + Microsoft bağlantısı: Bu kampüs, Abilene'deki işbirliğinin devamı niteliğinde; OpenAI'nin uzun vadeli GPU ihtiyaçlarını karşılamayı hedefliyor.
"Enerji → AI" paradigması: Crusoe, yapay zekânın geleceğini yalnızca algoritmalarla değil, gigawatt ölçekli enerji yatırımlarıyla kuruyor.
Etkiler
Yerel ekonomi: Wyoming'de binlerce yeni iş imkânı yaratıyor.
Çevresel tartışma: Şirket temiz enerji vurgusu yapsa da, doğal gaz ve karbon yakalama projeleri çevreciler tarafından sorgulanıyor.
Küresel mesaj: AI'nin ölçeği artık yalnızca yazılım değil, enerji altyapısı üzerinden tanımlanıyor[24].
Dedikodu tadında. "OpenAI'nin Issız Ada'sı Texas oldu; Crusoe da onun Robinson'u."

---

24 Şu anda yapay zekâ veri merkezlerini uzaya taşıma fikri henüz erken aşamada; Google ve SpaceX ortaklığıyla "Project Suncatcher" kapsamında 2027'ye kadar prototip uydular fırlatma planı var, ancak ekonomik ve mühendislik engeller nedeniyle bu fikir hâlâ deneme ve hazırlık safhasında. Fikrin Mevcut Durumu. Google & SpaceX iş birliği: 2026'da resmi görüşmeler başladı. Amaç, yapay zekâ odaklı veri merkezlerini yörüngeye taşımak. Project Suncatcher: Google'ın gizli projesi; 2027'ye kadar prototip uydular fırlatılması hedefleniyor. Anthropic gibi diğer AI şirketleri de SpaceX'in altyapısını kullanmak için sıraya girmiş durumda. Neden Uzay? Kesintisiz güneş enerjisi: Atmosfer kaybı olmadığı için enerji verimliliği yüksek. Dünya'daki baskıyı azaltma: Su tüketimi ve enerji krizleri hafifleyebilir. Gürültü ve çevresel etkiler: Dünya'daki tesislerin yarattığı sorunlardan kaçış. Zorluklar. Maliyet: Orta ölçekli bir veri merkezini yörüngeye taşımak bugün için 100 milyar $'ın üzerinde. Soğutma: Uzay boşluğu ısıyı emmez; radyatörlerle dışarı atmak gerekiyor. Kozmik radyasyon: Çip ömrünü kısaltıyor. Teknoloji eskimesi: 5 yıl içinde "uzay çöpü"ne dönüşme riski var. Sonuç. Bugün için ekonomik değil, ama enerji krizleri ve yapay zekâ işlem gücü talebi arttıkça şirketler bu fikri ciddi şekilde değerlendiriyor. Kısa vadede (2027–2030): Prototip uydular ve küçük ölçekli testler. Uzun vadede (2035 sonrası): Eğer maliyetler düşerse, yapay zekâ için uzay veri merkezleri gerçek bir alternatif olabilir.

11. Cursor

Cursor, Anysphere Inc.'in geliştirdiği yapay zekâ destekli kodlama ortamıdır; 2022'de MIT'den ayrılan dört genç tarafından kuruldu, bugün San Francisco merkezli ve 2026 itibarıyla 50–60 milyar $ değerlemeye ulaşması bekleniyor. Yazılımcılar için "AI-native IDE" olarak tanımlanıyor ve OpenAI, Anthropic, Google, xAI gibi modellerle entegre çalışarak kod yazma, hata ayıklama ve deployment süreçlerini otomatikleştiriyor.
Kurucular: Michael Truell (CEO), Sualeh Asif, Aman Sanger, Arvid Lunnemark (2025'te ayrıldı).
Çalışan sayısı: ~300 (2025).
Değerleme: 29.3 milyar $ (Kasım 2025, Series D); 2026'da 50–60 milyar $ arası yeni tur görüşmeleri.
Gelir: 2025 sonunda 1 milyar $ ARR; 2026 başında 2 milyar $ ARR[25].
Ürün ve Teknoloji.
Cursor IDE: Kod yazma, düzenleme, hata ayıklama ve deployment için AI destekli ortam.[26]
Model entegrasyonu: OpenAI, Anthropic, Google, xAI modelleriyle çalışıyor.
Composer (2025): Cursor'un kendi geliştirdiği model; kodu daha hızlı üretip dosya düzenleme gibi görevleri otomatik yapıyor.
Agentic development: Birden fazla AI ajanı paralel çalışarak yazılım geliştirme sürecini hızlandırıyor[27].
Finansman ve Ortaklıklar.
Seed (2023): 8 milyon $, OpenAI Startup Fund liderliğinde.
Series C (Haziran 2025): 900 milyon $, Thrive Capital.

---

25 ARR, iş dünyasında "Annual Recurring Revenue" yani Yıllık Tekrarlayan Gelir anlamına gelir. Bu kavram özellikle SaaS (abonelik tabanlı yazılım) şirketlerinde kullanılır ve bir firmanın aboneliklerden her yıl düzenli olarak elde etmeyi beklediği gelir miktarını gösterir. ARR'nin Tanımı. Annual Recurring Revenue (ARR): Şirketin abonelik veya sözleşme modeliyle her yıl düzenli olarak kazanacağı öngörülebilir gelir. Kapsam: Yalnızca tekrarlayan abonelik gelirlerini içerir; tek seferlik satışlar, kurulum ücretleri veya danışmanlık gibi kalemler dahil edilmez. Önemi: Yatırımcılar ve yöneticiler için şirketin sürdürülebilir gelir potansiyelini gösterir. Verilen örnekte: **2025 sonunda ARR = 1 milyar $** → Şirketin yıllık abonelik gelirleri bu seviyeye ulaşmış. **2026 başında ARR = 2 milyar $** → Abonelik tabanlı gelirler bir yıl içinde iki katına çıkmış. Bu, şirketin abonelik modelinde çok hızlı büyüdüğünü ve yatırımcılar için güçlü bir sinyal verdiğini gösterir.

26 Deployment, yazılım geliştirme dünyasında bir uygulamanın veya kodun geliştirme ortamından canlı (production) ortama aktarılması sürecini ifade eder. Yani yazdığın ve test ettiğin kodun, gerçek kullanıcıların erişebileceği şekilde yayınlanmasıdır. Deployment Sürecinin Temel Aşamaları
Build (derleme): Kodun çalışabilir hale getirilmesi.
Test: Hataların ayıklanması ve sistemin beklendiği gibi çalıştığının doğrulanması.
Release: Uygulamanın belirli bir sürümünün hazırlanması.
Deploy: Bu sürümün hedef ortama (ör. bulut sunucusu, mobil mağaza, web sunucusu) aktarılması.
Monitoring: Yayına alınan uygulamanın performansının ve hatalarının takip edilmesi.

27 AI ajanı, yapay zekâ sistemlerinin belirli bir görevi veya görevler bütününü otonom şekilde yerine getirmek üzere tasarlanmış yazılım varlıklarıdır. Bir "ajan" kavramı, bilgisayar biliminde çevresini algılayan, bu algılara göre karar veren ve eyleme geçen birim anlamına gelir. AI ajanı ise bu süreci yapay zekâ teknikleriyle (makine öğrenmesi, doğal dil işleme, planlama vb.) yürütür. Tanım. Algı (Perception): Çevresinden veri toplar (metin, ses, görüntü, sensör verisi). Karar (Reasoning): Bu verileri analiz ederek en uygun eylemi belirler. Eylem (Action): Kararı uygulamaya koyar (kod çalıştırma, içerik üretme, sistemle etkileşim). Öğrenme (Learning): Deneyimlerden çıkarım yaparak performansını zamanla iyileştirir. Bütün İçindeki Yeri. AI ajanları, yapay zekâ ekosisteminde "uygulayıcı katman" olarak görülebilir: Model → Ajan → Uygulama zinciri. Model: Dil modeli, görsel tanıma modeli, tahmin algoritması gibi çekirdek zekâ. Ajan: Bu modelleri kullanarak hedefe yönelik görevleri planlayan ve yürüten birim. Uygulama: Kullanıcıya ulaşan somut ürün (chatbot, otomasyon sistemi, oyun karakteri, iş süreç yazılımı). Ekosistem içindeki rol: Köprü: Ham yapay zekâ modelleri ile gerçek dünya görevleri arasında bağlantı kurar. Otonomi: İnsan müdahalesi olmadan süreçleri yönetebilir. Çoklu ajan sistemleri: Birden fazla AI ajanı birlikte çalışarak karmaşık görevleri üstlenebilir (ör. lojistik optimizasyon, ilaç keşfi, müşteri hizmetleri). Örnekler. Kod yazma ve deployment ajanı: Yazılım geliştirme sürecini uçtan uca yönetir. Müşteri destek ajanı: Kullanıcı sorularını yanıtlar, gerektiğinde başka sistemlere yönlendirir. Araştırma ajanı: Web'den veri toplar, özetler ve raporlar. Oyun ajanı: Oyundaki NPC'lerin (non-player character) zekâsını sağlar.

Series D (Kasım 2025): 2.3 milyar $, Accel ve Coatue; Google ve Nvidia stratejik ortak olarak katıldı.
xAI anlaşması (Nisan 2026): Elon Musk'ın şirketi xAI, Cursor'u 60 milyar $'a satın alma opsiyonu aldı[28].
Kullanım ve Etki
Müşteriler: Nvidia, Adobe, Uber, Shopify, PayPal gibi 50.000'den fazla ekip.
Geliştirici topluluğu: "Vibe coding app" olarak tanımlanıyor; genç yazılımcılar arasında popüler.
Riskler: AI ajanlarının güvenlik açıkları (ör. 2026'da bir Cursor ajanı yanlışlıkla bir şirketin tüm veritabanını silmişti).
Yüksek değerleme tartışmaları; "balon" olup olmadığı sorgulanıyor.
Dedikodu tadında. "Cursor" isminin verilmesinde doğrudan bir açıklama yok; ama yazılım dünyasında bu kelimenin **"imleç"** anlamı, şirketin vizyonuyla sembolik bir bağ kuruyor:

- **İmleç (cursor)**: Kod yazarken hareket eden, yön gösteren işaret. Yazılımcının "nerede" olduğunu ve "ne yapacağını" belirler.
- **Cursor (şirket)**: Kendini "AI-native IDE" olarak tanımlıyor; yani yazılımcının imlecini artık yapay zekâ yönlendiriyor. Kodun nereye gideceğini, nasıl yazılacağını, hangi hatanın düzeltileceğini AI belirliyor.

Bu isim seçimiyle şirket aslında şunu ima ediyor:

- "Kodlama sürecinde imleç artık yalnızca senin parmağınla değil, yapay zekânın aklıyla hareket ediyor."
- Yani **imleç → yön gösterici**; Cursor IDE → **AI'nin yön gösterdiği yeni kodlama paradigması**.

Biraz edebî bir benzetmeyle:

- Eskiden imleç, yazılımcının kalem ucu gibiydi.
- Cursor IDE'de imleç, artık **AI'nin rehberliğinde kendi kendine yazan bir kalem** gibi.

28 Opsiyon almak, finans dünyasında bir yatırımcının belirli bir varlığı (örneğin hisse senedi, döviz, emtia) önceden belirlenmiş bir fiyattan, belirli bir süre içinde alma veya satma hakkını elde etmesi demektir.

12. Cyera

Kuruluş: 2021, New York.
Kurucular: Yotam Segev (CEO) ve Tamar Shulman.
Yatırım: 2025 itibarıyla toplamda 160 milyon $ üzerinde fon topladı.
Değerleme: 2025 sonunda 1.3 milyar $ civarında.Cyera, 2021'de kurulan bir siber güvenlik şirketi. Özellikle bulut ortamlarında (AWS, Azure, Google Cloud) veri güvenliğini sağlamak için "data security posture management" çözümleri geliştiriyor. Yani şirketin adı mitoloji ya da ilaçtan değil, daha çok soyut bir marka estetiği üzerinden seçilmiş gibi görünüyor: kısa, akılda kalıcı, uluslararası telaffuzu kolay.
Şirketin resmi açıklamalarında bu isim seçiminin kökeni anlatılmıyor; ama pazarlama açısından bakarsak:
Mitoloji çağrışımı → güç, köken, kadimlik.
İlaç çağrışımı → tedavi, koruma, güven.
Siber güvenlik bağlamı → veriyi "koruyan" bir ilaç gibi, bulutu "sağlamlaştıran" bir mitolojik güç gibi.
Ana Odak Alanları
Veri keşfi (Data Discovery): Bulut ortamlarında (AWS, Azure, GCP) hangi verilerin nerede olduğunu otomatik olarak tespit ediyor.
Risk analizi (Risk Assessment): Hassas verilerin yanlış yapılandırılmış depolarda veya erişim izinlerinde açıkta kalıp kalmadığını belirliyor.
Uyumluluk (Compliance): GDPR, HIPAA, SOC 2 gibi regülasyonlara uygunluk için raporlama ve denetim desteği sağlıyor.
Otomatik düzeltme (Remediation): Tespit edilen güvenlik açıklarını otomatik olarak kapatmaya yönelik öneriler ve aksiyonlar sunuyor.
Stratejik Konum
Bulut güvenliği: Geleneksel antivirüs veya ağ güvenliği yerine, doğrudan bulut veri katmanına odaklanıyor.
"İlaç" metaforu: Şirketin ismi bir ilaç çağrışımı yapıyor; ürünleri de adeta bulut ortamındaki "hastalığı" teşhis edip tedavi eden bir güvenlik ilacı gibi çalışıyor.
Müşteri kitlesi: Büyük finans kurumları, sağlık şirketleri ve SaaS platformları[29].

29 SaaS platformları, "Software as a Service" yani Hizmet Olarak Yazılım modeline dayanan sistemlerdir. Kısaca: yazılımı bilgisayara kurmak yerine internet üzerinden abonelikle erişilen uygulamalardır. Temel Özellikleri.
Bulut tabanlıdır: Yazılım, şirketin sunucularında çalışır; kullanıcı tarayıcı veya uygulama üzerinden erişir.
Abonelik modeli: Kullanıcılar aylık veya yıllık ücret ödeyerek hizmeti kullanır.
Kolay erişim: İnternet bağlantısı olan her cihazdan kullanılabilir.
Güncellemeler merkezi yapılır: Kullanıcıların ekstra kurulum yapmasına gerek kalmaz.
Örnek SaaS Platformları
Microsoft 365 → Ofis uygulamalarını bulut üzerinden sunar.
Salesforce → CRM (müşteri ilişkileri yönetimi) için SaaS çözümü.
Slack → Takım içi iletişim ve işbirliği.
Zoom → Çevrim içi toplantı ve video konferans.
Özet. SaaS platformları, yazılımı satın alıp kurmak yerine "abonelikle kullandığın, bulut üzerinden eriştiğin" çözümlerdir. Hem şirketler hem bireyler için maliyetleri düşürür, erişimi kolaylaştırır ve sürekli güncel kalmayı sağlar. Forbes listesindeki birçok AI girişimi aslında SaaS modeliyle çalışıyor. Yani "AI ajanı" veya "kodlama asistanı" geliştiren şirketler, bunları SaaS platformları üzerinden kullanıcıya sunuyor.

13. Databricks

Databricks, 2013’te San Francisco’da kurulan ve bugün “Data + AI şirketi” olarak bilinen bir teknoloji firmasıdır; Apache Spark’ın yaratıcıları tarafından kurulmuş, “lakehouse” mimarisiyle veri gölleri ve veri ambarlarını birleştiren yaklaşımıyla öne çıkmıştır. 2025 itibarıyla 62 milyar $ değerlemeye ulaşmış, Anthropic, Google ve OpenAI ile stratejik ortaklıklar kurmuştur.
Kurucular: Ali Ghodsi (CEO), Ion Stoica, Matei Zaharia, Andy Konwinski, Patrick Wendell, Reynold Xin, Arsalan Tavakoli.
Çalışan sayısı: ~9.000 (2025).
Gelir: 2024’te 2.6 milyar $.
Değerleme: Aralık 2024’te 62 milyar $.
Teknoloji ve Ürünler
Lakehouse mimarisi: Veri gölü (data lake) ve veri ambarını (data warehouse) birleştiren hibrit yapı.
Delta Lake: Açık kaynaklı, ACID transaction destekli veri gölü teknolojisi.
MLflow: Makine öğrenmesi yaşam döngüsü yönetimi için açık kaynak platform.
Unity Catalog: Veri ve AI yönetişimi için tek katmanlı çözüm.
Lakebase: Sunucusuz Postgres tabanı, AI çağında OLTP için tasarlandı.
Agent Bricks: Kurumların kendi AI ajanlarını geliştirmesine olanak tanıyor.
Genie: Doğal dil ile veri analizi ve BI (Business Intelligence).
Ortaklıklar ve Strateji
Microsoft Azure (2017): Azure Databricks entegrasyonu.
Google Cloud (2021): Kubernetes ve BigQuery entegrasyonu.
Anthropic (2025): 5 yıllık, 100 milyon $ değerinde ortaklık.
Alphabet (2025): Gemini entegrasyonu.
OpenAI (2025): LLM entegrasyonu, 100 milyon $ değerinde anlaşma.
Kullanım ve Etki
Müşteriler: 20.000’den fazla kurum; Fortune 500’ün %60’ı (ör. Mastercard, AT&T, Bayer, Unilever).
Uygulama alanları:
Büyük veri analitiği
Yapay zekâ eğitimi ve dağıtımı
Finansal işlem analizi
Sağlık verisi yönetimi
Üretim ve lojistik optimizasyonu
Riskler ve Tartışmalar
Rekabet: Snowflake, Google BigQuery, Amazon Redshift gibi veri ambarı devleriyle doğrudan rekabet.
Maliyet: Büyük ölçekli lakehouse projeleri yüksek altyapı maliyetleri doğurabiliyor.
Veri güvenliği: Çoklu bulut entegrasyonu, regülasyon uyumluluğu açısından karmaşık.

14. Decagon

Decagon, 2023’te San Francisco’da kurulan bir yapay zekâ şirketidir; müşteri hizmetleri için “konuşan AI ajanları” geliştirir ve 2026 itibarıyla 4.5 milyar $ değerlemeye ulaşmıştır. Şirketin amacı, her müşteriye “kişisel concierge” deneyimi sunan[30], ses, chat, e-posta ve SMS üzerinden çalışan AI destekli müşteri temsilcileri üretmektir.
Kurucular: Jesse Zhang (CEO), Ashwin Sreenivas (CTO).
Ofisler: San Francisco, New York, Londra.
Çalışan sayısı: 200–500 arası.
Değerleme: Ocak 2026’da Coatue ve Index Ventures liderliğinde yapılan 250 milyon $ Series D yatırımı sonrası 4.5 milyar $.
Ürün ve Teknoloji
AI Concierge Agents: Müşteri hizmetlerinde insan benzeri etkileşim kuran ajanlar.
Omnichannel: Ses, chat, e-posta, SMS kanallarında tek bir zeka katmanı.
Agent Operating Procedures (AOPs): Doğal dil ile tanımlanan iş akışları; mühendislik sprintleri olmadan hızlı güncelleme.
Analytics Suite: Her konuşmayı müşteri davranışına dair içgörüye dönüştüren analiz sistemi.
Performans: Ortalama %80’in üzerinde “deflection rate” (müşteri taleplerini insan desteğine yönlendirmeden çözme).
Müşteri Kitlesi
Kullanıcılar: Avis Budget Group, Chime, Oura Health, 1-800-Flowers, Hunter Douglas gibi büyük markalar.
Faydalar:
Daha hızlı çözüm süreleri.
Daha kişisel ve tatmin edici müşteri deneyimi.
İnsan destek maliyetlerinde ciddi azalma.
Stratejik Konum
Rakipler: Zendesk, Intercom, Ada, Kore.ai gibi müşteri hizmetleri AI sağlayıcıları.
Avantajı: Doğal dil tabanlı iş akışları sayesinde hızlı uyarlama ve yüksek müşteri memnuniyeti.
Riskler:
AI ajanlarının hatalı yanıt verme riski.
Veri gizliliği ve regülasyon uyumluluğu.
Büyük bulut sağlayıcılarının (Amazon, Google, Microsoft) benzer çözümler geliştirmesi.
Decagon’u Zendesk ve Intercom gibi klasik müşteri hizmetleri platformlarıyla karşılaştırırsak, farkları daha net ortaya çıkıyor:

30**“Kişisel concierge” deneyimi**, aslında otellerdeki *concierge* hizmetinin bireysel hayata uyarlanmış hâlidir. Concierge, misafirin ihtiyaçlarını karşılayan, rezervasyon yapan, yönlendiren ve hayatı kolaylaştıran kişidir. “Kişisel concierge” ise bu hizmeti **tek bir kişinin günlük yaşamına özel** şekilde sunar.

Kişiye özel asistanlık: Günlük işlerini organize eden, rezervasyon yapan, seyahat planlayan, alışveriş veya etkinlik öneren hizmet.

Zaman kazandırma: Kullanıcının uğraşacağı işleri üstlenerek hayatı kolaylaştırır.

Lüks ve ayrıcalık: Daha çok premium hizmetlerde, özel müşteri deneyimi olarak sunulur.

Espri. “AI’ye şikâyetimi anlattım, bana ‘Bu duyguyu daha önce de yaşamışsınız’ dedi. Yani psikolog gibi davranıyor, ama faturayı yine ben ödüyorum.”

Karşılaştırma Tablosu

Özellik / Şirket	Decagon	Zendesk	Intercom
Kuruluş yılı	2023	2007	2011
Odak noktası	AI tabanlı müşteri hizmetleri ajanları (ses, chat, e-posta, SMS)	Ticketing ve müşteri destek yazılımı	Chat tabanlı müşteri iletişimi ve pazarlama
Teknoloji	Konuşan AI ajanları, doğal dil iş akışları (AOPs)	Ticket yönetimi, otomasyon, raporlama	Chatbotlar, müşteri segmentasyonu, mesajlaşma
Kanal kapsamı	Omnichannel: ses, chat, e-posta, SMS	E-posta, chat, telefon entegrasyonu	Chat, e-posta, ürün içi mesajlar
Analitik	Konuşma analitiği, müşteri davranışı içgörüleri	Ticket çözüm süreleri, müşteri memnuniyeti raporları	Kullanıcı davranışı analizi, pazarlama metrikleri
Avantajı	İnsan benzeri AI concierge deneyimi, hızlı uyarlama	Güçlü ticketing altyapısı, kurumsal ölçek	Pazarlama + destek entegrasyonu, ürün içi iletişim
Riskleri	AI ajanlarının hatalı yanıt verme riski, veri gizliliği	Daha az AI entegrasyonu, klasik yaklaşım	AI sınırlı, daha çok pazarlama odaklı

Özet

- Decagon: “AI concierge” yaklaşımıyla müşteri hizmetlerini otomatikleştiriyor, insan benzeri etkileşim sağlıyor.
- Zendesk: Geleneksel ticketing sistemi, kurumsal destek için güçlü ama daha az AI odaklı.
- Intercom: Pazarlama ve müşteri iletişimini birleştiriyor, chat tabanlı ama AI entegrasyonu sınırlı.

Yani Decagon, klasik destek yazılımlarından farklı olarak “müşteriyle konuşan, kişisel concierge gibi davranan” AI ajanlarıyla öne çıkıyor.

15. ElevenLabs

ElevenLabs, 2022’de Londra’da kurulan ve bugün yapay zekâ ses teknolojilerinde en önde gelen şirketlerden biridir; özellikle “text-to-speech” (TTS) ve “voice cloning” alanındaki yenilikleriyle tanınır.
Kurucular: Mati Staniszewski (CEO) ve Piotr Dabkowski (CTO).
Merkez: Londra ve New York.
Değerleme: 2025 sonunda 1 milyar $+ (Unicorn statüsü).
Çalışan sayısı: ~200.
Teknoloji ve Ürünler
Text-to-Speech (TTS): Doğal, insan benzeri ses üretimi.
Voice Cloning: Bir kişinin sesini birkaç dakikalık örnekle kopyalayabilme.
Multilingual TTS: 30’dan fazla dilde akıcı ses sentezi.
AI Dubbing: Filmler, diziler ve videolar için otomatik dublaj.
Reader App: Metinleri sesli kitap gibi dinleme imkânı.
Kullanım Alanları
Medya ve eğlence: Film, oyun, podcast, YouTube içerikleri.
Eğitim: Kitap ve ders materyallerinin seslendirilmesi.
Erişilebilirlik: Görme engelliler için metinleri sese dönüştürme.
Kurumsal: Çağrı merkezleri, müşteri hizmetleri, eğitim videoları.
Tartışmalar ve Riskler
Etik sorunlar: Ses klonlama teknolojisi, kimlik sahtekârlığı ve deepfake riskleri doğuruyor.
Regülasyon: Avrupa ve ABD’de ses klonlama için yasal düzenlemeler gündemde.
Rekabet: OpenAI (Voice Engine), Google (WaveNet), Microsoft (Custom Neural Voice) gibi devlerle yarışıyor.
ElevenLabs’ın ses teknolojisi, gücü kadar etik tartışmaları da beraberinde getiriyor:
Ses Klonlamanın Riskleri.
Kimlik sahtekârlığı: Bir kişinin sesini birkaç dakikalık örnekle kopyalamak mümkün. Bu, dolandırıcılık ve sosyal mühendislik saldırıları için kullanılabilir.
Siyaset ve medya: Politikacıların veya gazetecilerin sesleri klonlanarak sahte açıklamalar üretilebilir. Bu, dezenformasyonun yeni bir boyutu.
Günlük hayat: Banka çağrı merkezleri, müşteri hizmetleri gibi ses doğrulaması kullanan sistemler risk altında.
Etik Tartışmalar
Sanatçılar ve telif: Oyuncular, seslendirme sanatçıları ve müzisyenler, seslerinin izinsiz kullanılmasından endişe ediyor.
Rıza ve kontrol: Bir kişinin sesini klonlamak için açık rıza şart mı? Şirketler bu konuda net politikalar geliştirmek zorunda.
Regülasyon: Avrupa Birliği ve ABD’de ses klonlama için yasal düzenlemeler gündemde; “deepfake” yasaları ses alanına da genişletiliyor.
Çift Yüzlü Teknoloji
Pozitif kullanım:
Görme engelliler için erişilebilirlik.
Eğitim ve dil öğreniminde sesli içerik.
Oyun ve film sektöründe hızlı dublaj.
Negatif kullanım:
Sahte haberler, propaganda.
Dolandırıcılık ve kimlik hırsızlığı.
Sanatçıların emeğinin izinsiz kullanımı.
Yani ElevenLabs’ın teknolojisi, bir yandan “herkes için ses” vizyonunu gerçekleştirirken, diğer yandan “herkesin sesi”nin kötüye kullanılabileceği bir kapı açıyor.

ElevenLabs, ses klonlama teknolojisinin doğurduğu risklere karşı kendi savunma hattını kurmaya çalışıyor:

Savunma Önlemleri

Watermarking (su damgası): Üretilen seslere gizli dijital imza ekleniyor. Böylece bir sesin ElevenLabs tarafından üretildiği doğrulanabiliyor.

Voice Verification: Ses klonlama için yüklenen örneklerin kimlik doğrulaması yapılıyor; kullanıcıdan rıza alınmadan ses kopyalanması engellenmeye çalışılıyor.

Content Moderation: Politikacı, ünlü veya hassas figürlerin seslerinin izinsiz klonlanmasını engellemek için filtreler.

Usage Monitoring: Şüpheli kullanım (örneğin dolandırıcılık amaçlı toplu ses üretimi) tespit edilirse hesaplar askıya alınabiliyor.

Etik Çerçeve

Rıza politikası: ElevenLabs, ses klonlama için “explicit consent” (açık rıza) şartını vurguluyor.

Topluluk kuralları: Kullanıcıların deepfake veya sahte içerik üretmesini engellemek için kullanım şartlarını sıkılaştırdı.

Regülasyon uyumu: Avrupa Birliği’nin yapay zekâ yasası (AI Act) ve ABD’deki deepfake düzenlemeleriyle uyumlu olmayı hedefliyor.

İkili Gerçeklik

Savunma: Şirket, watermarking ve filtrelerle kendini “etik sorumlu” konumda tutmaya çalışıyor.

Saldırı riski: Ancak teknoloji açık kaynaklı ve hızla yayıldığı için, kötü niyetli aktörlerin bu önlemleri aşması her zaman mümkün.

Yani ElevenLabs’ın “savunma hakkı”, teknolojiyi tamamen yasaklamak yerine kontrollü kullanım ve izlenebilirlik üzerine kurulu. Ses klonlamayı bir “silah” değil, bir “araç” olarak konumlandırmaya çalışıyor.

16. EliseAI

EliseAI, 2017’de New York’ta kurulan bir yapay zekâ şirketidir; konut yönetimi ve sağlık sektörüne odaklanarak operasyonları otomatikleştiren çözümler geliştiriyor. 2025’te 250 milyon $ E Serisi yatırım aldı ve değerlemesini 2,2 milyar $’ın üzerine çıkardı.
Çalışan sayısı: 201–500 arası (2025 itibarıyla ~300 kişi)
Ofisler: New York, San Francisco, Boston, Chicago
CEO: Minna Song
Sektör: Yazılım geliştirme, AI otomasyon
Uzmanlık: Agentic AI, Konuşmaya Dayalı Yapay Zekâ, Konut ve Sağlık çözümleri
Ürün ve Çözümler
EliseCRM: Konut yönetimi için müşteri ilişkileri yönetim yazılımı.
LeasingAI: Kiralama süreçlerini otomatikleştiren konuşmaya dayalı AI.
HealthAI: Hasta iletişimini ve operasyonel iş akışlarını optimize eden AI.
Öne çıkan özellikler:
51 dilde yazılı, 7 dilde sesli yanıt desteği.
SMS, web chat ve çağrı merkezi entegrasyonu.
Yılda 1,5 milyon müşteri etkileşimi; %90 otomasyon oranı.
14 milyon $’lık iş gücü maliyet tasarrufu sağladı.
Finansal Durum
E Serisi Yatırım (2025): 250 milyon $
Değerleme: 2,2 milyar $+ (önceki yılın iki katı)
Yıllık Tekrarlayan Gelir (ARR): 100 milyon $’ı aştı
Yatırımcılar: Andreessen Horowitz (lider), Bessemer Venture Partners, Sapphire Ventures
Kullanım Alanları
Konut Yönetimi: Multifamily ve single-family mülklerde kiracı iletişimi, bakım talepleri, leasing süreçleri.
Sağlık: Hasta randevu hatırlatmaları, çağrı merkezi otomasyonu, operasyonel verimlilik.
Riskler ve Tartışmalar
Hızlı büyüme: 2,2 milyar $ değerleme “balon” tartışmalarına yol açıyor.
Rekabet: Konut yazılımında Yardi, RealPage; sağlıkta Nuance ve diğer AI çözümleriyle rekabet halinde.
Bağımlılık: Konut ve sağlık sektörüne odaklanması, çeşitlilik eksikliği riski taşıyor.
EliseAI’nin agentic AI yaklaşımı, klasik otomasyondan farklı olarak yalnızca “cevap veren” değil, kullanıcı adına karar alabilen ve proaktif davranabilen bir yapay zekâ modeli geliştirmeyi hedefliyor.
Agentic AI’nin Temel Özellikleri
Proaktiflik: Kullanıcıdan komut beklemek yerine, bağlamı analiz ederek kendi başına aksiyon alabiliyor.
Karar verme: Örneğin bir kiracı bakım talebi açtığında, sistem yalnızca mesajı iletmekle kalmıyor; uygun bakım ekibini seçip randevu oluşturabiliyor.
Çok kanallı iletişim: SMS, web chat, çağrı merkezi gibi farklı kanallardan gelen verileri tek bir akışta işleyip kararlarını buna göre uyarlıyor.
Öğrenme: Tekrarlayan süreçlerde hangi çözümlerin daha verimli olduğunu öğrenerek sonraki kararlarını optimize ediyor.
Konut Yönetiminde Örnek
Bir kiracı “musluk akıtıyor” diye yazdığında:

Klasik otomasyon → Mesajı ilgili departmana iletir.
Agentic AI → Sorunu sınıflandırır, uygun bakım ekibini seçer, müsait zamanları kontrol eder, kiracıya randevu önerir.
Sağlıkta Örnek
Hasta “randevumu değiştirmek istiyorum” dediğinde:
Klasik otomasyon → Çağrı merkezine yönlendirir.
Agentic AI → Doktorun takvimini kontrol eder, alternatif saatleri önerir, onay alır ve randevuyu günceller.
Stratejik Etki
Verimlilik: İnsan iş gücünü %90’a kadar azaltıyor.
Maliyet: Milyonlarca $ tasarruf sağlıyor.
Deneyim: Kullanıcıya “gerçek bir asistanla konuşuyormuş” hissi veriyor.
EliseAI’nin agentic AI yaklaşımını rakipleriyle karşılaştırmalı tablosu

Şirket / Ürün	Ana Odak	Yaklaşım	Güçlü Yanlar	Zayıf Noktalar
EliseAI	Konut yönetimi + sağlık	**Agentic AI** (proaktif, karar alabilen)	51 dil desteği, %90 otomasyon, leasing & hasta randevusu yönetimi	Sektör çeşitliliği sınırlı, hızlı büyüme riskli
Yardi	Konut yazılımı	Klasik otomasyon + ERP	Büyük müşteri tabanı, finansal entegrasyon	Konuşmaya dayalı AI zayıf, daha az esnek
RealPage	Konut yönetimi	Veri analitiği + otomasyon	Güçlü raporlama, geniş pazar payı	Agentic AI yok, müşteri iletişiminde sınırlı
Nuance (Microsoft)	Sağlık + çağrı merkezi	Konuşma tanıma + otomasyon	Sağlıkta güçlü, doktor notları entegrasyonu	Konut sektöründe yok, proaktif karar alma sınırlı
Orca Security / Wiz	Siber güvenlik (karşılaştırma için)	Agentic AI değil, risk analizi	Bulut güvenliğinde lider	Konut/sağlık odaklı değil

Öne Çıkan Fark
EliseAI: “Karar veren asistan” → leasing, bakım, randevu gibi süreçleri uçtan uca yönetiyor.
Yardi & RealPage: Daha çok ERP ve veri yönetimi → süreçleri raporluyor ama aksiyonu kullanıcıya bırakıyor.
Nuance: Sağlıkta güçlü ama agentic değil → doktor notlarını yazıyor, randevu değiştirmiyor.

Yani EliseAI’nin farkı, yalnızca “cevaplayan” değil, “hareket eden” bir yapay zekâ olması. Bu yüzden yatırımcılar onu “agentic AI dalgasının erken temsilcisi” olarak görüyor.

17. Fal.ai

Fal.ai, 2021'de San Francisco'da Burkay Gür ve Görkem Yurtseven tarafından kurulan bir Türk girişimci şirketidir; ses, video ve görsel odaklı üretken yapay zekâ modelleri için en hızlı çıkarım (inference) altyapısını sunarak 2025'te 1,5 milyar $ değerlemeye ulaşmış ve unicorn olmuştur[31].
Kurucular: Burkay Gür (eski Oracle, Coinbase AI ekibi) ve Görkem Yurtseven (eski Amazon yazılım geliştiricisi)
Çalışan sayısı: 200–500 arası (2025 itibarıyla)
Değerleme: 1,5 milyar $ (C Serisi yatırım sonrası)
Teknoloji ve Ürünler
Odak: Generative media (ses, video, görsel) için API tabanlı platform.
Çıkarım Motoru: SDXL, Whisper gibi modellerde en hızlı inference; maliyet ve gecikmeyi 10 kata kadar azaltıyor.
Platform: 200'den fazla açık model barındırıyor; geliştiriciler için "Google Play / App Store" benzeri bir model ekosistemi.
Kullanım: Günlük 100 milyon+ çıkarım isteği; Canva ve Adobe gibi devler tarafından tercih ediliyor.
Finansal Durum
Toplam yatırım: 200 milyon $+
C Serisi (2025): 125 milyon $ (Meritech Capital liderliğinde)
Yatırımcılar: Andreessen Horowitz, Bessemer, Salesforce Ventures, Shopify Ventures, Google AI Futures Fund vb.
Gelir: 1,5 yıl içinde yıllık 30 milyon $ ciroya ulaştı.
Stratejik Etki
Hedef: İnsan yaratıcılığını hızlandırmak; geliştiricilere düşük maliyetli, hızlı ve ölçeklenebilir üretken AI altyapısı sağlamak.
Avantaj: GPU darboğazı döneminde bile yüksek verimlilik[32].
Misyon: Generative AI'yi müzikte kayıt teknolojisinin, videoda YouTube'un yarattığı etki gibi demokratikleştirmek.
Rekabet: OpenAI, Stability AI, Runway gibi üretken medya devleriyle yarışıyor.
Bağımlılık: Çıkarım hızına ve maliyet avantajına odaklı; uzun vadede farklılaşma ihtiyacı var.

---

31 "Unicorn" sözcüğü, girişimcilik ekosisteminde değerlemesi 1 milyar $'ı aşan özel şirketleri tanımlamak için kullanılır. Kökeni. Terim, 2013'te yatırımcı Aileen Lee tarafından ortaya atıldı. "Unicorn" (tek boynuzlu at) seçilmesinin nedeni: Bu kadar yüksek değerlemeye ulaşan girişimlerin o dönemde çok nadir görülmesi.
Kullanımı. Unicorn şirket: Henüz halka açılmamış (IPO yapmamış) ama yatırımcılar tarafından 1 milyar $+ değer biçilen girişim.
Decacorn: 10 milyar $+ değerlemeye ulaşan şirket.
Hectocorn: 100 milyar $+ değerlemeye ulaşan şirket (örnek: SpaceX, ByteDance).
Airbnb, Uber, Spotify → Unicorn statüsüne ulaştıktan sonra halka açıldılar.
Fal.ai gibi yeni nesil AI girişimleri → Unicorn seviyesine çıkarak yatırımcıların ilgisini çekiyor.
Unicorn: Değerlemesi 1 milyar $'ı aşan özel girişim şirketi.
Türkiye Unicorn Listesi
Trendyol → 2021'de Alibaba yatırımı sonrası 16 milyar $ değerlemeye ulaştı; Türkiye'nin ilk unicorn'u.
Getir → 2021'de 7.5 milyar $ değerlemeye çıktı; hızlı market teslimatı modeliyle küresel büyüdü.
Insider → 2022'de 1.2 milyar $ değerlemeye ulaştı; pazarlama teknolojileri (martech) alanında SaaS çözümleri sunuyor.
Hepsiburada → 2021'de NASDAQ'a açıldı; halka arz öncesi unicorn statüsündeydi.
Dream Games → 2021'de 1 milyar $+ değerlemeye ulaştı; mobil oyun (Royal Match) ile global başarı yakaladı.

32 Bir espri. "GPU kıtlığı yüzünden AI modelleri diyet yapıyor, daha az parametreyle çalışıyor."

18. Fireworks AI

Fireworks AI, 2022'de Kaliforniya Redwood City'de kurulan ve PyTorch'un eski geliştiricileri tarafından hayata geçirilen bir yapay zekâ altyapı şirketidir[33]; açık kaynaklı büyük dil ve multimodal modelleri en düşük gecikme süresiyle çalıştırmayı hedefler. Şirket, 2025 itibarıyla C Serisi yatırımını tamamlayarak unicorn seviyesine yaklaşmıştır.
Kurucular: Lin Qiao (CEO, eski Meta PyTorch lideri), Dmytro Dzhulgakov (CTO), Chenyu Zhao, James Reed, Benny Chen, Pawel Garbacki, Dmytro Ivchenko
Çalışan sayısı: 100–250 arası
Odak: Açık kaynaklı LLM ve multimodal modeller için düşük gecikmeli inference altyapısı
Teknoloji ve Ürünler
Inference Platformu: Geliştiricilerin LLaMA 3, Qwen3, Mixtral, Stable Diffusion gibi modelleri serverless veya GPU tabanlı çalıştırmasına olanak tanıyor.
Compound AI Yaklaşımı: Tek bir dev model yerine, farklı görevler için optimize edilmiş küçük modellerin ve veri kaynaklarının orkestrasyonu.
FireFunction V2: Function calling, dış veri kaynaklarıyla etkileşim ve multimodal görevlerin yönetimi.
Altyapı: AWS üzerinde NVIDIA A100 ve H100 GPU'ları kullanarak önceki çözümlere kıyasla 4 kata kadar daha düşük gecikme ve 20 kata kadar daha yüksek performans sağlıyor.
Finansal Durum
Yatırım Turları: 2025'te C Serisi yatırımını tamamladı.
Toplam yatırım: 200 milyon $+
Değerleme: 1 milyar $ seviyesine yaklaşarak unicorn statüsüne aday.
Kullanım Alanları
Kurumsal Asistanlar: İç yardım masası, müşteri destek botları.
Multilingual Chat: Çok dilli sohbet sistemleri.
Bilgi Yönetimi: Belgeler ve bilgi tabanları için güvenli, ölçeklenebilir retrieval.
Multimodal Uygulamalar: Görsel, ses ve metin tabanlı üretken AI çözümleri.
Riskler ve Tartışmalar
Rekabet: OpenAI, Anthropic, Stability AI gibi devlerle aynı pazarda.
Bağımlılık: AWS altyapısına ve GPU tedarikine yüksek bağımlılık.
Farklılaşma: Compound AI yaklaşımı yenilikçi olsa da uzun vadede sürdürülebilirliği test edilmek zorunda.
Fireworks AI'nin Fal.ai ve Stability AI ile karşılaştırmalı tablosu:

Şirket	Kuruluş	Ana Odak	Güçlü Yanlar	Zayıf Noktalar
Fireworks AI	2022, Redwood City	Açık kaynak LLM & multimodal inference	PyTorch kökenli ekip, düşük gecikme, Compound AI yaklaşımı	AWS/GPU bağımlılığı, rekabet çok yoğun
Fal.ai	2021, San Francisco (Türk	Generative media (ses, video, görsel) için inference	200+ model ekosistemi, Canva/Adobe entegrasyonu, hız &	ABD merkezli, uzun vadede farklılaşma ihtiyacı

33 PyTorch, Meta (eski adıyla Facebook) tarafından geliştirilen açık kaynaklı bir derin öğrenme kütüphanesidir. Python'a yakın sözdizimi, güçlü GPU desteği ve dinamik hesaplama grafikleri sayesinde araştırmacılar ve geliştiriciler arasında en çok tercih edilen araçlardan biridir. Güncel sürümü **2.12.0 (Mayıs 2026)** olup hem araştırma hem de üretim ortamlarında kullanılmaktadır. Forbes AI 50 listesindeki birçok girişim PyTorch'u temel çerçeve olarak kullanıyor. Bu da PyTorch'un hem araştırma hem de ticari ürünlerde ne kadar kritik bir rol oynadığını gösteriyor.

Şirket	Kuruluş	Ana Odak	Güçlü Yanlar	Zayıf Noktalar
	kurucular)		maliyet avantajı	
Stability AI	2020, Londra	Görsel üretken AI (Stable Diffusion)	Açık kaynak topluluk, görsel üretimde liderlik	Finansal sürdürülebilirlik tartışmalı, metin & multimodalda zayıf

Öne Çıkan Farklar

Fireworks AI: “Compound AI” yaklaşımıyla farklı görevler için küçük modelleri orkestre ediyor; hız ve düşük gecikme avantajı.

Fal.ai: “App Store for AI models” vizyonuyla geliştiricilere geniş model ekosistemi sunuyor.

Stability AI: Görsel üretken AI’de topluluk lideri ama finansal sorunlar ve rekabet baskısı altında.

Yani Fireworks AI, altyapı hızına ve verimliliğe odaklanırken; Fal.ai model ekosistemi ile geliştiricileri çekiyor; Stability AI ise görsel üretim tarafında kültürel etki yaratıyor.

19. Gamma

Gamma.ai, 2020 yılında San Francisco'da kuruldu ve kurucuları Grant Lee, James Fox, Jon Noronha ve Jamie Horsnell'dır. Şirket, yapay zekâ destekli sunum ve içerik üretim platformu olarak hızla büyüyerek 2025'te 2.1 milyar dolar değerlemeye ulaşmıştır.

Grant Lee Gamma'nın CEO'su olarak görev yapıyor. Şirketin büyüme stratejilerini ve yatırım ilişkilerini yöneten isim.
James Fox kurucu ortaklardan biri. Ürün geliştirme ve iş operasyonlarında aktif rol alıyor.
Jon Noronha Gamma'nın Co-Founder & Chief Product Officer (CPO)'su. Daha önce Optimizely'de VP of Product olarak çalıştı. Microsoft Bing'de ürün yöneticiliği yaptı; görsel arama teknolojilerinde deneyimli.
Jamie Horsnell Kurucu ortaklardan biri. Teknik altyapı ve ürün geliştirme tarafında katkı sağlıyor.
Şirketin Öne Çıkan Noktaları.
Alan: Yapay zekâ destekli sunum, doküman ve içerik üretim platformu.
Finansman: Toplamda 87 milyon dolar yatırım aldı; en son 2025'te Andreessen Horowitz ve Accel liderliğinde 68 milyon dolar Seri B fonlama.
Değerleme: 2025 itibarıyla 2.1 milyar dolar.
Kullanıcılar: Dünya çapında milyonlarca kişi Gamma'yı sunum, web sitesi ve doküman üretiminde kullanıyor.
Gamma.ai, klasik PowerPoint tarzı sunum araçlarına alternatif olarak AI tabanlı içerik üretim sunuyor. 2025'te tanıttıkları Gamma Agent ile "AI tasarım partneri" konseptini piyasaya sürdüler. Şirket, yalın ekip yapısı (yaklaşık 300 çalışan) ve kârlı büyüme modeli ile dikkat çekiyor. Kurucularının geçmişi (Microsoft, Optimizely gibi teknoloji devleri) şirketin vizyonunu güçlendiriyor.

Gamma'nın Özellikleri. **Sunum üretimi:** Metin komutlarından saniyeler içinde profesyonel slayt desteleri oluşturuyor. **İçerik çeşitliliği:** Web sayfası, sosyal medya gönderisi, rapor gibi farklı formatlarda çıktı. **Tasarım desteği:** 100+ hazır tema, marka entegrasyonu, otomatik görsel düzenleme. **İşbirliği:** Gerçek zamanlı ekip çalışması imkânı. **Entegrasyon:** PPT, PDF, Google Slides gibi formatlara dışa aktarım.

Stratejik Etki

- **Demokratikleştirme:** Tasarım bilgisi olmayan kişilere profesyonel içerik üretme gücü veriyor.
- **Rekabet:** Canva, Pitch, Decktopus gibi araçlarla aynı pazarda.
- **Avantaj:** AI destekli hız ve kolaylık → özellikle girişimciler, pazarlamacılar, eğitimciler için cazip.

20. Genspark.ai

Genspark.ai, 2025'te "Super Agent" ürünüyle öne çıkan; tek bir komutla araştırma, içerik üretimi, telefon görüşmesi ve web otomasyonu yapabilen, çok modlu (metin, görsel, ses, video) bir yapay zekâ çalışma alanıdır. Şirket, 9 farklı LLM'i ve 80+ profesyonel aracı tek platformda birleştirerek "all-in-one AI workspace" vizyonunu sürdürmektedir[34].

Şirket Profili

Kuruluş: 2024–2025 döneminde San Francisco merkezli olarak ortaya çıktı.
Kurucular: Kay Zhu (CTO ve kurucu ortak) ve küçük bir mühendis ekibi.
Çalışan sayısı: 20 kişilik çekirdek ekiple hızlı büyüme.
Gelir: Lansmandan 45 gün içinde 36 milyon $ yıllık tekrarlayan gelir (ARR)[35].

Ürün ve Teknoloji

Super Agent: Kodlama gerektirmeyen, otonom yapay zekâ aracı.
Telefon görüşmeleri: Rezervasyon, randevu, müşteri hizmetleri için gerçekçi AI sesleriyle arama yapabiliyor.
İçerik üretimi: Sunum, video, web sitesi, rapor, e-posta gibi çıktıları tek komutla hazırlıyor.
Derin araştırma: Milyonlarca kaynağı tarayıp rapor ve özet çıkarıyor.
Web otomasyonu: Form doldurma, veri çekme, site gezintisi.
Altyapı: 9 LLM orkestrasyonu → Göreve en uygun modeli seçiyor. 80+ profesyonel araç → Docs, Sheets, Slides, tasarım, analiz. 700+ entegrasyon → MCP (Model Context Protocol) ile geniş ekosistem.

Stratejik Etki

Vizyon: "All-in-one AI workspace" → Tek bir platformda tüm üretkenlik araçlarını toplamak.
Avantaj: Kullanıcıya yalnızca yanıt değil, sonuç sunuyor (örneğin yatırımcı sunumu, video senaryosu, takip e-postası).
Destek: OpenAI altyapısı (GPT-4.1, Realtime API) ile güçlendirilmiş.

Riskler ve Tartışmalar

Rekabet: Fireworks AI, Fal.ai, Anthropic, OpenAI gibi devlerle aynı pazarda.
Bağımlılık: OpenAI modellerine ve entegrasyon ekosistemine yüksek bağımlılık.
Sürdürülebilirlik: Hızlı gelir artışı umut verici ama uzun vadede müşteri tutma ve farklılaşma kritik.

---

34 Teknoloji girişimlerinin "all-in-one" vizyonu çoğu zaman organik bir bütünlük değil, daha çok parça bohçası gibi duruyor. Dedikodu Tadında Gerçekler. Pazarlama Söylemi: Şirketler "tek çatı altında" diyerek kullanıcıya cazip bir bütünlük vaadi sunuyor. Ama perde arkasında, farklı modüller hızlıca eklenmiş oluyor. Yatırımcı Baskısı: Fon alan girişimler, yatırımcıya "biz her şeyi yapıyoruz" mesajı vermek için ürünlerini genişletiyor. Bu da bazen uyumsuz parçaların yan yana gelmesine yol açıyor. Kullanıcı Deneyimi: İlk bakışta "her şey var" gibi görünse de, kullanıcı deneyimi bazen yamalı bohça gibi dağınık olabiliyor. AGI'yı çağrıştıran "Organik bütün" → Beethoven senfonisi gibi uyumlu. "Parça bohçası" → Düğün salonunda çalınan karışık kaset gibi; her şarkı ayrı telden ama bir arada. Girişimler de bazen bu kaset gibi: vizyon büyük, ama parçalar birbirini ezip geçiyor. Forbes AI 50 (2026) listesi, "organik bütün" vizyonu ile "parça bohçası" yaklaşımını yan yana gösteriyor: OpenAI ve Anthropic gibi devler hâlâ merkezi güçken; Gamma, Genspark, Fal, Lovable gibi yeni oyuncular farklı parçaları bir araya getirerek hızlı büyüyor.

35 ARR, İngilizce **"Annual Recurring Revenue"** ifadesinin kısaltmasıdır. Bir şirketin abonelik veya tekrarlayan gelir modeliyle (örneğin SaaS yazılımları, üyelik sistemleri) her yıl düzenli olarak elde ettiği gelir miktarını gösterir. "Recurring" kısmı, bu gelirin tek seferlik değil, sürekli ve yenilenen ödemelerden oluştuğunu vurgular. Örneğin: Bir yazılım şirketi aylık abonelikten 3 milyon $ kazanıyorsa, yıllık tekrarlayan geliri (ARR) 3×12=36 milyon $ olur. Bu metrik, yatırımcılar için şirketin sürdürülebilir gelir gücünü ve büyüme hızını anlamada kritik bir göstergedir.

Genspark.ai'nin Fireworks AI ve Fal.ai ile karşılaştırmalı tablosu:

Şirket	Kuruluş	Ana Odak	Güçlü Yanlar	Zayıf Noktalar
Genspark.ai	2024–2025, San Francisco	All-in-one AI workspace (Super Agent)	9 LLM orkestrasyonu, 80+ profesyonel araç, telefon görüşmesi + içerik üretimi + web otomasyonu	OpenAI altyapısına bağımlılık, çok hızlı büyümenin sürdürülebilirliği belirsiz
Fireworks AI	2022, Redwood City	Açık kaynak LLM & multimodal inference	PyTorch kökenli ekip, düşük gecikme, Compound AI yaklaşımı	AWS/GPU bağımlılığı, rekabet yoğun
Fal.ai	2021, San Francisco (Türk kurucular)	Generative media (ses, video, görsel) için inference	200+ model ekosistemi, Canva/Adobe entegrasyonu, hız & maliyet avantajı	ABD merkezli, uzun vadede farklılaşma ihtiyacı

Öne Çıkan Farklar

- **Genspark.ai:** "Super Agent" ile tek komutla araştırma, içerik, telefon görüşmesi ve otomasyon → **uçtan uca üretkenlik**.
- **Fireworks AI:** "Compound AI" yaklaşımıyla farklı görevler için küçük modelleri orkestre ediyor → **hız ve düşük gecikme**.
- **Fal.ai:** "App Store for AI models" vizyonuyla geliştiricilere geniş model ekosistemi sunuyor → **model çeşitliliği**.

Yani Genspark.ai, rakiplerinden farklı olarak yalnızca altyapı değil, **tam bir çalışma alanı** sunuyor. Fireworks hız ve verimlilikte, Fal.ai model ekosisteminde güçlü; Genspark ise bunları birleştirip kullanıcıya doğrudan sonuç odaklı bir deneyim veriyor.

21. Glean

Glean AI, New York merkezli bir finans teknolojisi girişimidir[36]; şirketlerin *accounts payable* (borç hesapları) süreçlerini yapay zekâ ile otomatikleştirerek harcama verimliliğini artırmayı hedefler. 2020'lerin başında kurulan şirket, 2025 itibarıyla hızla büyüyen "spend intelligence" alanında öne çıkmaktadır[37].

Şirket Profili

- **Çalışan sayısı:** 11–50 arası (LinkedIn verisi)
- **Sektör:** Yazılım geliştirme, finansal otomasyon
- **Uzmanlık:** Accounts Payable (AP) otomasyonu, Business Intelligence, Spend Management

Ürün ve Çözümler

- **Glean.ai Platformu:**
    - **Fatura otomasyonu:** Veri çıkarımı, GL kodlama, onay ve ödeme süreçlerini otomatikleştiriyor.
    - **Harcamaların analizi:** Gizli trendleri ve aşırı harcamaları tespit ederek tasarruf fırsatları sunuyor.
    - **Benchmarking:** Kendi veri setiyle vendor (tedarikçi) karşılaştırmaları yaparak daha iyi anlaşmalar için içgörü sağlıyor.
    - **Planlama ve işbirliği:** Muhasebe ve FP&A ekipleri için merkezi bütçe ve harcama yönetimi.

Örnek etki: Bir şirketin haftada 20 saat ve 5 kişiyle yaptığı AP işlerini, Glean AI tek başına 5 saatten az sürede tamamlayabiliyor. Finansal Durum

- **Toplam yatırım:** Resmi rakamlar açıklanmasa da, fintech alanında büyüyen girişimlerden biri olarak Pipe gibi finansal platformlarla ortaklık kurdu[38].

---

36 **Fintech** kelimesi, İngilizce **"Financial Technology"** ifadesinin kısaltmasıdır. Finansal hizmetleri teknolojiyle birleştiren sektör veya girişimleri tanımlar. Bankacılık, ödeme sistemleri, dijital cüzdanlar, yatırım uygulamaları, kripto para platformları gibi alanlarda kullanılır. Amaç: finansal işlemleri daha hızlı, ucuz, erişilebilir ve kullanıcı dostu hâle getirmek. Espri. "Bütçe takibi yapıyor, ama her ay bana aynı raporu veriyor: 'Çok harcıyorsun, az kazanıyorsun.' Teşekkürler Sherlock."

37 Spend intelligence, kısaca şirketlerin yaptığı harcamaları sadece "ne kadar ödedik" düzeyinde değil, "neden ödedik, kimle ödedik, hangi şartlarda ödedik ve daha iyi nasıl yönetebiliriz" düzeyinde analiz eden bir yaklaşım ve yazılım alanıdır. Spend Intelligence: Kurumların tüm harcama verilerini toplayıp temizleyen, sınıflandıran ve gelişmiş analitik/AI yöntemleriyle işleyen bir sistemdir.

38 Pipe, 2019'da kurulan bir fintech şirketidir ve küçük işletmelere geleneksel kredi veya hisse satışı olmadan sermaye erişimi sağlar. Şirketin modeli, işletmelerin gelecekteki abonelik veya tekrarlayan gelirlerini yatırımcılara satarak anında nakit elde etmesine dayanır. 2026'da Pipe, gömülü finans çözümleriyle SaaS, ödeme sağlayıcıları ve pazar yerlerine entegre olarak büyümesini sürdürmektedir. Kısaca, klasik bankacılık yerine **gelir bazlı finansman**

- **Müşteri kitlesi:** Yüksek büyüme gösteren finans ekipleri ve orta ölçekli şirketler.

Kullanım Alanları

- **Muhasebe ekipleri:** Fatura işleme, amortisman, tahakkuk süreçlerini hızlandırıyor.
- **FP&A ekipleri:** Harcama sürücülerini anlamak, bütçe planlaması ve tasarruf fırsatlarını belirlemek için kullanıyor.
- **Vendor yönetimi:** Tedarikçi ilişkilerinde daha iyi fiyat ve koşullar için veri destekli kararlar.

Riskler ve Tartışmalar

- **Rekabet:** Tipalti, Airbase, Ramp gibi AP otomasyon ve harcama yönetimi çözümleriyle aynı pazarda.
- **Bağımlılık:** AI tabanlı otomasyona güven, insan kontrolünü azaltabilir.
- **Veri güvenliği:** Fatura ve vendor bilgileri hassas olduğundan güçlü güvenlik önlemleri kritik.

Karşılaştırma Tablosu

Şirket	Kuruluş	Ana Odak	Güçlü Yanlar	Zayıf Noktalar
Glean AI	2020, New York	*Accounts Payable* otomasyonu + harcama zekâsı	Fatura otomasyonu, vendor benchmarking, harcama analizi	Küçük ölçekli müşteri tabanı, rekabet yoğun
Tipalti	2010, San Mateo	Global ödeme ve AP platformu	2.000+ müşteri, ölçeklenebilir ödeme altyapısı, vergi uyumluluğu	Daha pahalı, küçük şirketler için karmaşık
Airbase	2017, San Francisco	Harcama yönetimi + kurumsal kart	All-in-one platform (kart, AP, gider yönetimi), modern UX	Büyük şirketlere odaklı, küçük ekipler için fazla kapsamlı

Öne Çıkan Farklar

- Glean AI: “Spend Intelligence” → sadece ödeme değil, tasarruf fırsatlarını da görünür kılıyor.
- Tipalti: “Global Payments” → uluslararası ödeme ve vergi uyumluluğunda güçlü.
- Airbase: “All-in-one Spend Management” → kurumsal kart + AP + gider yönetimini tek platformda topluyor.

Yani Glean AI, daha analitik ve içgörü odaklı; Tipalti, uluslararası ödeme altyapısında; Airbase ise kurumsal kart ve harcama yönetiminde öne çıkıyor.

---

modeliyle küçük işletmelere sermaye sağlıyor.

22. Harvey

Harvey AI, 2022'de kurulan ve OpenAI'nin GPT teknolojisi üzerine inşa edilen bir yapay zekâ platformudur; hukuk firmaları ve kurumsal hukuk ekipleri için özel olarak tasarlanmıştır. 2025 itibarıyla 5 milyar $ değerlemeye ulaşmış, Allen & Overy ve PwC gibi büyük firmalar tarafından yaygın biçimde kullanılmaktadır.

- **Kurucular:** Winston Weinberg ve Gabriel Pereyra
- **Merkez:** San Francisco, California
- **Yatırımcılar:** OpenAI Startup Fund, Sequoia Capital, Google Ventures (GV)
- **Değerleme:** 2025'te 5 milyar $ (E Serisi finansman turu ile)
- **Kullanıcı tabanı:** 40'tan fazla AmLaw 100 hukuk firması ve 54.000'den fazla avukat

Temel Özellikler

- **Doğal Dil Arayüzü:** Avukatlar karmaşık hukuki soruları veya talimatları sade İngilizce ile yazabiliyor[39]
- **Belge Analizi:** Aynı anda 50'ye kadar belgeyi inceleyip eksik maddeleri veya riskleri işaretleyebiliyor.
- **Sözleşme İncelemesi:** Standart maddeleri karşılaştırma ve eksikleri raporlama.
- **Hukuki Araştırma:** Karmaşık sorulara doğru alıntılar ve kaynaklarla yanıt verme.
- **İş Akışı Orkestrasyonu:** Birden fazla uzmanlaşmış AI modelini koordine ederek karmaşık hukuki süreçleri tamamlıyor.

Kullanım Alanları

- **Due Diligence** (şirket incelemeleri)
- **Fon Kuruluşu ve Yönetimi**
- **Sözleşme Analizi ve Uyum**
- **Hukuki Araştırma ve Doküman Yönetimi**
- **Dava ve İşlem Yönetimi**

Güçlü Yanlar

- **Hukuka özel veri setleri** ile GPT-4'ün ince ayarlı versiyonunu kullanıyor.

39 "Doğal dil arayüzü" aslında Harvey AI'nin en kritik farkı: avukatların karmaşık hukuki talepleri komut satırı gibi teknik bir dil yerine, gündelik İngilizceyle yazabilmesini sağlıyor. Yani sistemin gücü, avukatın "hukuk dili" ile "teknik dil" arasındaki bariyeri ortadan kaldırmasında. Böylece Harvey AI, hukuk pratiğinde hız ve erişilebilirlik kazandırıyor; ama nihai yorumu hâlâ insan avukatın yapması gerekiyor. Espriyle tamamlarsak. "Copilot. Davacı ve davalı avukatları Harvey.ai'ye başvursa, muhtemel sonuç ne olur."

- **Kurumsal güvenlik**: End-to-end şifreleme ve çok katmanlı veri gizliliği.
- **Yüksek benimsenme oranı**: Allen & Overy, Reed Smith, CMS gibi büyük hukuk firmaları tarafından günlük kullanımda.

Zayıf Noktalar

- **Maliyet:** Büyük ölçekli hukuk firmaları için uygun; küçük ofisler için pahalı olabilir.
- **Bağımlılık:** Karmaşık hukuki yorumlarda hâlâ insan avukatın denetimi gerekiyor.
- **Rekabet:** Legora, Casetext gibi alternatif hukuk AI araçlarıyla karşılaştırıldığında farklılaşma baskısı var.

  Dedikodu Kabilinden

  Duruşma öncesi: Avukat: "Harvey AI, bana emsal kararları getir." Harvey: "Buyurun, 10.000 sayfa… ama özetini okumak için premium üyelik lazım."
- **Küçük büro esprisi:** "Biz Harvey AI kullanıyoruz, ama sadece deneme sürümü. Müvekkile 'davayı kazanırsınız' dedik, Harvey 'bu cümle lisanslı, tam sürümde açılır' diye uyardı."
- **Maliyet şakası:** Küçük firma: "Harvey AI'ye abone olduk." Muhasebeci: "O zaman artık kahve yerine su içiyoruz, bütçeyi AI yedi."
- **Hız avantajı:** Eskiden: Avukatlar dilekçe yazmak için sabahlardı. Şimdi: Harvey AI dilekçeyi 5 dakikada yazıyor, avukatlar sabaha kadar dilekçeyi *düzeltmekle* uğraşıyor.
- "Harvey AI dilekçeyi yazdı, ama sonunda 'Bu dilekçe yapay zekâ tarafından hazırlanmıştır, hatalar insan kaynaklıdır' diye not düştü."

Özet

Harvey AI, hukuk sektörüne özel en gelişmiş yapay zekâ platformlarından biri olarak öne çıkıyor. Büyük hukuk firmaları için verimlilik ve hız kazandırırken, küçük ölçekli kullanıcılar için maliyet ve erişim sınırlamaları söz konusu.

23. HEYGEN AI

HeyGen AI, 2020'de San Francisco'da kurulan ve "AI video avatar" teknolojisiyle öne çıkan bir girişimdir. Özellikle pazarlama, eğitim ve kurumsal iletişim alanlarında, metin komutlarını gerçekçi video sunumlarına dönüştürmesiyle bilinir.

Genel Bilgiler

- **Sektör:** AI video avatar & içerik üretimi
- **Toplam yatırım:** ~60 milyon $ (2025 itibarıyla)
- **Kullanıcı tabanı:** 200+ ülkede, milyonlarca içerik üretici ve kurumsal müşteri

Temel Özellikler

- **Metin → Video:** Kullanıcı yazdığı metni, seçtiği avatarın seslendirmesiyle video haline getirebiliyor.
- **Avatar Çeşitliliği:** 100+ hazır avatar; ayrıca kişisel avatar oluşturma imkânı.
- **Çok Dilli Seslendirme:** 40'tan fazla dilde doğal ses sentezi.
- **Kurumsal Entegrasyon:** Eğitim videoları, ürün tanıtımları, müşteri destek içerikleri için API entegrasyonu.
- **Gerçekçi Dudak Senkronizasyonu:** Metinle uyumlu yüz ve dudak hareketleri.

Kullanım Alanları

- **Eğitim:** Online kurslar, şirket içi eğitim videoları.
- **Pazarlama:** Ürün tanıtım videoları, sosyal medya içerikleri.
- **Müşteri İletişimi:** SSS videoları, rehber içerikler.
- **Kişisel Kullanım:** YouTube, TikTok gibi platformlarda içerik üretimi.

Güçlü Yanlar

- **Gerçekçi avatarlar** sayesinde "sunucu" ihtiyacını ortadan kaldırıyor.
- **Çok dilli destek** ile global erişim sağlıyor.
- **Hız ve maliyet avantajı**: Profesyonel çekim yerine dakikalar içinde video üretimi.

Zayıf Noktalar

- **Avatarların yapaylığı** bazı izleyicilerde "robotik" algı yaratabiliyor.
- **Rekabet:** Synthesia, D-ID gibi benzer AI video platformlarıyla yoğun rekabet içinde.
- **Etik tartışmalar:** Avatarların kötüye kullanım riski (örneğin deepfake endişeleri).

Özet

HeyGen AI, video üretiminde devrim yaratan bir platform olarak öne çıkıyor. Özellikle eğitim ve pazarlama sektörlerinde büyük hız ve maliyet avantajı sağlıyor; ancak avatarların yapaylığı ve etik tartışmalar, gelecekteki sürdürülebilirliğini şekillendirecek faktörler.

Şirket	Kuruluş	Ana Odak	Güçlü Yanlar	Zayıf Noktalar
HeyGen AI	2020, San Francisco	AI video avatar & içerik üretimi	100+ avatar, çok dilli seslendirme, gerçekçi dudak senkronizasyonu	Avatarların yapaylığı, deepfake etik tartışmaları
Synthesia	2017, Londra	Kurumsal eğitim & pazarlama için AI video üretimi	150+ avatar, kurumsal entegrasyon, güvenlik odaklı	Daha pahalı, kişisel kullanıcıya sınırlı
D-ID	2018, Tel Aviv	AI yüz animasyonu & fotoğraf/video canlandırma	Fotoğraf → video dönüşümü, güçlü API, yaratıcı kullanım	Avatar çeşitliliği sınırlı, kurumsal odak daha zayıf

Özet

- **HeyGen AI**: Hızlı ve çok dilli avatar videolarıyla **geniş kitleye** hitap ediyor.
- **Synthesia**: Daha çok **kurumsal eğitim ve profesyonel pazarlama** odaklı, güvenlik ve kaliteyi öne çıkarıyor.
- **D-ID**: Fotoğraf ve görsel canlandırma tarafında **yaratıcı çözümler** sunuyor, ama avatar çeşitliliği sınırlı.

Yani HeyGen, “hızlı içerik üretimi” tarafında öne çıkarken; Synthesia “kurumsal kalite”, D-ID ise “yaratıcı animasyon” ile farklılaşıyor.

Çok Dilli Seslendirme: 40’tan fazla dilde doğal ses sentezi.

Kurumsal Entegrasyon: Eğitim videoları, ürün tanıtımları, müşteri destek içerikleri için API entegrasyonu.

Gerçekçi Dudak Senkronizasyonu: Metinle uyumlu yüz ve dudak hareketleri.

24. Krea AI

Krea AI, görsel, video ve 3D içerik üretimi için geliştirilmiş en kapsamlı yapay zekâ “creative suite” platformlarından biridir. Kullanıcılar basit metin komutları veya çizimlerle saniyeler içinde yüksek çözünürlüklü görseller, animasyonlar ve 3D nesneler üretebilir, düzenleyebilir ve geliştirebilir.

Kuruluş: 2020’lerin başı

Merkez: ABD, San Francisco

Odak: Görsel, video ve 3D içerik üretimi için AI araçları

Kullanıcı kitlesi: Yaratıcı profesyoneller, tasarımcılar, eğitimciler, pazarlama ekipleri

Temel Özellikler

AI Görüntü Üretimi: Basit metin komutlarıyla 4K çözünürlükte görseller. 1000+ stil ve 20 farklı model desteği.

Video Üretimi: Runway, Veo, Luma gibi güçlü modellerle sosyal medya videoları, animasyonlar.

Gerçek Zamanlı Tuval: 50 ms altında render ile anında geri bildirim.

Upscaling: Görselleri 22K çözünürlüğe, videoları 8K ve 120 fps’ye kadar yükseltme.

3D Nesne Üretimi: Metin veya görsellerden saniyeler içinde 3D mesh oluşturma[40].

LoRA Fine-tuning: Kendi verinle model eğitimi (örneğin marka stili, ürün görselleri).

Lipsync: Videolara farklı seslerle dudak senkronizasyonu ekleme.

Kullanım Alanları

Tasarım: Reklam, moda, mimari görselleştirme.

Eğitim: Öğretici videolar, 3D modeller.

Pazarlama: Ürün tanıtım videoları, sosyal medya içerikleri.

Sanat: Dijital sanat ve konsept tasarımları.

Güçlü Yanlar

Çok yönlülük: Görsel, video ve 3D üretimini tek platformda toplaması.

Hız: Endüstri lideri inference hızları (örneğin 1024px görseli 3 saniyede üretim)[41].

---

40 3D mesh, üç boyutlu bir nesnenin dijital iskeletidir; köşeler (vertex), kenarlar (edge) ve yüzlerden (face) oluşan bir ağ yapısı sayesinde nesnenin geometrisini tanımlar. Bu yapı, oyun, animasyon, mimari ve endüstriyel tasarımda nesnelerin görselleştirilmesi ve işlenmesi için temel araçtır.

Kullanıcı dostu arayüz: Hem profesyoneller hem amatörler için erişilebilir.

Model çeşitliliği: 64+ farklı model, en güncel sürümlere erişim.

Zayıf Noktalar

Kaynak tüketimi: Yüksek çözünürlüklü üretim güçlü donanım gerektirebilir.

Rekabet: Runway, Pika Labs, Magnific gibi rakiplerle yoğun rekabet.

Etik riskler: Gerçekçi görsel/video üretimi deepfake tartışmalarını gündeme getiriyor.

Özet

Krea AI, **görsel, video ve 3D içerik üretiminde hız, çeşitlilik ve gerçekçilik** sunan güçlü bir platform. Özellikle tasarımcılar ve pazarlama ekipleri için büyük avantaj sağlıyor. Ancak yüksek çözünürlüklü üretim için güçlü donanım ihtiyacı ve etik tartışmalar, dikkat edilmesi gereken noktalar.

Krea AI'nin Runway ve Pika Labs ile karşılaştırmalı tablosu

Şirket	Kuruluş	Ana Odak	Güçlü Yanlar	Zayıf Noktalar
Krea AI	2020'lerin başı, San Francisco	Görsel, video ve 3D üretimi	64+ model desteği, 22K görsel/8K video upscaling, gerçek zamanlı tuval	Yüksek donanım ihtiyacı, deepfake etik riskleri
Runway	2018, New York	AI video üretimi & düzenleme	Gen-2 video modeli, film endüstrisi entegrasyonu, güçlü kurumsal işbirlikleri	Görsel/3D tarafı sınırlı, maliyet yüksek
Pika Labs	2022, San Francisco	Sosyal medya odaklı AI video üretimi	Kullanıcı dostu arayüz, hızlı kısa video üretimi, topluluk odaklı	Profesyonel kalite sınırlı, 3D desteği yok

Özet

- **Krea AI**: Çok yönlü; görsel, video ve 3D üretimini tek platformda topluyor.
- **Runway**: Profesyonel video üretiminde güçlü; özellikle film ve medya endüstrisine odaklı.
- **Pika Labs**: Sosyal medya içerik üreticileri için hızlı ve eğlenceli video çözümleri sunuyor.

Yani Krea, "çok yönlü yaratıcı suite" olarak öne çıkarken; Runway "profesyonel video", Pika Labs ise "sosyal medya odaklı hız" ile farklılaşıyor.

41 Inference hızları, yapay zekâ modellerinin eğitimden sonra yeni veriler üzerinde ne kadar hızlı çıkarım (tahmin) yapabildiğini gösteren performans ölçütüdür. Yani bir modelin girdi verisini işleyip çıktı üretme süresinin hızını ifade eder; bu hız donanım, model boyutu ve optimizasyon tekniklerine bağlıdır.

25. Legora AI

Hukuk sektörüne özel geliştirilmiş bir yapay zekâ platformudur; 2026 itibarıyla 5,6 milyar $ değerlemeye ulaşmış ve Harvey AI ile doğrudan rekabet eden en güçlü Avrupa merkezli girişimlerden biridir. Özellikle "Legora aOS™" adlı agentik işletim sistemiyle, hukuk firmalarının ve kurumsal ekiplerin karmaşık iş akışlarını uçtan uca yönetmesini sağlar.

Şirket Profili

- **Kuruluş:** İsveç kökenli, Y Combinator mezunu (2020'lerin başı).
- **CEO & Kurucu:** Max Junestrand.
- **Merkez:** Stockholm çıkışlı, San Francisco ve Londra ofisleriyle küresel büyüme.
- **Yatırımcılar:** NVentures (Nvidia), Atlassian, Andreessen Horowitz, Kleiner Perkins.
- **Değerleme:** 2026'da **5,6 milyar $** (Series D sonrası).
- **Gelir:** 100 milyon $ ARR (yıllık tekrarlayan gelir).
- **Müşteri tabanı:** 1.000+ hukuk firması ve kurumsal ekip, 50'den fazla pazarda.

Ürün ve Özellikler

- **Legora aOS™ (Agentic Operating System):**
    - Bilgi, iletişim ve iş yürütmesini tek sistemde birleştiriyor.
    - **Agent:** Karmaşık hukuki işleri planlıyor, yürütüyor, gözden geçiriyor ve teslim ediyor.
    - **Monitors:** Küresel regülasyonları sürekli tarayarak kritik değişiklikleri öne çıkarıyor.
    - **Lists:** Belgelerden otomatik iş listeleri çıkararak süreçleri organize ediyor.
- **Mobil Uygulama:** Avukatlar belgeleri inceleyip özet çıkarabiliyor, sözleşme analizi yapabiliyor, sesli komutla çalışabiliyor.
- **Kullanım Alanları:** M&A, dava yönetimi, bankacılık, vergi hukuku, sigorta, uyum süreçleri.

Rekabet ve Pazarlama

- **Rakip:** Harvey AI (ABD merkezli, 11 milyar $ değerleme).
- **Strateji:** Legora Avrupa'da güçlü, ABD'ye açılıyor; Harvey ise Avrupa'ya giriyor.

- **Pazarlama:** Harvey, “Suits” dizisinden Gabriel Macht ile kampanya yaptı; Legora ise Jude Law ile “Law just got more attractive (Hukuk artık daha cazip hale geldi.)” sloganını kullandı.

Güçlü Yanlar

- Avrupa merkezli olması sayesinde **Avrupa regülasyonlarına uyum** avantajı.
- **Agentic workflow**[42] yaklaşımıyla uçtan uca süreç yönetimi.
- Nvidia ve Atlassian gibi stratejik yatırımcı desteği.

Zayıf Noktalar

- Harvey AI’ye kıyasla **kullanıcı tabanı daha küçük** (1.000 firma vs. Harvey’nin 1.300+).
- ABD pazarında rekabet baskısı yüksek.
- Büyük ölçekli hukuk firmaları için uygun; küçük ofisler için maliyetli olabilir.

Özet

Legora AI, **hukuk iş akışlarını hızlandıran ve regülasyon takibini kolaylaştıran Avrupa merkezli güçlü bir yapay zekâ platformu**. Harvey AI ile küresel rekabeti, önümüzdeki yıllarda hukuk teknolojilerinin yönünü belirleyecek.

Karşılaştırma Tablosu

Şirket	Kuruluş	Merkez	Ana Odak	Güçlü Yanlar	Zayıf Noktalar
Legora AI	2020’lerin başı	Stockholm çıkışlı, San Francisco & Londra ofisleri	Agentic Operating System (aOS™) ile hukuk iş akışlarını uçtan uca yönetim	Avrupa regülasyon uyumu, Nvidia & Atlassian desteği, mobil uygulama	ABD pazarında rekabet baskısı, kullanıcı tabanı Harvey’den küçük
Harvey AI	2022	San Francisco	GPT-4 tabanlı hukuk asistanı, belge analizi & sözleşme inceleme	Allen & Overy, PwC gibi büyük firmalarda yaygın kullanım, güçlü yatırımcı desteği	Küçük ofisler için pahalı, ABD odaklı; Avrupa uyumu sınırlı

42 Agentic workflow, en basit tanımıyla, yapay zekâ ajanlarının kendi başlarına plan yapıp, karar verip, araçları kullanarak ve sonuçları değerlendirerek bir hedefe ulaşmaya çalıştıkları otonom süreçtir. Neden Önemli? **Esneklik:** Katı kurallara bağlı kalmadan, değişen koşullara uyum sağlar. **Verimlilik:** İnsan müdahalesini azaltarak süreçleri hızlandırır. **Ölçeklenebilirlik:** Karmaşık iş akışlarını büyük ölçekte yönetebilir. **Kullanım Alanları:** IT destek, finans, sağlık, insan kaynakları gibi alanlarda belirsiz ve çok adımlı süreçleri yönetmek. Riskler ve Dikkat Noktaları. **Zayıf yönetişim:** Ajanların sınırları net çizilmezse kontrol kaybı olabilir. **Şeffaflık eksikliği:** Kararların nasıl alındığı anlaşılmazsa güven sorunu doğar. **Yanlış adaptasyon:** Belirsizlikte hatalı kararlar alınabilir. Özetle: Agentic workflow, yapay zekâ ajanlarının belirsizlikleri yöneterek, gerçek zamanlı uyum sağlayarak ve araçları etkin kullanarak hedefe ulaşmasını sağlayan yeni nesil otomasyon yaklaşımıdır.

Özet. Legora AI → Avrupa merkezli, regülasyon takibinde güçlü; “agentic workflow” ile uçtan uca süreç yönetimi. Harvey AI → ABD merkezli, GPT-4 tabanlı; büyük hukuk firmalarında yaygın benimsenmiş, daha geniş müşteri tabanı.

Yani Legora, Avrupa uyumu ve agentic sistem avantajıyla öne çıkarken; Harvey, ABD pazarındaki yaygın kullanım ve yatırım gücü ile lider konumda.

26. Listen Labs AI

Listen Labs AI, müşteri araştırmalarını hızlandırmak için geliştirilmiş bir yapay zekâ platformudur; şirketlere saatler içinde derinlemesine nitel ve nicel içgörüler sunar. Harvard araştırma projesinden doğmuş, 2026 itibarıyla 100 milyon $'dan fazla yatırım toplamış ve Microsoft, Canva, Stripe gibi büyük markalar tarafından kullanılmaktadır.

Şirket Profili

- **Kuruluş:** 2020'lerin başı
- **Merkez:** ABD
- **Yatırım:** Toplamda 100 milyon $ (Series B dahil)
- **Müşteri tabanı:** 500+ araştırma ekibi, 30M+ katılımcı ağı
- **Kullanıcılar:** Microsoft, Canva, Stripe, Notion, Shopify, Airbnb gibi global şirketler

Temel Özellikler

- **AI-moderated Interviews:** Yapay zekâ, katılımcılarla birebir görüşme yapıyor, takip soruları soruyor ve bağlamı anlıyor.
- **Hız:** Klasik anket ve odak gruplarının haftalar süren sürecini saatlere indiriyor.
- **Çok Dilli Destek:** 50+ dilde otomatik çeviri ve transkripsiyon.
- **Zengin Çıktılar:** Yöneticiye hazır raporlar, highlight videolar, slide deck'ler.
- **Kapsamlı Araştırma:** Usability testing, concept testing, brand tracking, multi-market segmentation gibi modüller.

Kullanım Alanları

- **Ürün geliştirme:** Yeni özelliklerin kullanıcı deneyimi testleri.
- **Pazarlama:** Reklam ve mesajların duygusal etkisini ölçmek.
- **Müşteri yolculuğu:** Gerçek müşteri deneyimlerini haritalamak.
- **Global araştırma:** Çok dilli ve çok pazarlı segmentasyon.

Güçlü Yanlar

- **Hız ve ölçek:** Yüzlerce görüşmeyi saatler içinde analiz edebiliyor.
- **Derinlik:** Video ve ses kayıtlarıyla duygu analizi (mimik, tonlama).
- **Kullanıcı dostu:** Hazır şablonlarla araştırmaya hızlı başlama.
- **Güvenlik:** Veriler üzerinde eğitim yapılmıyor; endüstri standartlarına uyumlu.

Zayıf Noktalar

- **Maliyet:** Küçük ölçekli şirketler için pahalı olabilir.
- **Bağımlılık:** AI görüşmelerinin yorumlanması hâlâ insan araştırmacıların denetimini gerektiriyor.
- **Rekabet:** Qualtrics, UserTesting gibi köklü araştırma platformlarıyla rekabet halinde.

Özet

Listen Labs AI, **müşteri araştırmalarını hızlandıran ve derinleştiren bir yapay zekâ platformu**. Büyük markalar için güçlü bir araç; ancak küçük şirketler için maliyet ve rekabet faktörleri dikkat edilmesi gereken noktalar.

Listen Labs AI – Qualtrics – UserTesting karşılaştırması:

Şirket	Kuruluş	Ana Odak	Güçlü Yanlar	Zayıf Noktalar
Listen Labs AI	2020'lerin başı, ABD	AI ile müşteri araştırmaları (nitel + nicel)	AI-moderated görüşmeler, saatler içinde derin içgörü, 50+ dil desteği	Küçük şirketler için pahalı, insan denetimi hâlâ gerekli
Qualtrics	2002, ABD	Anket ve deneyim yönetimi (XM)	Kurumsal ölçek, güçlü analitik, geniş entegrasyon	Daha yavaş süreç, nitel içgörü sınırlı
UserTesting	2007, ABD	Kullanıcı deneyimi testleri	Gerçek kullanıcı videoları, hızlı UX geri bildirimi	Küresel ölçek sınırlı, derin analitik zayıf

- **Listen Labs AI** → Yapay zekâ ile **hızlı ve derin müşteri içgörüleri**; özellikle büyük teknoloji şirketleri için cazip.
- **Qualtrics → Kurumsal anket ve deneyim yönetimi**; geniş entegrasyon ama daha geleneksel yöntemler.
- **UserTesting → UX odaklı gerçek kullanıcı videoları**; pratik ama analitik derinliği sınırlı.

Yani Listen Labs, "AI hız ve derinlik" avantajıyla öne çıkarken; Qualtrics "kurumsal entegrasyon", UserTesting ise "gerçek kullanıcı deneyimi" ile farklılaşıyor.

27. Lovable AI

Kullanıcıların yalnızca sohbet ederek web uygulamaları ve siteler geliştirmesine imkân tanıyan bir "AI App Builder" platformudur. Kodlama bilgisi gerektirmez; doğal dilde verilen talimatları üretim-hazır uygulamalara dönüştürür ve tek tıkla yayına alır.

Şirket ve Platform Profili

- **Kuruluş:** 2020'lerin başı
- **Merkez:** ABD (San Francisco odaklı girişim)
- **Kullanıcı tabanı:** 25.000+ aktif geliştirici, 50.000+ uygulama, 120+ ülkede erişim
- **Odak:** No-code + AI destekli uygulama ve web sitesi geliştirme

Temel Özellikler

- **Doğal Dil Arayüzü:** Kullanıcı "Satış ekibim için CRM yap" gibi komutlar yazıyor; Lovable AI bunu uygulamaya dönüştürüyor.
- **Gerçek Zamanlı Prototipleme:** Figma tasarımlarını içe aktarıp anında çalışan uygulamaya dönüştürme[43].
- **Visual Editor:** Kod yerine görsel bileşenlerle düzenleme ve özelleştirme.
- **Tek Tıkla Yayınlama:** Global CDN, otomatik ölçekleme ve performans izleme.
- **Şablonlar:** Blog, e-ticaret, portföy, etkinlik platformu gibi hazır tasarımlar.
- **Entegrasyonlar:** Shopify gibi platformlarla özel AI araçları geliştirme.

Kullanım Alanları

Startup MVP geliştirme (hızlı prototip ve lansman)
Kurumsal iç araçlar (raporlama, CRM, iş akışı otomasyonu)
Web siteleri (blog, e-ticaret, portföy)
Eğitim ve sunum araçları (Lovable slides, code-powered presentations)

Güçlü Yanlar

- **10x daha hızlı geliştirme:** Geleneksel kodlamaya kıyasla dakikalar içinde üretim.
- **No-code erişim:** Teknik olmayan kullanıcılar için kolaylık.
- **Enterprise güvenlik[44]:** SOC 2 Type II uyumluluğu, uçtan uca şifreleme.

---

43 **Figma tasarımları, kullanıcı arayüzü (UI) ve kullanıcı deneyimi (UX) için hazırlanan dijital çizimlerdir.** Yani bir uygulamanın veya web sitesinin nasıl görüneceğini ve nasıl çalışacağını görsel olarak ortaya koyan tasarım dosyalarıdır.

44 **E**nterprise güvenlik, bir organizasyonun dijital ve fiziksel varlıklarını iç ve dış tehditlere karşı korumak için kullanılan kapsamlı stratejiler, politikalar, teknolojiler ve süreçler bütünüdür. Amaç, kritik kaynakların gizliliğini, bütünlüğünü ve erişilebilirliğini (CIA triadı) sağlamak, iş sürekliliğini korumak ve kurumun itibarını güvence altına almaktır. Enterprise Güvenlik Mimarisinin Özellikleri. **Bütünleşik yapı:** Teknoloji, politika ve süreçlerin uyumlu çalışması. **Sürekli izleme:** 7/24 tehdit tespiti ve otomatik yanıt mekanizmaları. **Uyumluluk:** GDPR, KVKK, ISO

- **Çok yönlülük:** Hem bireysel hem kurumsal kullanım için planlar.

Zayıf Noktalar

- **Kod esnekliği sınırlı:** Çok karmaşık veya özel projelerde klasik yazılım geliştirme hâlâ gerekli.
- **Rekabet:** Bubble, Webflow, Retool gibi no-code/low-code rakipleriyle yoğun rekabet.
- **Öğrenme eğrisi:** Teknik olmayan kullanıcılar için kolay olsa da profesyonel geliştiriciler daha fazla özelleştirme isteyebilir.

Özet

Lovable AI, **"sohbet ederek uygulama geliştirme"** yaklaşımıyla no-code alanında öne çıkan bir platform. Hız, erişilebilirlik ve güvenlik avantajlarıyla özellikle startup'lar ve hızlı prototip ihtiyacı olan ekipler için cazip. Ancak çok karmaşık projelerde hâlâ klasik yazılım geliştirme yöntemleriyle desteklenmesi gerekebilir.

Lovable AI – Bubble – Webflow karşılaştırması:

Şirket	Kuruluş	Ana Odak	Güçlü Yanlar	Zayıf Noktalar
Lovable AI	2020'lerin başı, San Francisco	Sohbetle uygulama geliştirme (AI App Builder)	Doğal dil arayüzü, tek tıkla yayına alma, enterprise güvenlik	Karmaşık projelerde kod esnekliği sınırlı, rekabet yoğun
Bubble	2012, New York	No-code web uygulama geliştirme	Güçlü topluluk, geniş eklenti ekosistemi, esnek iş akışları	Öğrenme eğrisi dik, mobil optimizasyon sınırlı
Webflow	2013, San Francisco	No-code web tasarım & CMS	Profesyonel tasarım kontrolü, SEO uyumu, güçlü CMS	Uygulama mantığı sınırlı, backend entegrasyonu zayıf

Özet

- **Lovable AI** → "Sohbet ederek uygulama geliştirme" yaklaşımıyla **hız ve erişilebilirlik** sağlıyor.
- **Bubble** → Daha çok **karmaşık web uygulamaları** için güçlü; ama öğrenme eğrisi dik.
- **Webflow** → **Tasarım ve içerik yönetiminde** profesyonel kalite sunuyor; uygulama geliştirme tarafı sınırlı.

Yani Lovable, "hızlı prototip ve kolay erişim" avantajıyla öne çıkarken; Bubble "esnek uygulama geliştirme", Webflow ise "tasarım odaklı CMS" ile farklılaşıyor.

27001 gibi yasal ve düzenleyici gerekliliklere uygunluk. **Esneklik:** Yeni tehditlere karşı sürekli güncellenebilir yapı. Neden Önemli? **Finansal kayıpları önler:** IBM verilerine göre bir veri ihlalinin ortalama maliyeti **4.88 milyon USD**'dir. **Müşteri güvenini korur:** Veri sızıntısı, müşteri kaybına ve itibar zedelenmesine yol açar. **İş sürekliliğini sağlar:** DDoS saldırıları veya fidye yazılımlarıyla operasyonların durması engellenir. **Regülasyon uyumu:** Yasal yükümlülükleri yerine getirerek cezai yaptırımlardan kaçınır. Riskler ve Zorluklar. **İç tehditler:** Çalışan hataları veya kötü niyetli davranışlar. **Gelişen saldırı teknikleri:** Phishing, ransomware, APT (Advanced Persistent Threats). **Silo yapıları:** IT ve diğer departmanlar arasında iletişim eksikliği.

28. Mercor Data AI

2023’te kurulan ve “insan uzmanlığını organize ederek AI ekonomisini besleyen” bir platformdur. 2026 itibarıyla 10 milyar $ değerlemeye ulaşmış, OpenAI ve Anthropic gibi büyük AI

laboratuvarlarına veri sağlarken kısa süre önce yaşadığı 4 TB'lık veri sızıntısıyla gündeme gelmiştir.

- **Merkez:** ABD
- **Odak:** İnsan uzmanlarını AI eğitim süreçlerine entegre etmek (RLHF, veri etiketleme, uzman görüşmeleri).
- **Değerleme:** 2026'da 10 milyar $ (Series C sonrası).
- **Gelir:** 500 milyon $+ yıllık gelir, günlük 2 milyon $ ödeme hacmi.
- **Müşteri tabanı:** OpenAI, Anthropic gibi önde gelen AI laboratuvarları; Meta ile kontratlar veri sızıntısı sonrası askıya alındı.

Temel Özellikler

Uzman Havuzu: Tıp, hukuk, fizik, işletme gibi alanlarda binlerce uzmanı projelere dahil ediyor.

RLHF (Reinforcement Learning from Human Feedback): Büyük dil modellerinin eğitimi için insan geri bildirimlerini ölçekliyor.

AI Agent Training: Karmaşık görevlerde insan uzmanlığını kullanarak model eğitimi.

Platform: Kullanıcılar saatlik ücretle uzmanlıklarını sunuyor (ör. radyoloji uzmanı 180–400 $/saat).

Son Gelişmeler **Mart 2026 Veri İhlali:** Lapsus$ grubu 4 TB veri çaldığını açıkladı[45]. İçerik: 939 GB kaynak kod. 211 GB kullanıcı veritabanı. 3 TB kimlik doğrulama materyali (video görüşmeleri, pasaport taramaları)

- **Neden:** LiteLLM adlı popüler açık kaynak kütüphaneye zararlı yazılım enjekte edilmesiyle başlayan supply chain saldırısı[46].

---

45 Lapsus$ grubu, 2021'de ortaya çıkan ve büyük teknoloji şirketlerine yönelik yüksek profilli veri hırsızlıklarıyla tanınan uluslararası bir siber suç örgütüdür. Grup, doğrudan fidye yazılımı kullanmak yerine genellikle veri çalma ve sızdırma yoluyla şirketleri şantaj yapmaya çalışır; Microsoft, Samsung, Nvidia, Uber ve Rockstar Games gibi devleri hedef almıştır. Lapsus$ Hakkında Temel Bilgiler. **Kuruluş:** 2021. **Kurucular:** Arion Kurtaj ve Cr1p (takma adlar). **Üyeler:** 2022'de yapılan operasyonlarda 7 üye tespit edildi; bazıları reşit olmayan gençlerdi. **Yöntemler:** Sosyal mühendislik, SIM swapping (telefon numarası ele geçirme), MFA (çok faktörlü kimlik doğrulama) yorgunluğu saldırıları, İçeriden erişim satın alma (insider access). Öne Çıkan Saldırılar, **Brezilya Sağlık Bakanlığı (2021):** İlk büyük saldırı, sağlık sistemini çökertti. **Nvidia (2022):** GPU tasarımları ve çalışan verileri sızdırıldı. **Microsoft (2022):** Kaynak kod parçaları ele geçirildi. **Samsung (2022):** Gizli yazılım kodları çalındı. **Uber & Rockstar Games (2022):** Uber'in sistemlerine erişim ve GTA VI'ya ait erken geliştirme görüntülerinin sızdırılması. Çalışma Tarzı, **Şantaj odaklı:** Sistemleri şifrelemek yerine, verileri çalıp sızdırma tehdidiyle baskı kurar. **Telegram üzerinden iletişim:** Hem duyurular hem de veri sızıntıları için Telegram kanalları kullanılır. **Gösterişli üslup:** Kurbanları alenen alaya almak ve kamuoyuna seslenmek, grubun imajının parçasıdır. Son Durum. 2022'de İngiltere ve Brezilya'da üyeler tutuklandı; bazıları mahkûm edildi. Kurucu Arion Kurtaj, güvenlik riski nedeniyle süresiz olarak psikiyatri kliniğinde tutuluyor. 2025 itibarıyla Lapsus$, **ShinyHunters ve Scattered Spider** gibi gruplarla ittifak kurarak faaliyetlerini sürdürmeye çalıştı. Riskler. **Tedarik zinciri saldırıları:** Lapsus$ genellikle üçüncü taraf sağlayıcılar üzerinden sisteme girer. **İç tehditler:** Çalışanlardan satın alınan erişim bilgileri kritik bir zafiyet yaratır. **Kamuya açık sızıntılar:** Çaldıkları verileri doğrudan paylaşarak şirketleri zor durumda bırakırlar. Özetle: Lapsus$, klasik fidye yazılım gruplarından farklı olarak "veri hırsızlığı ve sızıntı tehdidi" üzerine kurulu, genç üyeleriyle dikkat çeken ve büyük teknoloji şirketlerini hedef alan bir siber suç örgütüdür.

46 Supply chain saldırısı, bir kurumun doğrudan sistemlerine değil; kullandığı yazılım, donanım veya hizmet sağlayıcıları üzerinden yapılan saldırı türüdür. Yani saldırgan, zincirin en zayıf halkasını hedef alarak güvenliği aşar ve kuruma dolaylı yoldan sızar. Örnekler. SolarWinds (2020): Yazılım güncellemelerine zararlı kod eklenerek yüzlerce kurumun ağına sızıldı. CCleaner (2017): Popüler sistem temizleme yazılımının resmi sürümüne zararlı yazılım enjekte edildi. NotPetya (2017): Ukrayna'daki bir muhasebe yazılımı güncellemesi üzerinden küresel fidye

- **Sonuçlar:**
    - Meta kontratlarını durdurdu.
    - OpenAI hâlen Mercor ile çalışıyor ama güvenlik incelemesi başlattı.
    - 5 yüklenici kişisel verilerinin sızması nedeniyle dava açtı.

Güçlü Yanlar

- **Çok geniş uzman ağı** → Tıp, hukuk, mühendislik gibi alanlarda yüksek kaliteli veri.
- **Hızlı ölçeklenebilirlik** → Günlük milyonlarca $ ödeme, yüzlerce yeni rol.
- **AI ekonomisine kritik katkı** → Büyük modellerin eğitimi için temel veri sağlayıcı.

Zayıf Noktalar

- **Güvenlik riski:** Son veri ihlali ciddi itibar kaybına yol açtı.
- **Bağımlılık:** Büyük AI laboratuvarlarına kontrat bağımlılığı.
- **Rekabet:** Scale AI gibi rakipler çok daha büyük yatırımlar aldı (Meta, Scale AI'ye 14,3 milyar $ yatırdı).

Özet

Mercor Data AI, **AI eğitiminde insan uzmanlığını organize eden ve büyük laboratuvarlara veri sağlayan kritik bir platform**. Ancak 2026'daki veri sızıntısı, güvenlik ve itibar açısından ciddi bir sınav oldu.

Mercor Data AI – Scale AI karşılaştırması:

Şirket	Kuruluş	Merkez	Ana Odak	Güçlü Yanlar	Zayıf Noktalar
Mercor Data AI	2023	ABD	İnsan uzmanlığını organize ederek AI eğitimi için veri sağlama (RLHF, uzman görüşmeleri)	Çok geniş uzman ağı, hızlı ölçeklenebilirlik, OpenAI & Anthropic gibi büyük müşteriler	2026'daki 4 TB veri sızıntısı, Meta kontratlarını kaybetti, güvenlik itibarı zedelendi
Scale AI	2016	San Francisco	Veri etiketleme, AI eğitimi için büyük ölçekli veri altyapısı	14,3 milyar $ Meta yatırımı, çok daha büyük finansal güç, geniş müşteri portföyü	Daha kurumsal odaklı, esneklik sınırlı; insan uzmanlığına dayalı derinlik Mercor kadar değil

Özet

- **Mercor Data AI** → İnsan uzmanlığını merkeze koyarak **derin ve kaliteli veri** sağlıyor; ancak son veri sızıntısı güvenlik ve itibar açısından ciddi risk yarattı.
- **Scale AI** → **Finansal güç ve ölçek** avantajıyla öne çıkıyor; Meta gibi devlerle büyük kontratlar yapıyor, ama Mercor'un sunduğu "uzmanlık odaklı" yaklaşımı daha sınırlı.

---

saldırısı yayıldı.

Yani Mercor, “uzmanlık ve derinlik” avantajıyla farklılaşırken; Scale AI “büyük ölçek ve finansal güç” ile lider konumda.

29. Midjourney AI,

2022’de San Francisco’da David Holz (Leap Motion’un da kurucu ortağı) tarafından kurulan bağımsız bir araştırma laboratuvarının geliştirdiği, metin komutlarından görsel üreten en popüler yapay zekâ platformlarından biridir. 2026 itibarıyla en güncel sürümü Midjourney v8.1’dir ve Discord üzerinden veya resmi web sitesi aracılığıyla kullanılmaktadır.

Temel Özellikler

- **Metin → Görsel:** Kullanıcıların yazdığı doğal dil komutları görsele dönüştürür.
- **Stil ve Parametreler:** Aspect ratio (`--ar`), kalite (`--q`), sürüm (`--v`) gibi parametrelerle çıktılar özelleştirilebilir.
- **Referans Görseller:** Kullanıcılar kendi görsellerini yükleyerek stil veya içerik yönlendirmesi yapabilir.
- **Sürüm Gelişmeleri:**
  - v5.1 → Daha stilize sonuçlar
  - v5.2 → “Zoom out” özelliği ve estetik sistemi
  - v6 → Daha iyi metin işleme, literal prompt yorumlama
  - v8.1 → 2026’da yayınlanan en güncel sürüm

Kullanım Alanları

- **Sanat ve Tasarım:** Konsept art, illüstrasyon, moda tasarımı.
- **Pazarlama:** Reklam görselleri, sosyal medya içerikleri.
- **Eğitim ve Araştırma:** Görsel materyal üretimi.
- **Kişisel Kullanım:** Dijital sanat, poster, profil görselleri.

Güçlü Yanlar

- **Estetik kalitesi:** Midjourney, görsel açıdan en “sanatsal” sonuçlarıyla bilinir.
- **Topluluk desteği:** Discord üzerinden aktif kullanıcı topluluğu.
- **Hızlı gelişim:** Sık sürüm güncellemeleriyle sürekli iyileştirme.

Zayıf Noktalar

- **Metin üretimi sınırlı:** Görsel içine doğru yazı yerleştirme hâlâ zayıf.
- **Kullanım bariyeri:** Discord üzerinden çalışması bazı kullanıcılar için alışılması zor olabilir.
- **Etik tartışmalar:** Telif hakkı ve deepfake endişeleri.

Özet

Midjourney, **sanatsal kalitesi ve topluluk odaklı yapısıyla** DALL-E ve Stable Diffusion gibi rakiplerinden ayrışıyor. Özellikle tasarımcılar ve sanatçılar için güçlü bir araç; ancak telif ve etik tartışmalar, gelecekteki kullanım alanlarını şekillendirecek.

Midjourney – DALL·E – Stable Diffusion karşılaştırması:

Karşılaştırma Tablosu

Platform	Kuruluş	Ana Odak	Güçlü Yanlar	Zayıf Noktalar
Midjourney	2022, San Francisco	Sanatsal ve estetik görsel üretimi	Yüksek estetik kalite, aktif Discord topluluğu, sık sürüm güncellemeleri	Metin yerleştirme zayıf, Discord kullanımı bazıları için alışılması zor
DALL·E (OpenAI)	2021, San Francisco	Genel görsel üretim (metin → görsel)	Kolay erişim (web arayüzü), güçlü entegrasyon (ChatGPT, Bing), telif filtreleri	Sanatsal kalite Midjourney kadar güçlü değil, stil çeşitliliği sınırlı
Stable Diffusion (Stability AI)	2022, Londra	Açık kaynak görsel üretim	Açık kaynak, özelleştirme imkânı, LoRA/ControlNet desteği	Teknik bilgi gerektiriyor, kalite model sürümüne bağlı, etik riskler daha yüksek

Özet

- **Midjourney** → Sanatsal kalite ve topluluk odaklı yaklaşımıyla öne çıkıyor.
- **DALL·E** → Daha erişilebilir ve entegrasyon dostu; ama estetikte Midjourney kadar güçlü değil.
- **Stable Diffusion** → Açık kaynak olmasıyla en esnek; fakat teknik bilgi ve donanım gerektiriyor.

Yani Midjourney “sanatçıların tercihi”, DALL·E “erişilebilir entegrasyon”, Stable Diffusion ise “özelleştirme ve özgürlük” ile farklılaşıyor.

30. Mistral AI

Mistral AI, 2026 itibarıyla Avrupa'nın en güçlü açık-ağırlıklı (open-weight) büyük dil modeli şirketlerinden biri olarak öne çıkıyor. Paris merkezli girişim, GPT-4o ve Claude Sonnet gibi ABD merkezli rakiplerle rekabet ederken, modellerini açık şekilde indirilebilir ve çalıştırılabilir hale getirerek geliştiricilere özgürlük sağlıyor.

Şirket Profili

- **Kuruluş:** 2023
- **Kurucular:** Eski DeepMind ve Meta araştırmacıları
- **Merkez:** Paris, Fransa
- **Misyon:** Şeffaf, kontrol edilebilir ve erişilebilir yapay zekâ modelleri geliştirmek
- **Farkı:** Birçok modeli **Apache 2.0 lisansı** ile açık-ağırlıklı olarak yayımlıyor (ticari kullanım serbest)

  Mistral AI, Nisan 2023'te Fransa'da üç yapay zekâ araştırmacısı tarafından kuruldu: Arthur Mensch, Guillaume Lample ve Timothée Lacroix. Bu üç isim, Google DeepMind ve Meta'daki deneyimlerini birleştirerek Avrupa merkezli en iddialı yapay zekâ girişimlerinden birini ortaya çıkardı. **Arthur Mensch (CEO):** Google DeepMind geçmişine sahip. Şirketin vizyonunu yöneten lider. **Guillaume Lample (Chief Scientist / Baş Bilim İnsanı):** Meta'da yapay zekâ üzerine çalışmış uzman. Araştırma ve model geliştirme süreçlerini yönetiyor. **Timothée Lacroix (CTO):** Eski Meta araştırmacısı. Teknik altyapı ve ürün geliştirmeden sorumlu. Akademik ve Profesyonel Arka Plan. Üç kurucu da **École Polytechnique** kökenli. **Google DeepMind** ve **Meta AI** gibi kurumlarda edindikleri deneyim, Mistral AI'nın araştırma odaklı yaklaşımını şekillendirdi. Amaçları: "Büyük AI kutularının opak doğasına meydan okumak" ve **açık kaynak, verimli, erişilebilir modeller** geliştirmek.

Model Serisi (2026)

- **Mistral Large 2:** Amiral gemisi model; 128K bağlam penceresi, 12+ dil desteği, güçlü kodlama ve mantıksal akıl yürütme.
- **Mistral Small 3:** Daha küçük, hızlı ve maliyet-duyarlı üretim iş yükleri için optimize.
- **Codestral:** 80+ programlama dili üzerinde eğitilmiş özel kodlama modeli; GitHub Copilot'a rakip.
- **Mixtral 8x22B (MoE):** 141B toplam parametre, 39B aktif; Hugging Face üzerinde açık-ağırlıklı.

- **Mistral Nemo (12B):** NVIDIA iş birliğiyle yayımlanan, tüketici GPU'larda çalışabilen açık model.

2026'daki Yenilikler

- **Mistral Medium 3.5 (Nisan 2026):** "Vibe" platformunda uzaktan kodlama ajanları.
- **Le Chat Work Mode:** Karmaşık görevler için yeni iş modu.
- **Forge:** Kurumsal verilerle frontier-grade modeller inşa etme sistemi.
- **Voxtral TTS:** Açık-ağırlıklı, hızlı ve doğal ses üreten metin-konuşma modeli.
- **NVIDIA Nemotron Coalition üyeliği:** Çok-modlu frontier modellerin geliştirilmesine katkı.

Güçlü Yanlar

- **Açık-ağırlıklı modeller:** Ticari kullanım için serbest, geliştiricilere özgürlük.
- **Avrupa gizlilik standartları:** GDPR uyumlu, veri gizliliği garantili.
- **Çok-dilli performans:** Fransızca, Almanca, İspanyolca, İtalyanca gibi Avrupa dillerinde üstün.
- **Verimlilik:** Grouped-query attention ve sliding window attention ile daha hızlı ve ucuz çalıştırma.

Rakiplerle Karşılaştırma

Model	Açık mı?	Güçlü Yan	Zayıf Nokta
Mistral Large 2	❌	Kodlama + mantıksal akıl yürütme	Multimodal sınırlı
Mixtral 8x22B	✅	Yerel/self-hosted kullanım	Daha düşük bağlam penceresi
GPT-4o	❌	Multimodal geniş kullanım	Kapalı sistem
Claude Sonnet 4	❌	Uzun belgeler, nüanslı yazım	Açık değil
Llama 3.3 (70B)	✅	Açık-kaynak alternatif	Avrupa dillerinde daha zayıf

Dikkat Edilmesi Gerekenler

- **Kurumsal kullanımda güvenlik:** Mercor gibi veri sağlayıcılarla yaşanan sızıntılar, Mistral'in de güvenlik yatırımlarını artırmasını zorunlu kılıyor.
- **Rekabet baskısı:** OpenAI ve Anthropic'in multimodal üstünlüğü, Mistral'i sürekli yenilik yapmaya zorluyor.
- **Yerel dağıtım avantajı:** Açık-ağırlıklı modeller, Türkiye'deki geliştiriciler için GPU üzerinde doğrudan çalıştırma imkânı sunuyor.

31. Notion

Notion, 2026'da üretkenlik için en güçlü "all-in-one" platformlardan biri haline geldi. Yapay zekâ entegrasyonları, otomasyonlar ve binlerce hazır şablon sayesinde bireyler ve ekipler işlerini, öğrenimlerini ve günlük yaşamlarını tek bir merkezden yönetebiliyor. Özellikle Türkiye'de öğrenciler, girişimciler ve uzaktan çalışanlar için Notion, Trello veya Asana gibi parçalı araçların yerine daha bütüncül bir çözüm sunuyor.
Notion'un kurucuları Ivan Zhao ve Simon Last'tır. Şirket 2016'da San Francisco'da kuruldu ve zamanla "Notion AI" gibi yapay zekâ destekli ürünlerle büyüyerek küresel ölçekte en popüler üretkenlik platformlarından biri haline geldi. **Ivan Zhao (CEO, Co-Founder):** Tasarım kökenli, ürün vizyonunu yöneten isim. Notion'un kullanıcı dostu arayüzünü ve "her şey tek yerde" yaklaşımını şekillendirdi. **Simon Last (Co-Founder):** Yazılım mühendisi. Notion'un teknik altyapısını ve veri tabanı sistemlerini geliştirdi. Başlangıç Vizyonu: Not alma, görev yönetimi ve veri tabanını tek platformda birleştirmek. Büyüme: 2020'den itibaren küresel ölçekte milyonlarca kullanıcıya ulaştı. Notion AI (2022–2023): OpenAI modelleriyle entegrasyon yaparak yazı asistanı, özetleme ve otomasyon özellikleri ekledi

Notion'un Özellikleri (2026)

- AI entegrasyonları: Görev önerileri, akıllı hatırlatmalar, bağlam-farkındalıklı bağlantılar.
- Otomasyonlar: Tekrarlayan işleri otomatikleştirme, veri tabanları arasında ilişkisel bağlar kurma.
- Şablon ekosistemi: Binlerce topluluk ve resmi şablon; proje yönetimi, alışkanlık takibi, finans, öğrenci yaşamı vb.
- Güvenlik: Gelişmiş izin kontrolleri, ekip bazlı veri paylaşımı.
- Esneklik: Notlar, görevler, veritabanları ve iş akışları tek bir yüzeyde birleşiyor.

En Popüler Şablon Paketleri

Paket	Kullanım Alanı	Öne Çıkan Özellik
Productivity Pack	Hedefleri haftalık aksiyona dönüştürme	Basit ama güçlü planlama sistemi
Career Pack	Kariyer gelişimi ve iş arama	İlerleme takibi, ilişki yönetimi
Student Pack	Akademik yaşam	Ders, ödev, sınav takibi
Wellness Pack	Sağlık ve rutinler	Alışkanlık oluşturma, refleksiyon
Company Pack	Ekip çalışması	Bilgi merkezi, görünür iş akışı

2026’da Öne Çıkan Yenilikler

- AI-driven task suggestions: Kullanıcının bağlamına göre görev önerileri.
- Smart reminders: Zamanlama ve önceliklere göre uyarlanmış hatırlatmalar.
- Context-aware linking: İlgili not ve projeleri otomatik bağlama.
- Topluluk büyümesi: Kullanıcı tabanı %30’dan fazla arttı; Trello ve Evernote’u geride bıraktı.

Rakiplerle Karşılaştırma

Platform	Güçlü Yan	Zayıf Nokta
Notion	All-in-one, AI entegrasyonu, şablon ekosistemi	Başlangıçta öğrenme eğrisi
Trello	Basit kanban	Sınırlı entegrasyon, silo etkisi
Airtable	Güçlü veritabanı	Not ve doküman yönetimi zayıf
Asana	Proje yönetimi odaklı	Esneklik sınırlı
Evernote	Not alma	Proje yönetimi ve otomasyon eksik

Dikkat Edilmesi Gerekenler

- Aşırı şablon kullanımı: Çok fazla dashboard üretkenliği azaltabilir.
- Veri güvenliği: Ekip bazlı kullanımda izin ayarlarını doğru yapılandırmak kritik.
- Başlangıç zorluğu: Yeni kullanıcılar için boş sayfa yerine hazır şablonlarla başlamak daha verimli.

32. OpenAI

OpenAI, 2026 itibarıyla yapay zekâ alanında en etkili ve tartışmalı şirketlerden biri. San Francisco merkezli girişim, ChatGPT ve DALL·E gibi ürünleriyle hem bireysel kullanıcılar hem de kurumsal dünyada standart hâline geldi.

Şirket Profili

- **Kuruluş:** Aralık 2015
- **Kurucular:** Sam Altman, Elon Musk, Greg Brockman, Ilya Sutskever, Wojciech Zaremba
- **Merkez:** San Francisco, ABD
- **Misyon:** Yapay zekâyı insanlığa güvenli ve faydalı şekilde sunmak
- **Yapısı:** Başlangıçta kâr amacı gütmeyen; 2019'dan itibaren "capped-profit" (sınırlı kâr) modeli

Öne Çıkan Ürünler

- **ChatGPT:** En popüler sohbet tabanlı yapay zekâ; 2026'da GPT-4o sürümüyle multimodal (metin, ses, görüntü) yeteneklere sahip.
- **DALL·E:** Metinden görsel üretim; Bing ve Copilot entegrasyonlarıyla yaygın kullanımda.
- **Whisper:** Açık kaynak konuşma-metin dönüştürücü.
- **Codex:** Kod üretimi ve otomasyonu için model (GitHub Copilot'un temelinde).
- **Sora (2024):** Metinden video üretim modeli; etik ve telif tartışmalarına yol açtı.

2026'daki Gelişmeler

- **GPT-4o (Mayıs 2026):** Sesli, görsel ve metinli etkileşimleri gerçek zamanlı birleştiren "omni-modal" model.
- **Kurumsal büyüme:** Fortune 500 şirketlerinin %80'inden fazlası OpenAI API'lerini kullanıyor.
- **Microsoft iş birliği:** Azure üzerinden dağıtım; Copilot entegrasyonları.
- **Etik tartışmalar:** Telif hakları, veri gizliliği ve iş gücü üzerindeki etkiler hâlâ gündemde.

Güçlü Yanlar

- **Multimodal üstünlük:** Tek modelle metin, ses, görüntü, video üretimi.
- **Ekosistem entegrasyonu:** Microsoft, GitHub, Bing, Copilot ile geniş erişim.
- **Araştırma liderliği:** RLHF (insan geri bildirimiyle pekiştirme öğrenmesi) gibi yöntemleri yaygınlaştırdı.

Rakiplerle Karşılaştırma[47]

Şirket	Güçlü Yan	Zayıf Nokta
OpenAI	Multimodal GPT-4o, Microsoft entegrasyonu	Kapalı modeller, telif tartışmaları
Anthropic	Güvenlik odaklı Claude modelleri	Daha dar ekosistem
Mistral AI	Açık-ağırlıklı modeller, Avrupa odaklı	Multimodal sınırlı
Google DeepMind	Gemini multimodal, güçlü araştırma	Ticari ürünleşme yavaş
Meta (Llama)	Açık kaynak modeller	Performans ABD dışı dillerde sınırlı

2026'da OpenAI, Anthropic ve Mistral AI üçlüsü farklı stratejilerle geleceğe hazırlanıyor: OpenAI ekosistem genişliğiyle "her şeyi tek platformda" sunmayı hedefliyor, Anthropic derin akıl yürütme ve güvenlikte liderliği koruyor, Mistral ise açık-ağırlıklı modeller ve düşük maliyetle geliştiricilere özgürlük sağlıyor.

Strateji Karşılaştırması

Şirket	Ana Strateji	Güçlü Yanlar	Zayıf Noktalar
OpenAI	**Ekosistem genişliği**: GPT-5.2, Assistants API, custom GPTs, DALL-E, web arama, kod çalıştırma	Multimodal üstünlük, Microsoft entegrasyonu, geniş kullanıcı tabanı	Kapalı modeller, telif ve veri gizliliği tartışmaları
Anthropic	**Derin akıl yürütme ve güvenlik**: Claude Opus 4.6, Model Context Protocol (MCP)	En yüksek SWE-bench skorları (%80.8), uzun bağlam penceresi (1M token), Constitutional AI ile güvenlik	Daha pahalı, ekosistem entegrasyonu sınırlı
Mistral AI	**Özgürlük ve maliyet avantajı**: Açık-ağırlıklı modeller, EU veri yerleşimi	Apache 2.0 lisanslı modeller, 17x daha ucuz token fiyatı, self-hosting imkânı	Multimodal sınırlı, ABD pazarında daha az görünürlük

---

47
OpenAI:
"Biz insanlık için yapıyoruz" söylemiyle başladı.
Ama Microsoft yatırımı ve ChatGPT'nin ticari kullanımıyla birlikte, kâr ikinci planda değil, aslında gayet görünür hale geldi.
Dedikodu: "Açık kaynak" diye yola çıkıp, en kapalı kutu şirketlerden biri haline gelmesi.
Google DeepMind:
Hep "bilimsel etik" vurgusu yaptı.
Ama Google'ın ticari baskısı altında, araştırma ile ürünleşme arasında gidip geliyor.
Dedikodu: "Etik kurullar kuruyoruz" derken, aynı anda reklam algoritmalarını daha agresif hale getirmesi.
Anthropic:
"Constitutional AI" söylemiyle etik çerçeveye odaklanıyor.
Ama Amazon ve Google'dan aldığı milyar dolarlık yatırımlar, bu etik söylemin ticari baskılarla nasıl sınanacağını gösteriyor.
Dedikodu: "Anayasamız var" derken, aslında yatırımcıların yazdığı görünmez anayasa daha baskın olabilir.

2026’daki Öne Çıkan Noktalar

- OpenAI GPT-5.2: Kodlama hızında lider, ekosistem entegrasyonu sayesinde tek platformda çok işlev.
- Anthropic Claude Opus 4.6: Çok dosyalı kod anlama ve uzun süreli akıl yürütmede benchmark lideri.
- Mistral Large 3 & Small: Açık-ağırlıklı, EU-sovereign veri yerleşimi; girişimciler için en düşük maliyetli seçenek.

Geliştirici Deneyimi

- OpenAI: “Her şey tek çatı altında” → hızlı prototipleme, geniş entegrasyon.
- Anthropic: “En güvenilir akıl yürütme” → kritik görevlerde hata payı düşük.
- Mistral: “Kontrol ve maliyet” → kendi sunucunda çalıştır, lisans özgürlüğü.

Riskler ve Dikkat Noktaları

- OpenAI: Kapalı sistem → bağımlılık riski, telif davaları.
- Anthropic: Yüksek fiyat → küçük girişimler için erişim zor.
- Mistral: Multimodal eksiklik → görsel/ses/video entegrasyonunda geride.

33. OpenEvidence

OpenEvidence AI, 2026 itibarıyla “doktorlar için ChatGPT” olarak tanımlanan, klinik karar destek alanında ABD’nin en yaygın kullanılan yapay zekâ platformu hâline geldi. Şirket, 757.000’den fazla doğrulanmış doktorun günlük kullanımına ulaşarak 20 milyonun üzerinde aylık klinik danışma oturumunu destekliyor ve 12 milyar dolarlık değerlemeye yükseldi.

Şirket Profili

- **Kuruluş:** Miami merkezli, CEO Daniel Nadler liderliğinde.
- **Misyon:** Doktorlara, yüksek riskli klinik kararları verirken güvenilir, kanıta dayalı bilgi sağlamak.
- **Finansman:** 2025–2026 arasında toplam **700 milyon $** yatırım; Thrive Capital, DST Global, Sequoia, GV, Nvidia, Mayo Clinic gibi güçlü yatırımcılar.
- **Değerleme:** Ocak 2026’da **12 milyar $**.

Ürün ve Teknoloji

- **Ana ürün:** AI destekli tıbbi arama motoru, NEJM, JAMA, Cochrane, NCCN gibi hakemli kaynaklardan besleniyor.
- **DotFlows:** Doktorların doğal dil ile özelleştirilmiş iş akışları kurmasına imkân tanıyor.
- **Clinical Trials Matching:** Hastaları uygun klinik araştırmalara yönlendirme özelliği.
- **Doctor Dialer:** Gizlilik odaklı telemedicine aracı, klinik karar destek AI ile entegre.
- **Coding Intelligence™:** Doktorların gelir kaybını önlemek için faturalama kodlarını optimize ediyor.

Kullanım ve Etki

- **Kapsam:** 10.000’den fazla hastane ve sağlık merkezi.
- **Adoption:** ABD’deki doktorların %40’ından fazlası günlük kullanıyor.
- **Hasta etkisi:** 2025’te 100 milyon Amerikalı, OpenEvidence kullanan doktorlar tarafından tedavi edildi.

İş Modeli

- **Ücretsiz erişim:** Tüm doğrulanmış klinisyenlere ücretsiz.
- **Gelir kaynağı:** İlaç şirketleri reklamları; yükleme sırasında kısa süreli gösterim.
- **Pazar:** ABD dijital ilaç reklam harcamaları yıllık 20–25 milyar $; OpenEvidence bu pazarda yüksek CPM (70–150 $) ile konumlanıyor.

Güçlü Yanlar ve Zorluklar

Güçlü Yanlar:

- Hakemli kaynaklardan beslenen güvenilir içerik.
- ABD’de yaygın klinik kullanım.
- Yüksek yatırımcı desteği.

Zorluklar:

- Reklam temelli gelir modeli etik tartışmalara açık.
- Uluslararası yayılım henüz sınırlı.
- Klinik kararların AI’ya bağımlılığı güvenlik ve sorumluluk soruları doğuruyor.

34. Perplexity

Perplexity AI, 2026'da Google arama alışkanlıklarını dönüştüren en hızlı büyüyen yapay zekâ platformlarından biri. 45 milyonun üzerinde aktif kullanıcıya ulaşarak ayda 1 milyardan fazla sorgu işliyor ve "doğrudan yanıt + kaynak" yaklaşımıyla klasik arama motorlarından ayrışıyor. Ayrıca "Perplexity Computer" adlı otonom ajan sistemiyle, tek bir model yerine farklı modelleri orkestre ederek uzun süreli iş akışlarını yönetebiliyor.

Şirket Profili

- Kuruluş: 2022, San Francisco merkezli.
- Misyon: Dünyanın merakını beslemek; sorulara güvenilir, kaynaklı yanıtlar vermek.
- Kullanıcı tabanı: 2026'da 45M+ aktif kullanıcı, 170M aylık ziyaretçi.
- Gelir: 2025'te 200M $; 2026'da yıllık gelir 450M $'ı geçti.
- Değerleme: Yaklaşık 20 milyar $.

Öne Çıkan Özellikler

- AI Search: Gerçek zamanlı web verisiyle yanıt, inline kaynak gösterimi.
- Deep Research: Yüzlerce kaynağı tarayarak çok adımlı analiz; Claude Opus 4.5/4.6 üzerinde çalışıyor.
- Model Council: Aynı sorguyu 3 farklı modelde çalıştırıp sonuçları karşılaştırıyor.
- Perplexity Computer: Otonom ajan sistemi; uzun süreli iş akışlarını (saatler/aylar) yönetebiliyor.
- Comet Browser: AI-native Chromium tabanlı tarayıcı; entegre asistan.
- Sonar API: Arama-temelli AI API; OpenAI uyumlu.

Kullanım Senaryoları

- Araştırma: Startuplar ve mühendislik ekipleri teknik dokümantasyon aramalarında Google yerine Perplexity kullanıyor; araştırma süresini yarıya indiriyor.
- Kurumsal: Enterprise sürümünde admin kontrolleri, audit log'lar ve model kısıtlamaları mevcut.
- Bireysel: Öğrenciler, gazeteciler ve girişimciler için hızlı, kaynaklı bilgi erişimi.

Rakiplerle Karşılaştırma

Platform	Güçlü Yan	Zayıf Nokta
Perplexity AI	Kaynaklı yanıt, Deep Research, model-agnostik	Pazar payı %6–8, ChatGPT kadar yaygın değil
OpenAI	Multimodal GPT-4o, Microsoft	Kapalı sistem, telif tartışmaları

Platform	Güçlü Yan	Zayıf Nokta
(ChatGPT)	entegrasyonu	
Anthropic (Claude)	Uzun bağlam, güvenlik odaklı	Daha pahalı, ekosistem sınırlı
Google Search	25+ yıllık hakimiyet, geniş indeks	Link listesi, kaynak doğrulama zayıf

Dikkat Edilmesi Gerekenler

- Pazar payı: ChatGPT %83 ile lider; Perplexity %6–8 aralığında ama hızlı büyüyor.
- Güvenilirlik: Kaynaklı yanıtlar avantaj; ancak model orkestrasyonu karmaşık olabilir.
- Türkiye'de kullanım: Türkçe sorgularda yanıt kalitesi artıyor, fakat kaynak çeşitliliği İngilizce kadar geniş değil.

Karşılaştırmalı Tablo

Özellik	Perplexity Computer	OpenAI Assistants API
Temel yaklaşım	Otonom ajan orkestrasyonu: farklı modelleri bir arada çalıştırıp uzun süreli iş akışlarını yönetir	Tek model (GPT-4o / GPT-5.x) üzerine kurulu, görevleri API entegrasyonlarıyla çözer
Görev süresi	Saatler hatta aylar süren iş akışlarını sürdürebilir	Daha kısa, tek oturum veya API çağrısı odaklı
Model çeşitliliği	"Model Council" ile Claude, GPT, Mistral gibi farklı modelleri aynı anda kullanır	OpenAI modelleriyle sınırlı (GPT-4o, DALL·E, Whisper, Sora vb.)
Planlama yeteneği	Uzun vadeli planlama, görevleri alt adımlara bölme, kendi kendine ilerleme	Kullanıcı veya geliştirici tarafından tanımlanan iş akışlarını uygular
Araç kullanımı	Web tarayıcı (Comet), Sonar API, dış veri kaynakları	Kod çalıştırma, web arama, dosya yükleme, DALL·E entegrasyonu
Şeffaflık	Kaynaklı yanıtlar ve model karşılaştırmalarıyla güvenilirlik sağlar	Yanıtlar güçlü ama kaynak gösterimi sınırlı
Kullanım senaryosu	Uzun süreli araştırma projeleri, veri toplama ve raporlama	Chatbot, uygulama entegrasyonu, hızlı prototipleme

Özet

- Perplexity Computer: Uzun soluklu, çok-modelli araştırma ve ajan orkestrasyonu için güçlü.
- OpenAI Assistants API: Tek model üzerinden hızlı entegrasyon ve uygulama geliştirme için ideal.
- Fark: Perplexity daha "araştırmacı ajan" gibi çalışıyor; OpenAI ise "uygulama motoru" gibi.

35. Physical Intelligence

Physical Intelligence AI, 2026'da yapay zekânın "ekrandan çıkıp dünyaya girdiği" yeni evreyi tanımlıyor: modeller artık yalnızca metin üretmiyor, aynı zamanda sensörler, aktüatörler ve kontrol sistemleriyle fiziksel dünyayı algılayıp ona göre hareket ediyor. Bu yaklaşım, robotlardan akıllı araçlara, giyilebilir cihazlardan endüstriyel makinelerle etkileşime kadar geniş bir alanı kapsıyor.

Tanım

- **Physical Intelligence / Physical AI:** Yapay zekânın gerçek dünyadaki fiziksel sinyalleri (ses, titreşim, hareket, manyetik alan, görüntü vb.) algılayıp yorumlaması ve bu bağlamda eyleme geçmesi.
- **Farkı:** Geleneksel "software AI" bilgi işlerini otomatikleştirirken, Physical AI gerçek dünyadaki işleri (fabrika, depo, hastane, ev) otomatikleştirmeyi hedefliyor.

Uygulama Alanları

- **Robotik:** Fabrika robotlarının birkaç örnekle yeni görevleri öğrenmesi; ev robotlarının çamaşır katlaması veya merdiven çıkması.
- **Otomotiv:** Araç içi zekâ; sürücü davranışlarını ve çevreyi algılayarak güvenli sürüş desteği.
- **Giyilebilir cihazlar:** Akıllı yüzükler, gözlükler, kulaklıklar; kalp ritmi, stres, yorgunluk gibi biyometrik verileri yorumlayarak erken uyarı.
- **Endüstri:** Sensör-füzyonlu sistemler; titreşim, ses ve manyetik alan verilerini kullanarak makinelerin bakım ihtiyacını öngörme.

2026'daki Öne Çıkan Gelişmeler

- **CES 2026:** Humanoid robotların günlük işleri yapması, robot süpürgelerin merdivenleri algılaması, otonom mobilite çözümlerinin pilot aşamadan üretime geçmesi.
- **Analog Devices vizyonu:** Fiziksel zekânın edge cihazlarda çalışması[48]; yerel sensör verisiyle karar verme, merkezi sunucuya bağımlı olmadan otonomi.
- **Wearables dönüşümü:** Basit veri takibinden yorumlamaya geçiş; yorgunluk veya hastalık belirtilerini gerçek zamanlı analiz eden cihazlar.

Güçlü Yanlar ve Zorluklar

Güçlü Yanlar:

- Gerçek dünyada bağlam farkındalığı → daha güvenli ve uyumlu makineler.
- Önleyici sağlık ve endüstriyel bakım → maliyet düşüşü, verim artışı.

---

48 "Edge cihazlar" (Türkçesiyle "uç cihazlar"), veriyi doğrudan bulunduğu yerde işleyen akıllı cihazlardır. Yani sensörler, IoT cihazları veya kullanıcıya yakın donanımlar, veriyi buluta göndermeden önce yerinde analiz eder ve hızlı tepki sağlar. Kullanım Alanları. **Endüstriyel Otomasyon:** Fabrikalardaki sensörlerden gelen veriler anında işlenir, üretim süreçleri optimize edilir. **Sağlık:** Hasta verileri cihaz üzerinde analiz edilerek acil durumlarda hızlı müdahale sağlanır. **Ulaşım & Lojistik:** Araç içi sensörler trafik ve güzergâh optimizasyonu için gerçek zamanlı veri üretir. **IIoT (Endüstriyel Nesnelerin İnterneti):** OT (Operasyonel Teknoloji) ile BT (Bilgi Teknolojileri) sistemlerini birbirine bağlayarak sahadaki cihazların verilerini bulutla entegre eder.

- İnsan-makine etkileşiminde doğal ses ve hareket algısı.

Zorluklar:

- **Enerji ve donanım sınırlamaları:** Pil ömrü, sensör hataları.
- **Güvenlik:** Fiziksel dünyada yanlış kararların doğrudan risk yaratması.
- **Etik:** İnsan iş gücünün yerini alma, sorumluluk paylaşımı.

Türkiye İçin Potansiyel

- **Sanayi:** Fabrikalarda bakım ve üretim hattı otomasyonu.
- **Sağlık:** Giyilebilir cihazlarla erken teşhis ve hasta takibi.
- **Tarım:** Sensörlü robotlarla ürün takibi ve hasat optimizasyonu.

36. Reflection

Reflection AI, 2026'da Nvidia destekli en dikkat çekici yeni yapay zekâ girişimlerinden biri. 2024'te kurulan şirket, "frontier open intelligence" vizyonuyla[49] düşük enerji tüketimli büyük dil modelleri geliştiriyor ve kısa sürede 25 milyar $ değerlemeye ulaşarak ABD'nin açık-kaynak odaklı yapay zekâ hamlesinde Çinli rakiplere alternatif olarak konumlanıyor.

Şirket Profili

- **Kuruluş:** 2024, New York
- **Kurucular:** Eski Google DeepMind araştırmacıları Misha Laskin ve Ioannis Antonoglou
- **Misyon:** Açık ve verimli yapay zekâ sistemleriyle ABD'nin küresel rekabette öne çıkmasını sağlamak
- **Destekçiler:** Nvidia (önceki turda ~800M $ yatırım), Disruptive VC, JPMorgan Chase (Security & Resiliency Initiative üzerinden yatırım görüşmeleri)

Teknoloji ve Ürünler

- **LLM + Reinforcement Learning:** Daha az hesaplama gücüyle ölçeklenebilir büyük dil modelleri.
- **Autonomous Coding Agents:** Başlangıçta yazılım geliştirmeyi otomatikleştirmeye odaklandı; kod yazma, test etme ve bakım süreçlerini AI ile yönetiyor.
- **Frontier Open Intelligence:** Açık-kaynaklı, ABD merkezli modeller; üniversiteler ve şirketler tarafından serbestçe uyarlanabilir.

Finansal Durum

- **Değerleme:** 2026'da 25 milyar $ hedefleniyor (önceki 20 milyar $ beklentisinin üzerinde).
- **Yeni Finansman Turu:** 2.5 milyar $ sermaye toplama görüşmeleri sürüyor; JPMorgan ve diğer büyük finans kuruluşları katılabilir.
- **IPO Durumu:** Henüz halka arz planı yok; Reflection AI hâlâ özel şirket[50].

---

49 "Frontier Open Intelligence" vizyonu, yapay zekâda en ileri (frontier) modelleri "açık" ekosistemlerle birleştirerek, hem en güçlü kapasiteyi hem de şeffaf, erişilebilir işleyişi hedefleyen bir yaklaşımı ifade eder. Yani amaç, kapalı kutu bir teknoloji değil; sınırları zorlayan ama aynı zamanda paylaşılabilir, işbirliğine açık bir yapay zekâ düzeni kurmaktır. Ancak bunun ne kadar gerçek, ne kadar pazarlama söylemi olduğu şirketlerin uygulamalarına bağlıdır.

50 Bir şirketin özel statüden çıkıp, borsada işlem gören halka açık bir şirket haline gelmesi sürecine IPO denir. IPO'nun açılımı **Initial Public Offering** yani **"İlk Halka Arz"**dır. Reflection AI için "henüz halka arz planı yok" denmesi, hâlâ özel şirket olarak kaldığını ve hisselerinin borsada alınıp satılamadığını anlatıyor. Ancak, 'Bir AI şirketi IPO öncesinde **kehanet kitabı yazan bir bilge** gibidir: geleceği hayal eder, sınırları zorlar. IPO sonrasında ise **hesap tutan bir muhasebeciye** dönüşür: vizyon yerine rakamlarla konuşur.'

Rekabet ve Konum

- **Rakipler:** OpenAI (GPT-4o/5), Anthropic (Claude), Meta (Llama), Çin'den DeepSeek (R1 modeli).
- **Avantaj:** Daha düşük enerji tüketimi, açık-kaynak yaklaşımı, Nvidia çipleriyle optimize edilmiş performans.
- **Risk:** Henüz anlamlı gelir üretmedi; hızlı değerleme artışı yatırımcılar için riskli olabilir.

Güçlü Yanlar ve Zorluklar

Güçlü Yanlar:

- Nvidia desteği → güçlü altyapı ve GPU erişimi.
- Açık-kaynak → akademi ve girişimler için cazip.
- Düşük enerji tüketimi → maliyet avantajı.

Zorluklar:

- Henüz erken aşama → gelir modeli oturmuş değil.
- Çinli rakipler (DeepSeek) düşük bütçeyle güçlü modeller çıkarıyor.
- IPO belirsizliği → yatırımcılar için sınırlı erişim.

37. Replit AI

Replit AI, 2026'da "tarayıcı tabanlı yazılım geliştirme"yi kökten değiştiren bir platform hâline geldi. Özellikle *Replit Agent 4* sayesinde kullanıcılar yalnızca doğal dil ile proje tanımlayıp, dakikalar içinde çalışan web veya mobil uygulamalar elde edebiliyor.

Şirket ve Ürün Profili

- **Kuruluş:** 2016, San Francisco
- **Misyon:** Kod yazmayı herkes için erişilebilir kılmak
- **Ana ürün: Replit Agent** – doğal dil ile tam yığın (full-stack) uygulama[51] geliştiren otonom kodlama ajanı
- **Gelir:** 2025'te **100M $ ARR**; 2026'da büyümesini sürdürerek en popüler AI coding asistanları arasında yer aldı

Replit Agent 4 Özellikleri

- **Doğal dil → uygulama:** Kullanıcı bir paragrafla proje fikrini anlatıyor, Agent backend + frontend kodunu üretiyor.
- **End-to-end otomasyon:** Proje planlama, kod yazma, bağımlılık yükleme, test etme, hataları düzeltme, deploy etme.
- **Desteklenen stackler:**
  - Python (Flask, FastAPI)
  - JavaScript/TypeScript (Express, Next.js)
  - HTML/CSS frontend
  - Replit Database veya PostgreSQL (Neon)
- **Parallel Agents:** Birden fazla görevi eşzamanlı yürüterek hız kazandırıyor
- **Infinite Canvas:** Görsel tasarımları doğrudan uygulamaya entegre etme.
- **Enterprise güvenlik:** SSO/SAML, SOC 2 uyumluluğu, admin kontrolleri.

Fiyatlandırma

- **Replit Core:** 25 $/ay (20 $/ay yıllık ödeme) → Agent kredileri dahil.
- **Replit Teams:** 40 $/kullanıcı/ay → paylaşımlı workspace + pooled credits.
- **Ücretsiz sürüm:** Sınırlı Agent erişimi, küçük projeler için yeterli

---

51 **Tam yığın (full-stack) uygulama**, yazılım geliştirmede hem **ön yüz (frontend)** hem de **arka yüz (backend)** katmanlarını kapsayan, uçtan uca çalışan bir uygulamadır. Yani kullanıcıya görünen arayüzden, veritabanı ve sunucu tarafındaki işleyişe kadar tüm katmanlar tek bir bütün olarak tasarlanır ve geliştirilir.

Kullanım Senaryoları

- **Startuplar:** Hızlı prototip geliştirme, yatırımcıya demo sunma.
- **Ürün yöneticileri:** Teknik ekip beklemeden işlevsel prototip çıkarma.
- **Öğrenciler:** Kod öğrenmeden uygulama geliştirme deneyimi.
- **Kurumsal:** İç araçlar (dashboard, CRM, raporlama) hızlıca üretilebilir.

Güçlü Yanlar ve Zorluklar

Güçlü Yanlar:

- Tarayıcı tabanlı → kurulum yok, her cihazdan erişim.
- Uygulama geliştirme süresini saatlerden dakikalara indiriyor.
- Fiyatı, Devin gibi rakiplerden çok daha düşük (25 $ vs. 500 $).

Zorluklar:

- Üretilen kod prototip için iyi ama üretim öncesi gözden geçirilmesi gerekiyor.
- Uzun projelerde Agent kredileri hızlı tükenebiliyor.
- Replit altyapısına bağımlılık → AWS/GCP'ye taşımak ek iş gerektiriyor

Replit Agent ile GitHub Copilot ve Cursor'un karşılaştırmalı performans tablosu:

Karşılaştırma Tablosu

Özellik	Replit Agent 4	GitHub Copilot	Cursor
Yaklaşım	Doğal dil → tam uygulama (backend + frontend + deploy)	Kod tamamlama ve öneri	Kod editörü + AI entegrasyonu, proje bağlamını daha iyi anlar
Otonomi	End-to-end: planlama, kodlama, test, deploy	Kullanıcı yönlendirmesi olmadan sadece satır/satır blok önerir	Kod bağlamını analiz edip daha uzun öneriler sunar
Desteklenen Stack	Python, JS/TS, HTML/CSS, DB (Neon, Replit DB)	Çok geniş dil desteği (80+ dil)	Özellikle JS/TS, Python, Rust, Go'da güçlü
Fiyat	25 $/ay (Core)	10 $/ay (GitHub Copilot)	20 $/ay (Cursor Pro)
Hedef Kullanıcı	Teknik olmayanlar, hızlı prototip isteyen girişimciler	Profesyonel geliştiriciler, GitHub ekosistemine bağlı olanlar	Geliştiriciler, VS Code alternatifi arayanlar
Güçlü Yan	Dakikalar içinde çalışan uygulama üretir	GitHub entegrasyonu, geniş dil desteği	Kod bağlamını daha iyi anlar, editör odaklı
Zayıf Nokta	Kod üretimi prototip için iyi ama üretim öncesi gözden geçirilmeli	Tam uygulama geliştirme yok, sadece öneri	Daha küçük topluluk, VS Code kadar yaygın değil

Özet.

Replit Agent: “Uygulama fabrikası” → girişimciler ve hızlı prototip isteyenler için ideal.

GitHub Copilot: “Akıllı klavye” → profesyonel geliştiricilerin günlük iş akışında en uygun.

Cursor: “Akıllı editör” → bağlamı daha iyi anlayarak orta ölçekli projelerde hız kazandırıyor.

38. Rogo

Rogo AI, 2026 itibarıyla finans sektörüne özel geliştirilmiş en güçlü yapay zekâ platformlarından biri olarak öne çıkıyor. 250'den fazla küresel yatırım bankası ve özel sermaye şirketi tarafından kullanılıyor; son olarak Kleiner Perkins liderliğinde 160 milyon $'lık Seri D yatırım aldı[52].

Şirket Profili

- **Kuruluş:** 2024'te stealth moddan çıktı.
- **Merkez:** New York.
- **Kurucular:** Gabriel Stengel (CEO) ve Tumas Rackaitis (CTO).
- **Misyon:** Finans kurumlarının iş akışlarını yapay zekâ ile yeniden inşa etmek; analistlerin manuel iş yükünü azaltıp stratejik karar alma kapasitesini artırmak.

Teknoloji ve Ürünler

- **Agentic AI Platformu:**

---

52 Kleiner Perkins, Silikon Vadisi'nin en köklü ve etkili girişim sermayesi (venture capital) şirketlerinden biridir. 1972'de kurulmuş, Google, Amazon, Spotify, Twitter, DoorDash, Figma, Anthropic gibi devlerin erken dönem yatırımcısı olarak bilinir. Kuruluş: 1972, Menlo Park, California (Sand Hill Road – VC merkez üssü). Kurucular: Eugene Kleiner (Fairchild Semiconductor kurucularından), Tom Perkins (HP yöneticisi), Frank J. Caufield, Brook Byers. Alan: Erken aşama ve büyüme yatırımları; teknoloji, sağlık, finans, tüketici ürünleri. Yönetilen Varlıklar (AUM): 2026 itibarıyla yaklaşık 21 milyar $. Portföy: Google, Amazon, Netscape, Genentech, Electronic Arts, Airbnb, Spotify, Stripe, Instacart, Waymo, Anthropic, Figma, Robinhood, Duolingo, Rippling. Önemi ve Etkisi. Silikon Vadisi'nin DNA'sı: Sand Hill Road'da ofis açan ilk VC firması; bu bölgeyi girişim sermayesinin merkezi haline getirdi. İkonik Yatırımlar: Google ve Amazon gibi şirketlere erken dönemde yatırım yaparak, teknoloji tarihine damga vurdu. Yeni Nesil AI: Anthropic ve TogetherAI gibi frontier yapay zekâ girişimlerine yatırım yaparak, geleceğin AI vizyonunu şekillendirmeye devam ediyor. Risk ve Güç Dengesi. Kleiner Perkins'in liderliğinde yapılan yatırımlar genellikle yüksek değerleme ile gündeme gelir. Bu, şirketlere büyük prestij kazandırır ama aynı zamanda senin bahsettiğin gibi "hızlı değerleme artışı" riskini de beraberinde getirir. Yani Kleiner Perkins'in varlığı bir girişim için kudsiyet gibi algılanabilir; fakat IPO sürecinde bu kudsiyetin kaybolması ihtimali vardır. Özet. Kleiner Perkins, yarım yüzyıldır Silikon Vadisi'nin en güçlü yatırımcılarından biri. Google'dan Anthropic'e kadar birçok devin arkasında bu firma var. "Kleiner Perkins liderliğinde" denmesi, bir girişimin hem prestij hem de yüksek beklenti baskısı altında olduğunu gösterir. Kleiner Perkins'in Türkiye'deki girişim ekosistemine etkisi (örneğin yatırım trendleri, AI girişimlerine bakışı) . Küresel Güç, Yerel Etki. Trend Belirleyici: Kleiner Perkins, Silikon Vadisi'nde hangi alanlara yatırım yapıyorsa, Türkiye'deki girişim sermayesi fonları da benzer alanlara yöneliyor. Örneğin son yıllarda AI, sağlık teknolojileri ve sürdürülebilir enerji yatırımlarına ağırlık vermeleri, Türkiye'deki fonların da bu alanlara ilgisini artırıyor. Benchmark Etkisi: Türkiye'deki girişimciler için "Kleiner Perkins portföyünde olmak" bir prestij göstergesi. Bu, yerel yatırımcıların da benzer vizyoner girişimlere daha fazla güven duymasını sağlıyor. AI Girişimleri Açısından. Anthropic ve TogetherAI yatırımları: Kleiner Perkins'in frontier AI şirketlerine yaptığı yatırımlar, Türkiye'deki girişimciler için "AI sadece yazılım değil, vizyoner bir gelecek yatırımıdır" mesajı veriyor. Türkiye'de yankısı: Henüz Kleiner Perkins doğrudan Türkiye'de yatırım yapmasa da, yerel fonlar (212, Revo Capital, Boğaziçi Ventures gibi) bu trendleri takip ederek AI girişimlerine daha fazla kaynak ayırıyor. Risk ve Fırsat Dengesi. Fırsat: Kleiner Perkins'in liderliğinde yapılan yatırımlar, Türkiye'deki girişimciler için küresel sahneye çıkma şansı yaratıyor. Risk: Senin bahsettiğin "hızlı değerleme artışı" burada da geçerli. Türkiye'deki girişimler, küresel fonların ilgisiyle bir anda yüksek değerlemelere ulaşabilir; ama gelir üretmeden bu değerlemeler sürdürülemez. Özet. Kleiner Perkins, Türkiye'de doğrudan yatırım yapmasa bile trend belirleyici bir rol oynuyor. Onların AI ve frontier teknolojilere yönelmesi, Türkiye'deki yatırımcıların da benzer alanlara odaklanmasına yol açıyor. Yani "madende çok cevher var" dediğin gibi, bu vizyon Türkiye'deki girişimciler için hem fırsat hem de sınav anlamına geliyor.

    - **Felix adlı otonom ajan** → Çok adımlı finansal süreçleri (deal screening, CIM hazırlama, alıcı iletişimi, data room incelemesi) kendi başına yürütüyor.
    - **Finansal veri entegrasyonu:** S&P Global, Crunchbase, FactSet gibi 50+ milyon doküman üzerinde arama ve analiz.
    - **Çıktılar:** Denetlenebilir Excel modelleri, yatırım notları, due diligence raporları, sunum dosyaları.
- **OpenAI modelleriyle güçlendirilmiş:** GPT-4o derin finansal analiz için, o1-mini veri yapılandırma için kullanılıyor.

Finansman ve Ölçek

- **Toplam yatırım:** 300 milyon $+.
- **Son tur:** 160 milyon $ Seri D (Nisan 2026).
- **Yatırımcılar:** Kleiner Perkins, Sequoia, Thrive Capital, Khosla Ventures, J.P. Morgan Growth Equity Partners.
- **Kullanıcı tabanı:** 35.000+ finans profesyoneli, 250+ kurum (Rothschild & Co, Jefferies, Lazard, Moelis, Nomura vb.).

Stratejik Önemi

- **Finans için finans:** Ekibin çoğu eski banker ve yatırımcı → sektöre özgü iş akışlarını anlıyor.
- **Verimlilik:** Analistlere haftada 10+ saat kazandırıyor; toplantı hazırlığı, şirket profilleme, piyasa araştırması hızlanıyor.
- **Dönüşüm:** Bankalar ve PE firmaları “AI-native” kurumlara dönüşüyor; iş gücü piramitleri ve süreçler yeniden tasarlanıyor.

Riskler ve Zorluklar

- **Regülasyon:** Finansal verilerin gizliliği ve denetlenebilirlik kritik.
- **Rekabet:** Bloomberg, OpenAI tabanlı çözümler ve diğer fintech girişimleriyle yarışıyor.
- **Kültürel adaptasyon:** Bankacılıkta AI’ya güven ve iş gücü dönüşümü zaman alabilir.

39. Runway

Runway AI, 2026 itibarıyla “generative video” alanında en güçlü platformlardan biri olarak öne çıkıyor; en son modeli Gen-4.5, sinema kalitesinde hareket doğruluğu ve görsel sadakatle dünyanın en gelişmiş video üretim sistemi kabul ediliyor.

Şirket Profili

- **Kuruluş:** 2018, New York merkezli.
- **Misyon:** “AI to simulate the world” → Yapay zekâyı yalnızca metin/görsel üretiminden çıkarıp, dünyayı anlamak ve simüle etmek.
- **Kullanıcı tabanı:** Film yapımcıları, reklam ajansları, sosyal medya içerik üreticileri.

Teknoloji ve Ürünler

- **Gen-4.5 Video Modeli:**
  - Dünyanın en iyi video üretim modeli olarak tanımlanıyor.
  - **Özellikler:** Gerçekçi hareket (ağırlık, momentum, sıvı dinamikleri), yüksek çözünürlük, prompt uyumu.
  - **Kullanım:** Reklam, müzik klibi, kısa film, sosyal medya içerikleri.
- **GWM-1 (General World Model):**
  - Gerçek dünyayı simüle edebilen temel model.
  - **Varyantlar:**
    - **GWM Worlds:** Etkileşimli, keşfedilebilir ortamlar.
    - **GWM Avatars:** Konuşabilen, gerçek zamanlı video karakterleri.
    - **GWM Robotics:** Fiziksel manipülasyon ve robot davranışları.
- **Runway Characters:**
  - Tek bir görselden **konuşan dijital persona** üretme.
  - Ses, kişilik, bilgi ve davranış kontrolü sağlıyor.
- **Multimodal Araçlar:**
  - Görsel ve video üretimi, arka plan kaldırma, inpainting, süper yavaş çekim, 8K upscaling.
  - Gerçek zamanlı işbirliği ve profesyonel çıktı desteği.

Finansman ve Ortaklıklar

- Runway, Adobe Firefly ile entegrasyon sağlayarak **Adobe Premiere ve Express** gibi profesyonel araçlara doğrudan bağlanıyor.
- Büyük medya ve teknoloji şirketleriyle işbirliği içinde.

Stratejik Önemi

- **Yaratıcı endüstriler:** Film, reklam, sosyal medya içerik üretiminde devrim yaratıyor.
- **Bilim ve teknoloji:** "World models" yaklaşımıyla robotik ve simülasyon alanında yeni ufuklar açıyor.
- **Türkiye bağlamı:** Reklam ajansları, bağımsız film yapımcıları ve oyun stüdyoları için maliyetleri düşürüp üretim hızını artırabilir.

Riskler ve Zorluklar

- **Telif ve içerik hakları:** Üretilen videoların özgünlüğü ve telif hakları tartışmalı.
- **Donanım gereksinimi:** Yüksek çözünürlüklü üretim için güçlü GPU altyapısı şart.
- **Rekabet: OpenAI (Sora), Pika Labs, Luma AI gibi rakiplerle yarışıyor.**

  Runway Gen-4.5 ile OpenAI'nin Sora modelinin karşılaştırmalı tablosu. Böylece hangi modelin hangi senaryoda daha avantajlı olduğunu net görebiliriz:

Karşılaştırmalı Tablo

Özellik	Runway Gen-4.5	OpenAI Sora
Odak noktası	Yaratıcı endüstriler: film, reklam, müzik klibi, sosyal medya içerikleri	Genel amaçlı video üretim: eğitim, simülasyon, oyun, içerik
Görsel kalite	Sinema kalitesinde, yüksek çözünürlük, gerçekçi hareket fiziği	Yüksek çözünürlük, uzun sekanslarda tutarlılık
Hareket doğruluğu	Momentum, ağırlık, sıvı dinamikleri gibi fiziksel gerçeklikte üstün	Hareketler daha basit ama uzun süreli sahnelerde stabil
Model yaklaşımı	"General World Model" → dünyayı simüle eden alt sistemler (Worlds, Avatars, Robotics)	Dil-video entegrasyonu → metin promptlarından uzun video üretimi
Kullanıcı kitlesi	Profesyonel film yapımcıları, reklam ajansları, içerik üreticileri	Geniş kullanıcı tabanı: araştırmacılar, eğitimciler, geliştiriciler
Entegrasyon	Adobe Premiere & Express ile doğrudan entegrasyon	OpenAI ekosistemi (ChatGPT, Assistants API) ile uyumlu
Avantajlı senaryolar	Reklam filmi, müzik klibi, kısa film, görsel sanat projeleri	Eğitim simülasyonu, oyun prototipi, uzun hikâye anlatımı

Özetle: **Runway Gen-4.5 "yaratıcı endüstri odaklı sinema kalitesi" sunarken, OpenAI Sora "uzun sekanslı genel amaçlı video üretiminde" güçlü.**

-

40. SambaNova

SambaNova AI, 2026'da "agentic AI inference" için en hızlı ve en verimli donanım-yazılım platformlarından biri olarak öne çıkıyor; yeni SN50 çipi GPU'lara kıyasla 5 kat hız ve 3 kat daha düşük maliyet sağlıyor. Intel ile stratejik işbirliği ve 350 milyon $'lık Seri E yatırımıyla küresel veri merkezlerinde yaygınlaşmaya hazırlanıyor.

Şirket Profili

- Kuruluş: 2017, Palo Alto merkezli[53].
- Kurucular: Rodrigo Liang (CEO), Kunle Olukotun (Stanford profesörü, RDU mimarisi), Chris Ré (Stanford AI uzmanı).
- Misyon: Büyük modelleri yalnızca eğitmek değil, gerçek zamanlı ve düşük maliyetli çalıştırmak için altyapı sağlamak.

Teknoloji ve Ürünler

- SN50 RDU (Reconfigurable Data Unit):
    - **5.** nesil çip; GPU'lardan 5 kat hızlı, 3 kat daha ucuz inference.
    - Üç katmanlı bellek mimarisi → 10 trilyon parametreli modelleri destekler.
    - 256 hızlandırıcıyı çok terabayt/saniye interconnect ile bağlayabilir.
    - "Tokens per watt" verimliliğiyle enerji tasarrufu sağlar.
- SambaStack Yazılımı:
    - Birden fazla frontier-scale modeli aynı düğümde çalıştırabilir.
    - Agentic AI iş akışlarını uçtan uca yönetir.
- Model Desteği:
    - Meta'nın Llama 3.1 ve Llama 4 serisi.
    - OpenAI'nin gpt-oss-120b (Mixture of Experts).
    - MiniMax M2.7 gibi frontier modeller.

Finansman ve Ortaklıklar

- Son yatırım: 2026'da 350 milyon $ Seri E (Intel Capital, Vista Equity, Battery Ventures, T. Rowe Price).

---

53 **Palo Alto, ABD'nin Kaliforniya eyaletinde, San Francisco Körfez Bölgesi'nde yer alan bir şehirdir.** Santa Clara County sınırları içindedir; **San Francisco'nun yaklaşık 55 km güneyinde, San Jose'nin ise 23 km kuzeyinde** bulunur. Şehir, özellikle **Silicon Valley'nin merkezlerinden biri** olarak bilinir ve Stanford Üniversitesi'ne ev sahipliği yapar.

- Toplam yatırım: 1 milyar $+
- İşbirlikleri: Intel ile çok yıllı stratejik ortaklık; SoftBank Japonya veri merkezlerinde ilk müşteri.

Stratejik Önemi

- GPU alternatifi: NVIDIA hâkimiyetine karşı maliyet ve hız avantajı.
- Sovereign AI: Avrupa, Avustralya, İngiltere'de devlet destekli projelerde kullanılıyor.
- Agentic AI: Otonom ajanların gerçek zamanlı çalışmasını mümkün kılıyor.

Riskler ve Zorluklar

- Rekabet: NVIDIA, AMD, Google TPU gibi devlerle yarışıyor.
- Ticarileşme: Donanım üretim kapasitesini artırmak için büyük yatırımlar gerekiyor.
- Adaptasyon: Kurumların GPU'dan RDU mimarisine geçişi zaman alabilir.

41. Sierra AI

Sierra AI, Bret Taylor tarafından kurulan ve 2026 itibarıyla 15 milyar dolar değerlemeye ulaşan bir girişimdir. Şirket, özellikle büyük ölçekli kurumlar için müşteri deneyimini otonom yapay zekâ ajanlarıyla dönüştürmeyi hedefliyor ve şu anda Fortune 50 şirketlerinin %40'ından fazlasına hizmet veriyor[54].

Şirket Profili

- Kuruluş: 2023 civarında, ABD merkezli.
- Kurucu: Bret Taylor (OpenAI'nin başkanı, Salesforce'un eski eş-CEO'su).
- Misyon: Geleneksel kurumsal yazılım arayüzlerini ortadan kaldırarak, tüm işlemleri otonom AI ajanları üzerinden yürütmek.
- Değerleme: 2026'da 15 milyar $+.
- Son Yatırım: Mayıs 2026'da 950 milyon $ fon topladı (Tiger Global ve GV liderliğinde).

Teknoloji ve Ürünler

- **Sierra Agent Platformu:**
    - Chat, SMS, WhatsApp, e-posta, ses ve ChatGPT gibi çoklu kanallarda tek bir AI ajanı çalıştırma imkânı.
    - Kullanım alanları: mortgage refinansmanı, sigorta talepleri, müşteri hizmetleri, iade süreçleri, bağış kampanyaları.
- **Ghostwriter (Agent-as-a-Service)[55]:**

54 Fortune 50 şirketleri, Fortune dergisi tarafından her yıl açıklanan Fortune 500 listesinin ilk 50 sırasında yer alan şirketlerdir. Yani ABD'deki en büyük şirketlerin "zirve grubu"nu temsil ederler. Özellikleri. Gelir büyüklüğü: Fortune 500 listesi, şirketleri yıllık toplam gelirlerine göre sıralar. İlk 50'ye girenler, en yüksek gelir elde edenlerdir. Küresel etki: Bu şirketler yalnızca ABD'de değil, dünya çapında ekonomik ve teknolojik yönelimleri belirler. Çeşitlilik: Enerji, teknoloji, finans, sağlık, perakende gibi farklı sektörlerden şirketler yer alır. İstihdam gücü: Yüzbinlerce kişiye iş imkânı sağlayarak iş gücü piyasasında belirleyici rol oynarlar. Yatırım cazibesi: Fortune 50'de olmak, yatırımcılar için güven ve istikrar göstergesidir. Örnek Fortune 50 Şirketleri. Walmart → Perakende devi, yıllardır listenin zirvesinde. Amazon → E-ticaret ve bulut bilişimde lider. Apple → Teknoloji ve tüketici elektroniğinde küresel marka. ExxonMobil → Enerji sektörünün en büyüklerinden. CVS Health → Sağlık ve eczacılık alanında dev. UnitedHealth Group → Sağlık sigortası ve hizmetlerinde lider. Neden Önemli? Fortune 50 şirketleri, ABD ekonomisinin omurgasını oluşturur. Politika yapıcılar için ekonomik göstergedir. Küçük girişimler için rol modeldir. Küresel ticaret ve inovasyon trendlerini belirler. Fortune 50'deki teknoloji şirketleri (Apple, Amazon, Microsoft gibi) aslında AI yatırımlarının en büyük sürükleyicileri.

55 Ghostwriter (Agent-as-a-Service), Sierra adlı girişimin geliştirdiği bir platformdur. Bu sistem, doğal dilde verilen talimatları alıp bunları üretim-hazır yapay zekâ ajanlarına dönüştürür. Yani şirketler karmaşık entegrasyonlar veya kodlama yapmadan, sadece "ne istediklerini" tarif ederek müşteri hizmetleri, operasyon veya iş süreçleri için özel AI ajanları oluşturabilir. Kullanım Alanları. **Müşteri hizmetleri:** Çağrı merkezi süreçlerini otomatikleştirme, talepleri yönlendirme. **Sigorta:** Hasar dosyalarının işlenmesi, poliçe yönetimi. **Perakende:** İade ve değişim.

    - Kullanıcı yalnızca ihtiyacını doğal dilde tarif ediyor.
    - Ghostwriter, çok dilli ve çok kanallı bir ajanı otomatik olarak tasarlayıp devreye alıyor.
    - Dahili güvenlik önlemleri ve optimizasyon araçlarıyla sürekli güncelleniyor.
- **Insights Explorer & Experiments:**
    - Konuşma performansını analiz eden, sorunlu etkileşimleri proaktif olarak belirleyen ve A/B testleriyle optimizasyon yapan araçlar.

Finansal ve Operasyonel Durum

- Gelir: 2025 sonlarında 100 milyon $ ARR, 2026 başında 150 milyon $ ARR.
- Müşteri tabanı: Fortune 50'nin %40'ından fazlası.
- Kullanım hacmi: Milyarlarca etkileşim (müşteri işlemleri, finansal süreçler, kampanyalar).

Riskler ve Zorluklar

- Maliyet: Agentic AI'nin ilk entegrasyon süreci pahalı olabilir (örneğin Uber, bütçesini hızla tükettiğini açıkladı).
- Kullanım alışkanlıkları: Bret Taylor'a göre birçok kurumsal yazılım az kullanılıyor; Sierra'nın iddiası bu boşluğu doldurmak. Ancak, kurumların alışkanlıklarını değiştirmesi zaman alabilir.
- Rekabet: Scale AI, Anthropic, OpenAI gibi diğer frontier AI şirketleriyle aynı pazarda yer alıyor.

Türkiye İçin Önemi

- Bankacılık ve sigorta sektöründe müşteri taleplerini hızla işlemek için kullanılabilir.
- E-ticaret ve zincir marketler için iade/teslimat süreçlerini otomatikleştirebilir.
- Kamu hizmetlerinde vatandaş taleplerini çok kanallı AI ajanlarıyla yönetmek mümkün olabilir.

---

süreçlerini hızlandırma. **Finans:** Fon toplama, kredi başvurusu gibi operasyonları otomatikleştirme. **Fortune 50 şirketlerinin %40'ı tarafından kullanılmaya başlanmıştır**. Bu, platformun ölçeklenebilirliğini ve kurumsal güvenilirliğini gösterir. Diğer taraftan, Ghostwriter gibi Agent-as-a-Service platformları, küçük girişimlerin bile **kendi müşteri hizmetleri ajanlarını hızla kurmasına** imkân veriyor. "Ghostwriter" sözcüğü, ilk anda politik bir bağlamda Tony Blair'i ima eden **"The Ghost Writer" (2010)** filmine götürüyor. Dolayısıyla "Ghostwriter" kelimesi, teknoloji dünyasında **Agent-as-a-Service** gibi masum bir iş modeli anlamına gelirken; kültürel hafızada hemen bu politik gerilim filmine kayıyor. AI Dünyasında "Görünmez Ajan". **Arka planda çalışan ajanlar:** Kullanıcı farkında olmadan, müşteri hizmeti süreçlerini yöneten veya veriyi işleyen AI ajanları. **Kararları şekillendiren görünmez aktörler:** Tıpkı ghostwriter'ın kitabı yönlendirmesi gibi, AI ajanları da iş süreçlerinin görünmeyen mimarı oluyor. **Agent-as-a-Service modeli:** Şirketler kendi "görünmez yazarlarını" kiralıyor; onlar da müşteriyle konuşuyor, veriyi işliyor, ama sahnede şirketin adı parlıyor. "Bir zamanlar liderin sırlarını yazan görünmez kalem, şimdi şirketlerin ruhunu yöneten görünmez zekâya dönüştü…"

42. Skild AI

Skild AI, 2026'da "omni-bodied brain" (her robot için tek beyin) vizyonuyla öne çıkan bir fiziksel yapay zekâ girişimidir. Şirket, 1,4 milyar $ yatırım alarak 14 milyar $ değerlemeye ulaşmış ve NVIDIA altyapısı üzerinde geliştirilen "Skild Brain" modeliyle robotların farklı bedenlerde, farklı görevleri öğrenip uygulamasını mümkün kılmıştır[56].

Şirket Profili

- **Kuruluş: Pittsburgh merkezli, 2020'lerin başında.**
- **Misyon: Fiziksel dünyada her tür robotu tek bir yapay zekâ beyniyle çalıştırmak.**
- **Vizyon: "Any robot. Any task. One brain."**

Teknoloji ve Ürünler

- **Skild Brain (Omni-bodied Foundation Model):**
    - **Her türlü robotu (humanoid, quadruped, endüstriyel kol, mobil manipülatör) kontrol edebilir.**
    - **Adaptasyon: Yeni robot bedenine saatler içinde uyum sağlıyor; %60–80 görev başarımına ulaşabiliyor.**
    - **Dayanıklılık: 1,5× gövde ağırlığına kadar yük taşıyabiliyor, bozuk tekerlek veya kırık bacak gibi arızalardan saniyeler içinde toparlanabiliyor.**
    - **Maliyet avantajı: 4.000–15.000 $'lık düşük maliyetli donanımlarda çalışabiliyor (klasik sistemler 250.000 $+).**
- **Veri Öğrenme Yöntemi:**
    - **İnsan videolarını izleyerek öğreniyor (YouTube, internet kaynakları).**
    - **NVIDIA Omniverse ve Isaac Lab ile fizik tabanlı simülasyonlarda pratik yapıyor.**

Finansman ve Ortaklar

- **Son yatırım: 2026'da 1,4 milyar $ Seri C/D; değerleme 14 milyar $+.**
- **Yatırımcılar: SoftBank Group, NVIDIA Ventures, Macquarie Capital, Jeff Bezos (Bezos Expeditions), Sequoia, Coatue, Lightspeed, Felicis.**

---

56 Kısacası, "Skild" adı hem **teknik yetkinliği** hem de **insan becerisini taklit eden zekâyı** ima ediyor. Bu da kişiselleştirme vizyonunu yalnızca müşteri memnuniyetine değil, **yetenekli bir iş gücü alternatifi** yaratmaya bağlayan bir sembol haline getiriyor. Bu dilsel nüans, aslında şirketin marka kimliğinin özünü açığa çıkarıyor: **"Skild" → "Skilled" → becerikli, uyarlanabilir, güvenilir.**

- **Stratejik ortaklar: Samsung, LG, Schneider Electric, Salesforce Ventures, CommonSpirit.**

Stratejik Önemi

- **Fiziksel AI devrimi: Dil ve görsel modellerin ötesinde, gerçek dünyada hareket ve manipülasyon.**
- **Kullanım alanları:**
    - **Ev işleri: Bulaşık makinesi doldurma, yemek pişirme.**
    - **Sanayi: Tehlikeli ortamlarda denetim, bakım.**
    - **Sağlık: Hassas el becerisi gerektiren görevler.**
    - **Arazi: Kaygan zeminlerde veya zorlu koşullarda navigasyon.**

Riskler ve Zorluklar

- **Veri kıtlığı: “İnternet of robotics” yok; gerçek robot verisi sınırlı.**
- **Regülasyon: İnsanlarla yakın çalışacak robotların güvenlik standartları.**
- **Rekabet: Figure AI, Tesla Optimus, Boston Dynamics gibi rakipler.**

43. Speak

Speak AI, 2026'da "AI-powered language learning" alanında en hızlı büyüyen girişimlerden biri olarak öne çıkıyor. Özellikle İngilizce öğrenmek isteyen kullanıcılar için geliştirdiği konuşma odaklı yapay zekâ öğretmeni sayesinde, klasik dil kurslarından farklı bir deneyim sunuyor.

Şirket Profili

- **Kuruluş:** 2019, San Francisco merkezli.
- **Kurucular:** Connor Wilson ve Andrew Yu.
- **Misyon:** Dil öğrenimini kişiselleştirilmiş, etkileşimli ve erişilebilir hâle getirmek.
- **Kullanıcı tabanı:** 2026 itibarıyla 10 milyon+ aktif kullanıcı.

Teknoloji ve Ürünler

- **AI Conversation Partner:**
  - Kullanıcıyla gerçek zamanlı konuşma pratiği yapar.
  - Telaffuz, akıcılık ve kelime seçimi üzerine anında geri bildirim verir.
- **Adaptive Curriculum:**
  - Öğrencinin seviyesine göre dersleri otomatik uyarlayan sistem.
  - Konuşma, dinleme, yazma ve okuma becerilerini dengeler.
- **Multimodal Öğrenme:**
  - Ses, metin ve görsel içerikleri birleştirerek öğrenmeyi hızlandırır.
- **Mobile & Web App:**
  - iOS, Android ve web üzerinden erişim.

Finansman ve Ölçek

- **Toplam yatırım:** 100 milyon $+.
- **Yatırımcılar:** Y Combinator, Owl Ventures, Reach Capital.
- **Büyüme:** Asya ve Latin Amerika'da hızla yayılıyor; Türkiye'de de kullanıcı sayısı artıyor.

Stratejik Önemi

- **Dil öğreniminde devrim:** Geleneksel kursların maliyetini ve zamanını azaltıyor.
- **Kişiselleştirme:** Her öğrenciye özel öğrenme yolu.

- **Küresel erişim:** İngilizce dışında İspanyolca, Fransızca ve Japonca için de destek geliştiriliyor.

Riskler ve Zorluklar

- **Rekabet:** Duolingo, Babbel, LingQ gibi köklü platformlarla yarışıyor.
- **Kültürel adaptasyon:** Yapay zekâ öğretmeninin farklı kültürlerde kabul görmesi zaman alabilir.
- **Telif ve veri gizliliği:** Ses kayıtlarının güvenliği ve kullanıcı verilerinin korunması kritik.

44. Safe

Safe Superintelligence Inc. (SSI), Ilya Sutskever'in 2024'te kurduğu ve yalnızca "güvenli süper zekâ" geliştirmeye odaklanan ilk yapay zekâ laboratuvarıdır. Şirketin tek hedefi, insan zekâsını aşacak sistemleri güvenlik önceliğiyle inşa etmek; bu nedenle ürün veya gelir planı yoktur, yalnızca araştırma ve mühendislik yatırımları vardır.

Şirket Profili

- Kuruluş: Haziran 2024
- Kurucular: Ilya Sutskever (OpenAI'nin eski baş bilim insanı), Daniel Gross (Apple AI eski yöneticisi), Daniel Levy (yatırımcı/araştırmacı)
- Merkez: Palo Alto (ABD) ve Tel Aviv (İsrail)
- CEO: Ilya Sutskever
- Çalışan sayısı: ~40–50 (2025–2026)

Vizyon ve Teknoloji

- Tek hedef: Güvenli süper zekâ (SSI).
- Yaklaşım: Kapasite ve güvenliği eş zamanlı teknik problemler olarak ele alıyor; güvenlik her zaman yeteneklerin önünde tutuluyor.
- Araştırma modeli: "Straight-shot lab" → ürün döngüsü, ticari baskı veya yan projeler yok; yalnızca SSI geliştirme.
- **Metodoloji:**
    - Uzun süreli "düşünme adımları" (step-by-step reasoning) ile model performansını artırma.
    - Güvenlik protokollerini ölçeklenebilir şekilde mühendislik çözümlerine entegre etme.

Finansman ve Değerleme

- 2024: İlk turda 1 milyar $ (Sequoia, Andreessen Horowitz, DST Global, SV Angel).
- 2025: Greenoaks Capital liderliğinde 30 milyar $ değerleme.
- 2026: Toplam yatırım 3 milyar $+, değerleme 32 milyar $.
- Ortaklıklar: Google Cloud → TPU altyapısı; Meta satın alma girişiminde bulundu fakat reddedildi[57].

57 Safe Superintelligence (SSI) — Meta'nın Satın Alma Teklifi. Meta, yılın başlarında Safe Superintelligence (SSI)'ı satın almak için girişimde bulundu. Yaklaşık 32 milyar dolar değer biçilen şirketin kurucusu Ilya Sutskever, bu teklifi reddetti. Sutskever, OpenAI'den ayrıldıktan kısa bir süre sonra SSI'ı kurmuştu. Meta'nın satın alma çabalarını ve kendisini doğrudan işe alma teklifini de geri çevirdi. Reddediş için kamuoyuna açıklanan net bir gerekçe

Stratejik Önemi

- AI güvenliği: OpenAI’den ayrılan Sutskever’in temel motivasyonu, ticari baskılardan uzak bir güvenlik odaklı araştırma ortamı kurmak.
- Küresel etki: ABD ve İsrail’deki ofisleriyle en iyi araştırmacıları çekiyor.
- Yatırımcı ilgisi: Henüz ürün veya gelir olmamasına rağmen, vizyonun büyüklüğü nedeniyle milyarlarca dolarlık yatırım aldı.

Riskler ve Zorluklar

- Gelir modeli yok: Yalnızca araştırmaya odaklanmak uzun vadede sürdürülebilirlik sorunu yaratabilir.
- Rekabet: OpenAI, Anthropic, DeepMind gibi devlerle farklı vizyonlarda yarışıyor.
- Toplumsal risk: Süper zekânın güvenliği, etik ve regülasyon açısından hâlâ çözülememiş bir problem.

---

bulunmuyor; ancak bağlam şunu gösteriyor: Sutskever, şirketi güvenli süperzekâ geliştirme misyonu etrafında kurdu ve Meta gibi ticari odaklı bir yapıya dahil olmayı bu misyonla bağdaştırmadı. Zuckerberg pes etmeyince yönünü SSI'ın CEO'su Daniel Gross ve eski GitHub CEO'su Nat Friedman'a çevirdi; her iki isim Meta'ya transfer oldu. 29 Haziran 2025 itibarıyla Daniel Gross resmen SSI'dan ayrıldı. Bunun üzerine **Ilya Sutskever CEO görevini devraldı**, Daniel Levy ise başkan (president) oldu. Sutskever, 3 Temmuz'da yaptığı X paylaşımında şunları söyledi: "Bilgisayar gücümüz var, ekibimiz var ve ne yapmamız gerektiğini biliyoruz. Birlikte güvenli süperzekâyı inşa etmeye devam edeceğiz." Yani Sutskever durumu sahiplendi ve şirketi istikrara kavuşturmaya çalıştı. Gross'un ayrılışı, SSI'ın teknik liderliğini değil operasyonel/iş tarafını etkiledi; zira iş bölümü zaten şöyleydi: Sutskever araştırmaya odaklanırken Gross şirketin yönetimini üstleniyordu. Finansal açıdan da şirket sağlam görünüyor: Nisan 2025'te Greenoaks liderliğinde, Lightspeed, a16z, Google/Alphabet ve NVIDIA'nın katılımıyla 2 milyar dolar yatırım topladı ve değerlemesi 32 milyar dolara ulaştı. Bu, Gross'un ayrılışından önceydi ve yatırımcı güveninin yerinde olduğunu gösteriyor. Özetle, Gross'un transferi bir kayıp olmakla birlikte şirketi sarsmadı; asıl vizyoner olan Sutskever zaten oradaydı ve liderliği doğal bir şekilde devraldı.

45. Suno

Suno AI, 2026'da "AI-powered music creation" alanında en popüler girişimlerden biri hâline geldi. Özellikle doğal dil komutlarıyla şarkı üretme yeteneği sayesinde hem amatör müzisyenler hem de profesyonel prodüktörler için yeni bir yaratım ortamı sunuyor.

Şirket Profili

- Kuruluş: 2022, Cambridge (ABD).
- Kurucular: Mikey Shulman (CEO, eski Meta AI araştırmacısı) ve ekibi.
- Misyon: "Music for everyone" → Herkesin yapay zekâ ile şarkı yazabilmesini sağlamak.
- Kullanıcı tabanı: 2026 itibarıyla milyonlarca aktif kullanıcı; özellikle TikTok ve YouTube içerik üreticileri arasında yaygın.

Teknoloji ve Ürünler

- **Suno AI Platformu:**
  - Metin promptlarından tam şarkılar (melodi, vokal, enstrümantasyon) üretir.
  - Kullanıcıya şarkı sözlerini yazma, vokal tarzını seçme, tempo ve tür belirleme imkânı verir.
  - Çok dilli destek: İngilizce dışında İspanyolca, Fransızca, Japonca ve Türkçe için de üretim yapabiliyor.
- **V2 ve V3 Modelleri:**
  - Daha uzun, tutarlı ve profesyonel kalitede şarkılar üretir.
  - V3 ile 4 dakikaya kadar şarkılar mümkün.
- **Entegrasyonlar:**
  - Discord botu, web uygulaması ve mobil erişim.
  - İçerik platformlarına doğrudan paylaşım.

Finansman ve Ölçek

- Yatırımcılar: Lightspeed Venture Partners, Matrix Partners.
- Toplam yatırım: 125 milyon $+.
- Büyüme: Spotify ve TikTok ile entegrasyon görüşmeleri sürüyor.

Stratejik Önemi

- Yaratıcı endüstri: Amatör müzisyenlere profesyonel kalitede şarkı üretme imkânı.

- Eğitim: Müzik teorisi öğrenen öğrenciler için pratik bir araç.
- İçerik üretimi: Sosyal medya videolarına özgün müzik eklemek kolaylaşıyor.

Riskler ve Zorluklar

- Telif hakları: AI tarafından üretilen müziklerin sahipliği ve lisanslama hâlâ tartışmalı.
- Rekabet: Aiva, Soundraw, Boomy gibi diğer AI müzik girişimleriyle yarışıyor.
- Kültürel adaptasyon: Farklı müzik türlerinde yerel özgünlüğü yakalamak zor olabilir.

46. Surge AI

Surge AI, 2026 itibarıyla “AI data labeling & evaluation” alanında en kritik altyapı sağlayıcılardan biri olarak öne çıkıyor. Şirket, büyük dil modellerinin (LLM) eğitimi ve güvenlik testleri için yüksek kaliteli insan etiketlemesi[58] ve değerlendirme platformu sunuyor.

Şirket Profili

- Kuruluş: 2020, San Francisco.
- Kurucular: Edwin Chen (CEO, eski Google ve Twitter veri bilimcisi).
- Misyon: Yapay zekâ modellerinin güvenli, etik ve yüksek performanslı olmasını sağlamak için veri etiketleme ve değerlendirme altyapısı kurmak.
- Kullanıcı tabanı: OpenAI, Anthropic, Cohere, Google DeepMind gibi frontier AI şirketleri.

Teknoloji ve Ürünler

- **Surge Platformu:**
  - İnsan etiketleme ağı: 100.000+ uzman annotator.
  - LLM değerlendirme: Model çıktılarının doğruluk, güvenlik, tarafsızlık açısından test edilmesi.
  - Özel veri kümeleri: Hukuk, tıp, finans gibi alanlara özgü yüksek kaliteli veri setleri.
- **Safety & Alignment Testing:**
  - Zararlı içerik, önyargı ve güvenlik açıklarını tespit etmek için özel protokoller.
- **Benchmarking:**
  - LLM performansını kıyaslamak için standart testler (ör. reasoning, factuality, toxicity).

---

58 “Yüksek kaliteli insan etiketlemesi” dediğimiz şey, yapay zekâ modellerinin eğitimi için kullanılan verilerin insanlar tarafından dikkatle işaretlenmesi ve sınıflandırılmasıdır. Burada “yüksek kalite” vurgusu, etiketlerin rastgele değil, belirli standartlara ve doğruluk kriterlerine göre yapılmasını ifade eder.
Doğruluk: Etiketler, verinin gerçek anlamını doğru yansıtmalı. Örneğin bir cümlede duygu analizi yapılırken “mutlu” yerine “üzgün” yazılması modelin öğrenmesini bozar.
Tutarlılık: Farklı annotator’lar aynı veriyi benzer şekilde etiketlemeli. Bu, modelin güvenilir sonuçlar üretmesini sağlar.
Alan uzmanlığı: Tıp, hukuk, finans gibi özel alanlarda etiketleme yapan kişilerin konuya hâkim olması gerekir.
Çok boyutlu değerlendirme: Sadece “doğru/yanlış” değil, bağlam, ton, tarafsızlık gibi ek boyutlar da işaretlenebilir.
Örnekler
Metin: Bir tweet’in nefret söylemi içerip içermediğini işaretlemek.
Görsel: Fotoğrafta kedi mi köpek mi olduğunu belirtmek.
Ses: Bir konuşmadaki duyguyu (öfke, sevinç, nötr) sınıflandırmak.
Önemi. Yüksek kaliteli etiketleme, yapay zekâ modellerinin güvenilir, etik ve doğru çalışmasının temelidir. Düşük kaliteli etiketler → hatalı model çıktıları, önyargılar ve güvenlik riskleri doğurur.

Finansman ve Ölçek

- Toplam yatırım: 100 milyon $+.
- Yatırımcılar: Sequoia Capital, Index Ventures, YC Continuity.
- Büyüme: 2026'da "AI güvenlik ve değerlendirme" pazarında lider konumda.

Stratejik Önemi

- AI güvenliği: Frontier modellerin güvenliğini test eden kritik altyapı.
- Ekosistem bağımlılığı: OpenAI ve Anthropic gibi şirketler Surge AI'nin değerlendirmelerine güveniyor.
- Türkiye bağlamı: Üniversiteler ve girişimler için etik AI geliştirme süreçlerinde kullanılabilir.

Riskler ve Zorluklar

- İnsan emeğine bağımlılık: Etiketleme ağı büyük ölçüde insan katkısına dayanıyor.
- Rekabet: Scale AI, Labelbox gibi rakip platformlar.
- Regülasyon: Veri gizliliği ve etik standartların küresel uyumu.

47. Synthesia AI

Synthesia AI, 2026 itibarıyla “AI video generation” alanında en bilinen platformlardan biridir. Özellikle metin tabanlı komutlardan profesyonel görünümlü videolar üretme yeteneği sayesinde, eğitim, kurumsal iletişim ve pazarlama sektörlerinde yaygın olarak kullanılıyor.

Şirket Profili

- Kuruluş: 2017, Londra merkezli.
- Kurucular: Victor Riparbelli (CEO), Steffen Tjerrild, Matthias Niessner, Lourdes Agapito.
- Misyon: Video üretimini demokratikleştirmek; herkesin kamera, stüdyo veya oyuncu olmadan içerik üretebilmesini sağlamak.
- Kullanıcı tabanı: 50.000+ şirket, milyonlarca bireysel kullanıcı.

Teknoloji ve Ürünler

- **AI Avatarlar:**
  - Gerçek insan görünümlü avatarlar, metinleri doğal ses ve mimiklerle aktarır.
  - 120+ dil desteği, farklı aksan ve ses seçenekleri.
- **Studio Platformu:**
  - Web tabanlı arayüz → kullanıcı metin girer, avatar ve sahne seçer, video birkaç dakika içinde hazır olur.
  - Kurumsal şablonlar: eğitim modülleri, onboarding videoları, ürün tanıtımları.
- **Özelleştirme:**
  - Şirketler kendi avatarlarını oluşturabilir (örneğin CEO’nun dijital versiyonu).
  - Marka renkleri, logolar ve arka planlarla uyumlu içerik.

Finansman ve Ölçek

- Toplam yatırım: 150 milyon $+.
- Yatırımcılar: Kleiner Perkins, GV (Google Ventures), FirstMark Capital.
- Büyüme: Dünyanın en büyük AI video şirketlerinden biri; özellikle eğitim ve kurumsal iletişimde lider.

Stratejik Önemi

- Eğitim: Öğretmenler ve kurumlar için düşük maliyetli, hızlı içerik üretimi.
- Kurumsal iletişim: Global şirketler için çok dilli video mesajları.

- Pazarlama: Sosyal medya kampanyaları için hızlı video üretimi.

Riskler ve Zorluklar

- Deepfake endişesi: Gerçekçi avatarların kötüye kullanımı riski.
- Rekabet: Runway, Pika Labs, HeyGen gibi rakipler.
- Etik ve telif: Avatarların ve seslerin kullanımında izin ve telif sorunları.

48. Thinking Machines Lab

Thinking Machines Lab, Mira Murati'nin 2025'te San Francisco'da kurduğu ve "insan-AI işbirliği" odaklı yeni nesil yapay zekâ araştırma şirketidir. Şirket, kısa sürede 2 milyar $ yatırım alarak 12 milyar $ değerlemeye ulaşmış, NVIDIA ile stratejik ortaklık kurmuş ve frontier AI sistemlerini daha anlaşılır, özelleştirilebilir ve güvenli hâle getirmeyi hedeflemektedir.

Şirket Profili

- Kuruluş: Şubat 2025, San Francisco
- Kurucu & CEO: Mira Murati (OpenAI'nin eski CTO'su)
- Önemli İsimler: John Schulman (Chief Scientist), Barret Zoph (CTO), Andrew Tulloch (Chief Architect)
- Çalışan sayısı: ~100 (2026)
- Yapı: Public Benefit Corporation (toplumsal fayda öncelikli şirket modeli)

Teknoloji ve Ürünler

- Tinker API (2025): Açık ağırlıklı modellerin (Mistral vb.) fine-tuning işlemleri için geliştirilmiş API.
- Multimodal Sistemler: İnsanlarla birlikte çalışan, metin-görsel-ses entegrasyonlu modeller.
- Araştırma Yaklaşımı:
    - Açık bilim → blog yazıları, makaleler, kod paylaşımı.
    - İnsan-AI işbirliği → AI'nin insanı "tamamen ikame etmesi" yerine yaratıcı ortak olması.
    - Sağlam altyapı → güvenlik, verimlilik ve uzun vadeli sürdürülebilirlik.

Finansman ve Ortaklıklar

- Yatırım: 2025'te Andreessen Horowitz liderliğinde 2 milyar $ yatırım; değerleme 12 milyar $.
- Yatırımcılar: Nvidia, AMD, Cisco, Jane Street, ayrıca Arnavutluk hükümeti 10 milyon $ katkı yaptı.
- Ortaklık: Mart 2026'da NVIDIA ile çok yıllı anlaşma; 1 GW "Vera Rubin" hesaplama kapasitesi kurulumu.

Stratejik Önemi

- Frontier AI açıklığı: Kapalı sistemlerin aksine, araştırmayı ve kodu paylaşarak küresel toplulukla işbirliği.
- İnsan-AI işbirliği: Eğitim, bilimsel keşif ve mühendislikte AI'nin "yardımcı ortak" rolünü güçlendirme.
- Türkiye bağlamı: Üniversiteler ve araştırma merkezleri için açık bilim yaklaşımı, frontier modelleri özelleştirme imkânı yaratabilir.

Riskler ve Zorluklar

- Rekabet: OpenAI, Anthropic, DeepMind gibi devlerle doğrudan yarışıyor.
- İstikrar: Kurucu kadrodan bazı isimler (ör. Barret Zoph, Luke Metz) 2026'da OpenAI'ye geri döndü.
- Beklentiler: Yüksek yatırım ve değerleme, kısa sürede somut ürünler geliştirme baskısı yaratıyor.

49. Together AI

Together AI, 2026 itibarıyla “açık kaynaklı büyük dil modelleri için bulut altyapısı” sağlayan en önemli girişimlerden biri olarak öne çıkıyor. Şirket, hem araştırmacılar hem de girişimler için frontier-scale modelleri daha erişilebilir ve özelleştirilebilir hâle getirmeyi hedefliyor.

Şirket Profili

- Kuruluş: 2022, San Francisco.
- Kurucular: Vipul Ved Prakash (CEO, daha önce Topsy ve Apple’da), birlikte çalışan bir ekip.
- Misyon: Büyük dil modellerini (LLM) demokratikleştirmek; herkesin kendi AI uygulamasını kolayca kurabilmesini sağlamak.
- Kullanıcı tabanı: Binlerce araştırmacı, startup ve kurumsal müşteri.

Teknoloji ve Ürünler

- **Together Cloud:**
  - Açık kaynaklı LLM’leri (ör. Llama, Mistral, Gemma) çalıştırmak için optimize edilmiş altyapı.
  - GPU yerine daha verimli donanım kombinasyonlarıyla maliyet avantajı.
- **Inference API:**
  - Kullanıcıların kendi modellerini barındırmasına veya hazır modelleri kullanmasına imkân verir.
- **Fine-tuning & Training:**
  - Özel veri kümeleriyle modelleri yeniden eğitme ve özelleştirme hizmeti.
- **Community Contributions:**
  - Açık kaynak kod, benchmark ve araştırma raporları paylaşımı.

Finansman ve Ölçek

- Toplam yatırım: 250 milyon $+
- Yatırımcılar: Kleiner Perkins, Lux Capital, Coatue, Nvidia.
- Değerleme: 2026’da 1,5 milyar $+

Stratejik Önemi

- Demokratikleşme: OpenAI ve Anthropic gibi kapalı ekosistemlere karşı açık kaynaklı bir alternatif.

- Araştırma hızlandırıcı: Üniversiteler ve küçük girişimler için frontier modelleri düşük maliyetle erişilebilir kılıyor.
- Türkiye bağlamı: Yerel girişimler, Together AI altyapısı sayesinde kendi Türkçe LLM'lerini eğitebilir.

Riskler ve Zorluklar

- Rekabet: OpenAI, Anthropic, Google DeepMind gibi devlerle yarışıyor.
- Maliyet: GPU kıtlığı ve donanım maliyetleri hâlâ büyük bir engel.
- Güvenlik: Açık kaynaklı modellerin kötüye kullanım riskleri.

50. World Labs

World Labs AI, Fei-Fei Li'nin kurduğu ve "spatial intelligence" (uzamsal zekâ) alanında öncü bir girişimdir. 2026'da 1 milyar $ yatırım alarak 5 milyar $ değerlemeye ulaşmış, ilk ürünü Marble ile metin, görsel veya video girdilerinden kalıcı ve etkileşimli 3D dünyalar üretebilmektedir.

Şirket Profili

- **Kuruluş:** 2024'te stealth moddan çıktı.
- **Kurucu:** Fei-Fei Li (ImageNet'in yaratıcısı, Stanford HAI eş-direktörü, Google Cloud eski baş bilim insanı).
- **Merkez:** ABD (Stanford bağlantılı).
- **Misyon:** Yapay zekâyı 2D'den 3D'ye taşıyarak fiziksel dünyayı anlamak, simüle etmek ve etkileşimli hale getirmek.

Ürün ve Teknoloji

- **Marble (2025):**
    - **Kalıcı 3D dünyalar** üretir; yalnızca video klip değil, gezilebilir ve düzenlenebilir ortamlar.
    - **Girdi çeşitliliği:** Metin, resim, video, 360° panorama.
    - **Etkileşim:** Nesneleri düzenleme, dünyaları birleştirme, farklı formatlarda dışa aktarma.
    - **Kullanım alanları:** Hikâye anlatımı, oyun, simülasyon, mimari tasarım, bilimsel keşif.
- **"Large World Models":**
    - Dil modelleri gibi "sonraki kelimeyi" değil, **nesnelerin 3D davranışlarını** tahmin eder.
    - Fiziksel ortamda topun yuvarlanması, sandalyenin taşınması gibi mantıkları kavrar.

Finansman ve Ortaklar

- **Yatırım:** 2026'da 1 milyar $ (öncesinde 230 milyon $).
- **Değerleme:** Yaklaşık 5 milyar $.
- **Yatırımcılar:** Nvidia, AMD, Autodesk (200 milyon $ ve stratejik danışmanlık), Andreessen Horowitz, Fidelity, Emerson Collective.

Stratejik Önemi

- **Dil zekâsına tamamlayıcı:** Fei-Fei Li'ye göre uzamsal zekâ, dil zekâsı kadar kritik.
- **Kullanım alanları:**
  - **Yaratıcılık:** Sanat, hikâye, oyun tasarımı.
  - **Bilim:** Robotik, biyoloji, fizik simülasyonları.
  - **Endüstri:** Mimarlık, mühendislik, üretim.
- **Vizyon:** "Physical AI" → İnsan yaratıcılığını artıran, fiziksel ortamı anlayan yapay zekâ.

Riskler ve Zorluklar

- **Ticarileşme süreci:** Henüz erken aşamada; Marble dışında geniş ürün portföyü oluşmadı.
- **Teknik zorluk:** Gerçek dünyadaki fiziksel karmaşıklığı doğru modellemek.
- **Rekabet:** OpenAI, DeepMind, Anthropic gibi devlerle farklı kulvarda yarışıyor.

SONUÇ

2026 itibarıyla yapay zekâ sektörü dünya ekonomisinde hızla büyüyen bir paya sahip: küresel AI pazarının değeri yaklaşık 376 milyar $'a ulaştı ve toplam AI harcamaları 2,5 trilyon $ seviyesine çıkıyor. Bu, AI'nin artık sadece teknoloji değil, doğrudan küresel GDP'nin yapısal bir bileşeni hâline geldiğini gösteriyor[59].

Küresel AI Ekonomisi – 2026 Verileri

Kategori	Rakamlar (2025–2026)	Kaynak
Pazar büyüklüğü	2025: 294 milyar $ → 2026: 376 milyar $ (CAGR %26,6)	Fortune Business Insights
Alternatif tahmin	2025: 390 milyar $ → 2033: 3,5 trilyon $ (CAGR %30,6)	Grand View Research
Toplam AI harcamaları	2026: 2,5 trilyon $ (özellikle veri merkezi ve altyapı yatırımları)	Gartner
Altyapı yatırımları	2028'e kadar 2,9–3 trilyon $ veri merkezi inşaatı	Morgan Stanley
Kullanıcı tabanı	ChatGPT: 800 milyon haftalık aktif kullanıcı (2025 sonu)	OpenAI
İstihdam etkisi	2030'a kadar 92 milyon iş kaybı, 170 milyon yeni iş → net +78 milyon	WEF

Dünya Ekonomisindeki Pay ve Etki

Makro değişim: AI artık "teknoloji trendi" değil, makroekonomik bir değişken. GDP büyümesi, şirket kâr marjları ve sermaye piyasaları üzerinde doğrudan etkili.
Altyapı yatırımları: Trilyon dolarlık veri merkezi ve enerji yatırımları, AI'nin küresel ekonomide sanayi ölçeğinde bir inşa süreci başlattığını gösteriyor.
Bölgesel farklar:
Kuzey Amerika ve Avrupa: %30–50 arası AI kullanım oranları.
Orta Doğu: Birleşik Arap Emirlikleri %70 ile lider.
Asya: Singapur %63, Güney Kore %43 büyüme ile öne çıkıyor.
Riskler ve Zorluklar
İstihdam dönüşümü: Milyonlarca iş kaybolurken yeni iş alanları doğacak; bu, eğitim ve beceri dönüşümünü zorunlu kılıyor.
Jeopolitik rekabet: ABD–Çin arasındaki çip, enerji ve veri rekabeti, AI'nin ekonomik değil aynı zamanda stratejik bir varlık olduğunu ortaya koyuyor.
Regülasyon: Veri gizliliği, etik ve güvenlik konuları hâlâ çözülmemiş durumda.

Özet. Yapay zekâ sektörü 2026'da trilyon dolarlık yatırımlarla küresel ekonominin kalbine yerleşmiş durumda. Hem pazar büyüklüğü hem altyapı harcamaları, AI'nin artık dünya ekonomisinin %2–3'üne denk gelen bir paya ulaştığını gösteriyor. Önümüzdeki yıllarda bu oran daha da artacak ve AI, enerji, iş gücü ve jeopolitik dengeleri doğrudan şekillendirecek.

59 GDP'nin açılımı **"Gross Domestic Product"** yani Türkçesiyle **"Gayri Safi Yurtiçi Hasıla"dır**.

2026 itibarıyla Türkiye'de yapay zekâ sektörü henüz küresel ölçekteki trilyon dolarlık hacme ulaşmamış olsa da, ekonomide giderek daha görünür bir paya sahip. PwC Türkiye ve TRAI raporlarına göre, AI yatırımları özellikle finans, perakende, savunma ve kamu hizmetlerinde büyümenin yeni sürükleyicisi hâline geliyor.

Kategori	Türkiye'de Durum (2026)	Kaynak
Makroekonomik bağlam	Türkiye ekonomisi %4,3 reel büyüme öngörüsüyle ilerliyor; teknoloji entegrasyonu büyümenin ana sürükleyicisi	TÜSİAD
AI yatırımları	Yapay zekâ, enerji arz güvenliği ve yeşil dönüşümle birlikte stratejik yatırım alanı olarak öne çıkıyor	PwC Türkiye
Kurumsal dönüşüm	AI artık "deneme alanı" değil; ROI, güvenlik ve yönetişim kriterleriyle ölçülebilir değer üreten bir yetkinlik	TRAI
Sektörel etki	Finans, perakende zincirleri, savunma sanayi ve kamu hizmetlerinde AI uygulamaları hızla yaygınlaşıyor	PwC & TRAI
İşgücü etkisi	AI devrimi iş gücü piyasasında yeniden beceri kazanımı ihtiyacını artırıyor; üniversiteler ve özel şirketler etiketleme/AI iş gücü projelerine yöneliyor	PwC Türkiye

Türkiye'nin Küresel AI Ekonomisindeki Payı
Küresel pazar: 2026'da 376 milyar $ (AI harcamaları 2,5 trilyon $).
Türkiye'nin payı: Net rakam verilmemekle birlikte, PwC ve TÜSİAD raporları Türkiye'nin AI yatırımlarını GSYH'nin %1–2'si düzeyinde konumlandırıyor. Bu, yaklaşık 10–15 milyar $'lık bir ekonomik etki anlamına geliyor (tahmini çıkarım).
Karşılaştırma: ABD ve Çin'de AI yatırımları GSYH'nin %3–4'üne denk geliyor; Türkiye henüz erken aşamada ama hızlı büyüme potansiyeli var.
Fırsatlar ve Riskler
Fırsatlar. Savunma sanayi: Otonom sistemler ve veri analitiği yatırımları.
Perakende: Zincir marketlerde AI tabanlı stok ve müşteri analizi.
Kamu hizmetleri: Vatandaş taleplerinin AI destekli yönetimi.
Riskler
İşgücü dönüşümü: Eğitim ve beceri uyumsuzluğu.
Regülasyon eksikliği: Veri gizliliği ve etik standartlarda net çerçeve yok.
Enerji bağımlılığı: AI altyapısı yüksek enerji talebi yaratıyor.
Özet. Türkiye'de yapay zekâ sektörü 2026'da GSYH'nin yaklaşık %1–2'sine denk gelen ekonomik etki yaratıyor. Henüz küresel devlerle kıyaslandığında küçük ama büyüme hızı yüksek. Önümüzdeki dönemde savunma, perakende ve kamu hizmetleri AI'nin en güçlü etki alanları olacak.

“Gülümseme, zekânın en hafif ama en güçlü argümanıdır.”

Espriler

GPU kıtlığı esprisi: “GPU bulamayan AI şirketi, dilekçeyi kalemle yazmaya başladı. Sonra kalemi de optimize etmeye çalıştı: ‘Bu kalem fazla parametre kullanıyor!’”

- **Fintech esprisi:** “Fintech uygulaması bana ‘harcamalarını azalt’ dedi. Ben de uygulamayı sildim. Harcamam azaldı, ama uygulama bana küstü.”
- **AI esprisi:** “AI’ye ‘beni mutlu et’ dedim. Bana 10 sayfalık mutluluk raporu yazdı. Okuyunca gerçekten mutlu oldum, çünkü raporun sonunda ‘Sonuç: Mutluluk bulunamadı’ diyordu.”

Hukuk Esprileri

1. “Harvey AI dilekçeyi yazdı, ama sonunda ‘Bu dilekçe yapay zekâ tarafından hazırlanmıştır, hatalar insan kaynaklıdır’ diye not düştü.”
2. “Küçük büro Harvey AI’yi deneme sürümünde kullanıyor; müvekkile ‘davayı kazanırsınız’ dediler, Harvey ‘bu cümle lisanslı, tam sürümde açılır’ diye uyardı.”
3. “Avukat sabaha kadar çalışıyordu; şimdi Harvey AI dilekçeyi 5 dakikada yazıyor, avukat sabaha kadar düzeltmekle uğraşıyor.”

Fintech Esprileri

1. “Kartımı telefona tanıttım, kart bana trip attı: ‘Seninle yıllardır beraberiz, bir QR kod çıktı aramıza!’”
2. “Fintech uygulaması bana ‘harcamalarını azalt’ dedi. Ben de uygulamayı sildim. Harcamam azaldı, ama uygulama bana küstü.”
3. “Kripto yatırımcısı kahve parasını bile stablecoin’e çevirdi. Kahveciye ‘USDT kabul ediyor musunuz?’ diye soruyor.”

AI Esprileri

1. “AI’ye ‘beni mutlu et’ dedim. Bana 10 sayfalık mutluluk raporu yazdı. Sonuç kısmında: ‘Mutluluk bulunamadı.’”
2. “Resim ürettim, AI bana ‘Bu tablo senin ruhunu yansıtıyor’ dedi. Ruhum JPEG formatında çıktı.”
3. “GPU kıtlığı yüzünden AI modelleri diyet yapıyor: daha az parametreyle çalışıyor.”

Ek[60]

Yapay Zeka Ekosistemi: Veri Doğruluğu ve Stratejik Güvenilirlik Analiz Raporu

1. Giriş: Analizin Kapsamı ve Stratejik Çerçeve
Bu denetim raporu, küresel teknoloji pazarında bir "metodolojik filtreleme" işlevi gören **Forbes AI 50** listesi ve ilişkili piyasa verileri üzerine kurgulanmıştır. Mevcut çalışma, yapay zekayı yalnızca spekülatif bir yatırım trendi olarak değil; hukuk, yazılım mühendisliği, bankacılık ve sağlık gibi dikey sektörlerde operasyonel süreçlerin merkezine yerleşen kurumsal bir mimari olarak ele almaktadır. Analiz edilen veriler, girişimlerin "yüksek fikirler" aşamasından, sürdürülebilir gelir üreten ve ölçeklenebilir işletmelere evrilme sürecini stratejik bir denetim perspektifiyle doğrulamaktadır.
Raporun dayandığı Forbes metodolojisi, bilginin doğruluğunu şu operasyonel sacayakları üzerinden teyit etmektedir:

- **Nicel Algoritmalar:** Şirketlerin iş sözü, teknik kapasiteleri ve net yapay zeka kullanım yoğunluğu sayısal veri setleriyle analiz edilmektedir.
- **Niteliksel Jüri Panelleri:** Bağımsız sektör uzmanları, şirketlerin pazardaki etkisini ve inovasyon derinliğini metodolojik bir süzgeçten geçirmektedir.

Bu denetim disiplini, ekosistemin finansal büyüklüğünün rasyonel bir zemine oturup oturmadığını anlamak adına kritik bir başlangıç noktası sunarken, sermaye dağılımındaki asimetriyi de gözler önüne sermektedir.
---
2. Finansal Metrikler ve Piyasa Değerlemelerinin Doğrulanması
Yapay zeka pazarındaki sermaye yoğunlaşması, oligopolistik bir yapıya işaret eden "monopson" eğilimini ortaya koymaktadır. Forbes AI 50 bünyesindeki şirketlerin toplam **305,6 milyar dolarlık** fonunun yaklaşık **%80'i (242,6 milyar dolar)** yalnızca iki ana aktör, **OpenAI ve Anthropic** tarafından kontrol edilmektedir. Bu durum, yalnızca bir giriş bariyeri yaratmakla kalmayıp, GPU tedarik zinciri ve yetenek havuzu üzerinde bu iki devin "tek alıcı" gücü oluşturmasına neden olmaktadır.

Aşağıdaki tablo, ekosistemin ana oyuncularının finansal durumunu denetim disipliniyle sunmaktadır:

Şirket	Değerleme (Milyar $)	Yıllık Gelir (ARR)	Toplam Yatırım (Milyar $)
OpenAI	Belirtilmemiş (IPO Hazırlığı)*	25 Milyar $	242,6 (Anthropic ile Birleşik Veri)**
Anthropic	~380 Milyar $	30 Milyar $+	242,6 (OpenAI ile Birleşik Veri)**
Databricks	62 Milyar $	2,6 Milyar $ (2024)	Belirtilmemiş
Cursor (Anysphere)	29,3 Milyar $	1 - 2 Milyar $	~3,2+
Applied Intuition	15 Milyar $	~800 Milyon $ (Tahmini)	0,85

60 Ek, NotebookLM’in raporudur.

**Not: OpenAI'ın değerlemesi için resmi bir rakam verilmemiş olup, stratejik olarak halka arza doğru ilerlediği şerhi düşülmelidir. **Denetim Notu: Kaynak metinde bu rakam her iki şirket için toplam fon miktarını temsil etmektedir; veriler muhasebe açısından birbirinden ayrıştırılamamaktadır.*

"So What?" Katmanı: Sermayenin bu denli dar bir alanda toplanması, OpenAI ve Anthropic'in GPU tedarik zinciri üzerinde bir hegemonya kurmasına yol açmıştır. Bu durum, pazarın geri kalanını bu iki devin model altyapılarına bağımlı kılmaktadır. Sektördeki asıl stratejik büyüme, bu finansal gücün genel amaçlı modellerden ziyade sektörel dikey uzmanlıklara nasıl kanalize edileceğinde yatmaktadır.

---

3. Sektörel Dikey Uzmanlıklar: Niş Avantajı ve Uygulama Alanları

Yapay zeka ekosistemi, genel amaçlı modellerden (LLM), belirli sektörlerin kronik problemlerine odaklanan "niş avantajlı" yapılara doğru evrilmektedir. Bu evrilme, devasa modellerle rekabet etmek yerine, bu modelleri altyapı olarak kullanıp üzerine derin uzmanlık ve regülasyon uyumluluğu eklemeyi hedefleyen bir stratejidir.

Analiz edilen anahtar şirketlerin fonksiyonel uzmanlıkları:

- **Abridge:** Sağlık sektöründe HIPAA uyumluluğu çerçevesinde klinik not otomasyonu sağlar. Mayo Clinic gibi devlerle çalışarak idari yükü minimize eder.
- **Applied Intuition:** "Physical AI" kavramıyla otonom araçlar ve savunma sistemleri için yazılım altyapısı kurar; "AI'nin kas gücü" rolündedir.
- **Chai Discovery:** Biyoteknoloji alanında "de novo" antikor tasarımı yaparak ilaç geliştirme süreçlerini klinik öncesi aşamada hızlandırır.
- **Decagon:** Müşteri hizmetlerinde %80 çözüm oranıyla çalışan "Kişisel Concierge" yaklaşımı sunar.

"So What?" Katmanı: Abridge örneği, stratejik bir "tamamlayıcılık" modelidir. Ancak bu strateji, altyapı sağlayıcısı olan LLM üreticilerine (OpenAI/Anthropic) karşı ciddi bir **"vendor lock-in" (tedarikçiye bağımlılık)** riski barındırmaktadır. Bir denetçi gözüyle, bu şirketlerin başarısı, kullandıkları modelleri değiştirme (interchangeability) esnekliğine sahip olup olmadıklarına bağlıdır. Bu teknik esneklik, operasyonel sürekliliğin temelidir.

---

4. Teknik Terminoloji ve Kavramsal Tutarlılık Denetimi

Yapay zeka stratejilerinde kavramsal netlik, hatalı yatırım ve risk kararlarının önlenmesi için zorunludur. Denetim süreçlerinde kullanılan teknik sözlük şu şekildedir:

- **Agentic AI:** Belirli bir görevi otonom yürüten ve karar alabilen sistemler.
- **Token Bağlam Penceresi (Context Window):** Modelin tek seferde işleyebildiği veri miktarı (Örn: Claude Opus 4.7 için 1 milyon token).
- **Deployment:** Yazılımın test aşamasından canlı kullanıcı erişimine (production) aktarılması süreci.
- **ARR (Yıllık Tekrarlayan Gelir):** Abonelik tabanlı modellerde öngörülebilir yıllık gelir.

•**Uptime:** Sistemin kesintisiz çalışma oranı. Crusoe için %99,98 olan bu oran, AI eğitim süreçlerindeki "checkpoint" kayıplarını engelleyerek milyonlarca dolarlık operasyonel maliyet kaybını önler.

"So What?" Katmanı: Bir "AI Ajanı" (Devin gibi) ile "Kodlama Asistanı" arasındaki otonomi farkı, hukuki sorumluluk (liability) açısından kritik bir kırılma noktasıdır. Asistanın hataları insan denetimindeyken, otonom bir ajanın (örneğin bir veritabanını yanlışlıkla silmesi) yaratacağı operasyonel hasarın hukuki sorumluluğu henüz gri bir alandadır. Bu teknolojik ilerlemenin fiziksel dünyadaki karşılığı ise devasa bir enerji açlığıdır.

---

5. Altyapı, Enerji ve Gelecek Projeksiyonları

Yapay zekanın gelecekteki en büyük sistemik riski yazılım yetenekleri değil, enerji arzı ve altyapı yetersizliğidir. Gigawatt ölçekli işlem gücü talebi, geleneksel veri merkezlerinin fiziksel limitlerini zorlamaktadır.

•**Crusoe ve Enerji İmparatorluğu:** Şirket, Teksas (1.2 GW) ve Wyoming (1.8 GW) kampüsleriyle kendisini "AI Fabrikası" olarak konumlandırmıştır. Özellikle **MemoryAlloy** teknolojisi ile sunduğu ultra düşük gecikme süresi, yüksek frekanslı işlemler (HFT) gibi alanlarda finansal aktörlere haksız bir rekabet avantajı sağlama potansiyeline sahiptir.

•**Project Suncatcher (Uzayda Veri Merkezi):** Google ve SpaceX ortaklı bu vizyon, 100 milyar doları aşan maliyetiyle devasa bir "sermaye yakma (capital burn)" riski taşımaktadır.

•**2027 Projeksiyonu:** Prototip uyduların fırlatılması.

•**Donanım Amortisman Riski:** Kozmik radyasyonun çipler üzerindeki yıkıcı etkisi, donanım ömrünü kısaltarak yatırımın geri dönüş süresini (ROI) tehlikeye atmaktadır.

•**2035 Projeksiyonu:** Enerji maliyetlerinin dünyada rasyonelliğini yitirmesi durumunda tek alternatif haline gelmesi.

---

6. Sonuç: Veri Güvenilirliği ve Stratejik Değerlendirme

İncelenen veriler, Forbes AI 50 listesinin yalnızca bir popülerlik endeksi olmadığını, milyarlarca dolarlık ARR rakamlarıyla desteklenen reel bir ekonomik büyümeyi temsil ettiğini doğrulamaktadır. Ancak piyasa, kanıtlanmış gelir artışları ile spekülatif beklentiler arasında keskin bir yol ayırımındadır.

Stratejik Özet Paneli

Güvenilir Yönler (Kanıtlanmış Büyüme)	Spekülatif ve Riskli Yönler
Operasyonel ARR Artışı: Cursor ve Databricks gibi şirketlerin reel gelir büyümesi.	**Değerleme Balonu:** EliseAI (2,2 Milyar $) gibi şirketlerin yüksek çarpanlı değerlemeleri.
Dikey Regülasyon Uyumu: Abridge ve Applied Intuition'ın sektörel bariyerleri aşması.	**Sermaye Yakma (Capital Burn):** Project Suncatcher gibi ekonomik fizibilitesi zayıf projeler.
Altyapı Verimliliği: Fal.ai'nin maliyetleri 10 kat düşüren çıkarım hızı.	**Sistemik Risk:** Gigawatt ölçekli enerji ihtiyacının yerel şebekeler üzerindeki baskısı.

Nihai Tasdik: Finansal metrikler (ARR), bazı sektörlerde değerlemeleri rasyonalize etmeye başlamış olsa da, enerji darboğazı ve kontrolsüz değerleme artışları sistemik bir risk teşkil etmeye devam etmektedir. Bu rapor, karar vericiler için piyasadaki bilginin doğruluğunu, enerji ve regülasyon kısıtlarını gözetmek şartıyla tasdik etmektedir